

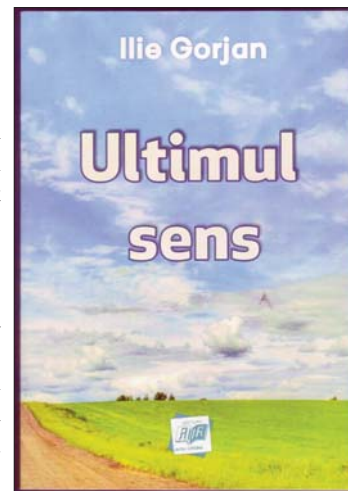
eana

ILIE GORJAN: „ULTIMUL SENS”

O carte generoasă, cum ar spune Constantin Zărnescu, atât de groasă cum și-i stea bine unei cri în biblioteca noastră; o carte format normal cu peste două sute cincizeci de pagini, cartea noastră ar toasă! Stimabilul nostru scriitor, grande, din capitala Transilvaniei, Cluj Napoca, când pune mâna pe o carte, întâi o msoară cu degetele: asta da, merge! probabil ar fi spus despre cartea lui Ilie Gorjan, „Ultimul sens” (dar ce sens!... via ca un val din trup de mare care se sfârșește la râm, spargându-se în miliarde de fărâme înspumate, „dând lacrimii albe ultimul sens”)! apărută în 2015 la Editura „Antim Ivireanul” Râmnicu Vâlcea. Poetul Ilie Gorjan despre a cărui lirică, în prefața cărții, Petru Pistol spune că este „de un lirism molipsitor”... A nimerit-o bine ilustrul nostru umanist cu variate și strânse legături în spațiul elevat al carminei latine. Este o cantă, și surprinzător, nea teptată și întâlniți un militar de carieră cu grad atât de înalt, cu atâtă sensibilitate în sine, cu atâtă năduf pentru poezie, cu atâtă abinență și reprimare în interior. Ne vin în minte cuvintele Apostolului Pavel, care ne spune în Epistolele sale, el, care a fost cel dintâi fariseu, că împreună cu ceilalți apostoli, sunt nebuni în trupul lui Hristos, în credința dată de Evanghelie, care este mântuirea celui mai pios sentiment... „și slujește în iubire și se însoțește numai de fapte bune”! Acum noi, cei care îl cunoaștem, care am avut ocazia să constatăm, am văzut că Ilie Gorjan a trăit tot timpul în preajma artei, faptelor bune, dar, ceea ce ni se pare mai semnificativ, și să amintim că l-a iubit și pe Adrian Păunescu, marele bard și mentor pentru cantautori, că a cântat după el sau ca el; și spunem că muzica și poezia sunt surori și solicită în oameni cam aceleași haruri.

O luptă în căutarea „sensului”, desigur, nu ultimul... căci valul care se sparge la râm ne pare mai degrabă ca un potențial care nu mai poate fi zgăduit. Vorbeam în Forumul vâlcean, recent, de o paradigmă a vieții, nu model, cea dinaintea de 1989 și cea de după; prima având sens, a doua fiind fără noimă, dar mite sens. Paradigme, fiindcă amândouă sunt încă încercate de semne de întrebare... Vorbeam acolo, în Forumul mare, de omul construit și în eles ca o curbă Gauss, ca o carmină burană, jos-sus-jos, ludic; și de omul ca un vector, poezie, care are o origine și un sens... desigur, pe axa reală a timpului, către infinit! Primul este precum ni se prezintă natura, însăși viața!... al doilea, starea de deasupra realului, dar izvorât din real. Un fel de „Fără-mă Doamne ce n-am fost/ Că să-nvăla vieții rost” („Rugăciune”).

Citeți, și te încurci în solilocuri proprii. Poezia, ca atare, nu există. Nu există decât rostul strigatului, rostul subconștientului care în starea poetică domină conștientul. Rostul cuvântului precum Nichita îl numea „necuvânt”. Proorocul Ioan proclama, acum două mii de ani, că cuvântul a fost primul mic tot și stă la începutul începutului. Nu, nu a fost așa spune Nichita... La început a fost necuvântul, pentru că faptele trebuie să stăruie noi! faptele bune. Poezia trebuie să fie cu rost. Poezia trebuincioasă, nu frumoasă. Pentru că poezie, când Labi a fost aruncat sub roțile tramvaiului din urde poezie! Când Eminescu a fost omorât. Când pe Adrian Păunescu, cu un astfel de nume, nu l-au primit în Parnas; este batjocorit. Și cât și mai cât ur pornit din critica faptele de poezie, critica poetului și a propriei poezii! Sunt rătăceni; dar vai de răutatea poetului, fără stare poetică, fără rost al vieții, al vieții cu sens, fără latura adamică în el!... Iată, la Ilie Gorjan, vedem o poezie cu sens, demn. Este doar un profitor al vieții, ce fel de poezie ar fi aceasta, dacă ea ar veni dintr-un poet fără rost... De data aceasta el vorbește de semn și nu de sens... „Semnul rii”! ara nu are sens decât când definește un plai cultural: ara Zărnului, ara Făgăraului... da, asta și mai și, ara lui Basarab întâiul! ara cu granițe este o ar politică, dar ara lui Ilie Gorjan este „o inimă pulsând a cetin / și a Pământului acesta cu foșnet de plug / și respirare de sete / astral...”... Vai, vai, și nu o ară pensionarilor mai mulți decât copiii și muncitorii, toți, la un loc! ara lui Ilie Gorjan este precum „O, Românie, ca o strălucire, / Jocul de-a moartea și-a intrat în ochi,” („Ochiul plâns al lumii”); da, stă sens și nu semn; sau putem vorbi de o reală strălucire, a căreia cum era ultima stemă a României pe care proții au scos-o de pe steagul României, orbindu-l, orbindu-ne, dându-ne semnul guri și sensul prostirii... Ar vrea poetul, a cum se arată în ultima stemă, ca ara asta să fie iar și ca „...o aripă din neliniștea istoriei, / din zăbuciumul Mării / din setea grâului, / din tristețea durilor și din plânsul ierbii / sub coasa vremii.” („Semnul rii”). Da, acesta este rostul poeziei, al metaforei simple, și dezvăluie adevăruri, și, nu și în iruie rime pe incantații fluorescente, intime!... Așa în elegem și titlul volumului. Este clar, parcărgând volumul, Ilie Gorjan nu se vrea poet, starea poetică îi este argumentul, și la bra-

cu ea se apleacă asupra celui mai grav eveniment cotidian al anului 1989... da, spre ruinea ceteanului român, cetean care face parte din poporul român! Craciunul însângerat prin care o femeie bătănie și un bătrân plimbat alt dat în caleți împrețite, și decorați, au fost bestială asasină!!! Pleava societății formată din râme, atunci anonime, le-a fost cortin... „Nu-n elegem de ce-ntr-o zi cretin / c zuse barda peste noi / și nimeni n-a strigat.” („Decembrie însângerat-1989”) Suntem în dezacord cu poetul... am strigat! dar cei care am făcut-o, nu am fost auziți fiindcă nu făceam parte din clasa politică, mijlocie atunci, și, nefiind o Mărie cu altă plânie... am rămas nimic! am publicat la zărele vremii care tocmai se înființau și nu la cele care se transformau! noi care am strigat în '68 și nu ne-au auzit, aceiași, nici atunci! și continuăm Ilie Gorjan, atât de năvalnic: „Cărușii oameni, da și năval / Căp mântul se topește / Iar în seri de gal / Luna plânge și descrește.”

Doamne Dumnezeule, ce frumos era atunci, când terminasem și mai fiu copil, când sunau fabricile și mergeam la treabă! Când mergeam la Olt, după treabă! Ce frumos era odată, când sunau fabricile! și făceam poezii, când veneam de la treabă!

Citind poezia lui Ilie Gorjan, noi-cei mai mulți dintre noi-confrăi ne gândim la lucruri cu totul diferite... Nu în elegem de ce în anii '70 apucăm pe drumul întortocheat al versului alambicat, ascuzându-ne strivind în noi romantismul vârstei, în acei ani care se deschideau ca un evantai multicolor în fața... Nu putem în elegem de ce? unul ca Ștefan Dumitrescu scria celebrul său cântec, în 1970, pentru că în 1978 el s-a devenit motto-ul celebrului său poem „Calul Troian al omenirii, America!”... „Noi vom muri asasină / Într-un apus adânc de soare / Pe rîmurile unui veac / Gesticulând a dispare!” (1970) În același sens în elegem, de această dată un ontologic „sens”, ultimul cântec din poemul „Ultimul sens” al poetului Ilie Gorjan... „La râm se topește o rană de sare / Pornit din freacă tulhul dens / Ochiul de spumă se-aprinde și moare / Dând lacrimii albe ultimul sens.”

pcickirdan, 22 februarie 2016

DESPRE SUMMITUL ASUPRA CLIMEI DE LA PARIS

EXISTA SOLUTII VIABILE PENTRU SALVAREA PLANETEI ?

Gheorghe PANTELIMON

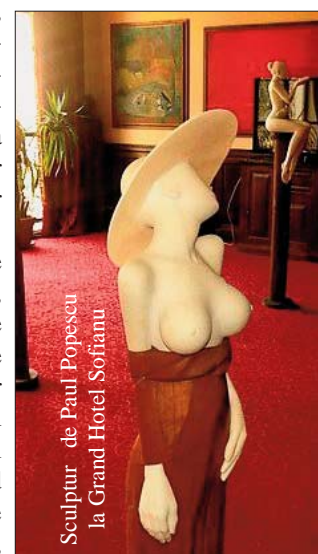
În prima parte a lunii decembrie 2015, la Paris, în capitala Franței s-a desfășurat sub egida Organizației Națiunilor Unite, un eveniment cu importanță istorică pentru viitorul planetei noastre - Conferința privind schimbările climatice.

După anul 1891 s-a înregistrat o tendință ascendentă a temperaturii medii pe planeta noastră, ca urmare a încălzirii globale. Aceasta a crescut deja cu aproximativ un grad Celsius față de nivelul din perioada preindustrială, iar anul 2015 a fost cel mai cald, la nivel global, din istoria măsurătorilor meteorologice. Conform previziunilor specialiștilor, planeta se va încălzi până la sfârșitul secolului XXI cu 2,7 grade Celsius. Experții ONU estimează că dacă temperatura medie globală va crește cu mai mult de două grade Celsius, ghețarii din Groenlanda și calota glaciară din Antarctica vor intra într-un proces de topire ireversibilă, care va produce o creștere a nivelului mării și oceanelor, și inundații devastatoare, iar alte zone ale globului vor fi afectate de secetă severă. Vor dispărea sursele de apă potabilă, va scădea producția agricolă, omenirea va suferi de foamete, iar 30% din animale vor fi în pericol de extincție. Principalele cauze ale încălzirii globale sunt emisiile de gaze cu efect de seră. În anul 2013, emisiile de dioxid de carbon la nivel mondial au atins 35.274 milioane de tone metrice, cel mai înalt nivel de până acum. Cel mai mare poluator este China, responsabil pentru 30% din emisiile de gaze cu efect de seră, iar Statele Unite ale Americii de 16%. Pe lista marilor poluatori se mai află Uniunea Europeană, India, Rusia, Japonia, Canada, Indonezia, Australia, în general țările dezvoltate industrial. Obiectivul principal pe termen lung al Conferinței de la Paris a fost încheierea unui acord interguvernamental cu valoare juridică, pentru menținerea încălzirii globale sub nivelul de două grade Celsius și „continuarea eforturilor”, în

vederea limitării creșterii temperaturii medii la 1,5 grade Celsius. În acest scop se vizează diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră, între 40% și 70% până în 2050 și reducerea lor la zero până în anul 2100. În absența vreunei măsură de scădere a emisiilor poluante, în următorii 50 de ani temperatura medie globală va crește cu 2 - 3 până la 5 grade Celsius, cu efecte devastatoare asupra planetei. Pentru a atinge acest obiectiv, guvernele s-au angajat să oprească creșterea nivelului emisiilor gazelor cu efect de seră „cât mai curând posibil”. Acordul semnat după două săptămâni de negocieri intense, prevede că după anul 2050 emisiile poluante urmează să scadă la un nivel la care plămânii și oceanele să le poată absorbi. Pentru a atinge obiectivul pe termen lung, țările au convenit să stabilească obiective la nivel național, în vederea reducerii emisiilor, din 5 în 5 ani. Peste 180 de state au prezentat deja obiective pentru primul ciclu, care va începe în 2020. Doar de la cele dezvoltate se așteaptă să se reducă nivelul emisiilor în termeni absoluți. Țările în curs de dezvoltare sunt încurajate să limiteze creșterea nivelului emisiilor în timp ce economiile lor cresc. Convenția nu prevede penalizarea statelor care își ratează întelegerile cu privire la emisii, însă furnizează reguli care să ajute și să încurajeze țările să facă ceea ce spun că vor întreprinde, măsuri care să stărnesc cele mai mari controverse în timpul negocierilor. Acordul obligă statele bogate să continue să dea ajutor financiar țărilor sărace, ca și acestea să reducă nivelul emisiilor, să se adapteze la modificările climatice și să încurajeze și alte state să participe, în mod voluntar, la acest demers. Nu au fost stabilite sume exacte, dar cu toate acestea țările bogate,

s-au angajat, anterior summitului să ofere fonduri de mediu în valoare de 100 de miliarde de dolari, până în anul 2020, pentru țările sărace și pentru „energie verde”. Totodată liderii lumii au convenit să asigure, în următoarele decenii, transformarea economiei mondiale bazate pe combustibili fosili. Efiiențe de state și de guverne au salutat acordul pentru climat de la Paris considerat o încheiere istorică, un succes monumental pentru planetă și locuitorii ei, cea mai bună șansă pentru salvarea Terrei. Delegația României s-a declarat „foarte mulțumită” de acord pe care l-a calificat drept „o realizare cu adevărat istorică”. Însă ecologiiștii au formulat unele critici, în sensul că protocolul încheiat la Paris conține prevederi vagi, generalități, care nu pot rezolva efectele dezastruoase ale încălzirii globale, care generează schimbări climatice, fenomene meteorologice extreme, periculoase. Cei mai

mari specialiști în climatologie din lume avertizează că anomaliile climatice indică faptul că Pământul se va distruge mult mai repede decât credeam. Potrivit ONU angajamentele asumate la Paris de cele 150 de state de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră până în 2030 sunt insuficiente pentru a limita încălzirea globală la doar 2 grade Celsius deasupra nivelurilor preindustriale. În mod firesc se pune întrebarea de ce primul ciclu de măsură adoptat la Paris începe abia în 2020, în condițiile în care problemele sunt stringente. În opinia noastră eficiența acordului încheiat în decembrie 2015 în capitala Franței ca și a celor anterioare, depinde de modul în care măsurile adoptate sunt transpuse în practică, devenind realitate. Păstrându-ne optimismul și nu uităm niciun moment că fiecare locuitor al planetei are obligația să nu întreprindă nimic care are ca efect grăbirea sfârșitului ei, al omenirii.

Sculptură de Paul Popescu la Grand Hotel Sofianu

LUCIANO LANFRANCHI

PE SCENA FILARMONICII VÂLCENE

„UNA SERATA ITALIANA”

Luni 15 februarie 2016, ora 19.00,

Sala Lahovari, Râmnicu Vâlcea,

Orchestra simfonic a Filarmonicii

Dirijor: Roberto GIUFFRE

Solist: Luciano LANFRANCHI – pian

În program:

Wolfgang Amadeus MOZART – Uvertura „Don Giovanni”

Domenico PUCCINI – Concert pentru pian și orchestră în Si Bemol Major

Wolfgang Amadeus MOZART – Simfonia nr. 38, „Praga”

Ziua de 15 februarie 2016 poate fi considerată una dintre cele mai importante din actuala stagiune deoarece a programat „Una serata italiana”, aducându-i pe cei doi cunoscuți artiști italieni: Luciano Lanfranchi, pianist, și Roberto Giuffre. De ce important această serată? Fiindcă Luciano Lanfranchi, protagonistul principal este cel care a girat în 1990 înființarea unei instituții care urma să devină coală Internațională de Muzică, la Vila Bujoreni (fost reședință a lui Nicolae Ceaușescu-actual reședință de protocol); iată, doar cu cinci ani înainte de înființarea Filarmonicii din Râmnicu Vâlcea, 1995! În 1989, Luciano Lanfranchi a concertat pentru prima dată în România, la Craiova, sub bagheta lui Modest Cichirdan, pentru că peste un an, după Revoluție, în loc să fug în lume după a zisa dobândire de libertate deplină, oameni cu cap din această țară s-au adunat pe Lanfranchi în România ca să pregătească copiii vâlțeni în meseria artei sonore, în chiar vilele de protocol ale partidului unic! Nu s-a întâmplat așa, dar, în final, mulți copii talentați din România, Râmnicu Vâlcea, luând calea Italiei cu sprijinul lui Lanfranchi, pentru a urma studii muzicale în (sau lângă) fosta capitală lumii... Chiar și dirijorul Roberto Giuffre este un produs „Luciano Lanfranchi”, absolvind pianul sub îndrumarea acestuia; dirijatul, studiindu-l cu binecunoscutul Ovidiu Bălan, la Bacău. Ovidiu Bălan, un alt mare prieten al Râmnicului, care a dat viață aici, pe malul Olteului, Carminei Burana de Carl Orff... Iată ce amintiri extraordinare au melomanii care, încă, nu au dispărut! Și care au gustat muzică foarte bună, de mare valoare, încă din anii 1968-70, când, până să se întrezărească noua propagandă a educației socialiste, simfonicele orchestrelor din Sibiu și Craiova alternau pe scena Consiliului Județean, o sală și anexele ei parcurse pentru o instituție filarmo-nic!

Uvertura „Don Giovanni” de Mozart a deschis serata, parcă, pentru a-l pune în valoare pe Roberto Giuffre, care a dat cursurii unei muzici voluptuoase (Don Giovanni-operă fr

asemănătoare-măstră operelor), supus ferm gestului său larg, la fel de voluptuos. O uvertură care anunță opera „prima” a marelui vienez în care cuvântul și muzica, separat și împreună, scilicet, alungă întinericul, și scena, dar mai ales auditoriul se umplu de lumină... Aceeași atmosferă creată de orchestră și dirijorul ei s-a produs și în Simfonia nr. 38-„Praga” scrisă de același compozitor.

Din nou în Sala Lahovari a Filarmonicii vâlțene au răsunat acordurile muzicii de pian, calmă și plină de substanță, ale pianistului Luciano Lanfranchi; o muzică aleasă, la propriu și la figurat, un concert mai puțin cunoscut, dar, care, deși este scris în 1812 de Domenico Puccini, răzbește până în zilele noastre, pregătindu-ne pentru ce avea să înceapă cât de curând în muzica europeană, curentul romantic. Acest concert, conținând destulă simplitate în fraza muzicală, dar melodic, plăcut, a fost ales de Luciano Lanfranchi pentru liniștea proprie, pentru frumos, pentru liniștea care trebuie să se coboare asupra melomanului încorsetat în problematica timpului prezent, destul de ambiguu. Fiecare parte, dar mai ales a II-a, sunt veritabile române, serenade, solo pian și fond muzical, orchestră! Surprinde, de asemenea, concertul, mai târziu fază dramatică lirică în care îl observăm pe strălucitul său nepot, Giacomo Puccini: Boema, Tosca, Turandot... Un concert „a la italiana”, cum spunea și Luciano Lanfranchi (vezi scurtul interviu luat imediat după concert în traducerea italiană română și viceversa a doamnei profesor de pian, Doina Olteanu, și care se află postat pe Arhiva Video a www.culturaarsmundi.ro), „o muzică foarte apropiată de lirica italiană; un concert elegant, grațios și nu de tip mozartian, beethovenian...dramatic!”

DIRIJORUL ROBERTO GIUFFRE

Roberto Giuffre a absolvit pianul sub îndrumarea Maestrului Luciano Lanfranchi și a studiat compoziția cu Maestrul Giulio Castagnoli și Alessandro Solbiati, iar dirijatul de orchestră cu Maestrul Ovidiu Bălan de la Filarmonica de Stat „Mihail Jora” din Bacău (România).

De asemenea, a urmat cursuri de informatică și muzică electronică ținute de Alvis Vidolin și Giovanni Cospito și a participat la atelierul de compoziție al Maestrului Alessandro Solbiati în cadrul secțiunii de Muzică Contemporană a „Civica Scuola di Musica” din Milano.

A dirijat în repetate rânduri orchestrele Filarmonicilor: „Mihail Jora” din Bacău, „Paul Constantinescu” din Ploiești și „Ion Dumitrescu” din Rm. Vâlcea, colaborând cu soliști români de marcă.

În anul 2000 a dirijat Orchestra de cameră „Tescani” la Centrul Cultural „George Enescu” – cu sediul în casa-muzeu a

compozitorului și a susținut concerte cu orchestra „Philharmonia” din București sub egida Institutului Italian de Cultură din România.

Susține concerte în Bulgaria: din 2002 până în 2005 este dirijor invitat permanent al orchestrei Filarmonicii de Stat din Vidin împreună cu care a efectuat numeroase turnee în Italia. A mai colaborat, printre altele, cu orchestra Filarmonicii de Stat din Ruse și a susținut concerte sub patronajul Institutului Italian de Cultură din Sofia. Amintim aici concertele susținute în prezența Vice-Prim Ministrului Economiei din Bulgaria și a Ambasadorului Ungariei la Sofia, Bulgaria.

A dirijat în cadrul a numeroase festivaluri: „Incontri Musicali d’Estate” (Osimo), „Centri Storici in Musica” (Pescara), „Maggio Musicale” della Città di Chieri, Festival „Ultrapadum”, „Laudes Paschales” (Torino), „Festival di Musica Contemporanea” di Acqui Terme, Alba Music Festival, Festival Mozart din Murcia (Spania). În prezent este dirijor al „Orchestra Femmine Italiana” împreună cu care are numeroase reprezentații, în Italia și peste hotare.

PIANISTUL LUCIANO LANFRANCHI

Maestrul Luciano Lanfranchi, școlit la conservatoarele Boito din Parma și Accademia Chigiana din Siena (unde a predat ca oaspete de onoare și marele nostru George Enescu), a fost discipol al celebrilor pianiști italieni Alberto Mozzati și Guido Agosti. Teatrul Bibiena din Mantova, Teatrul Mare din Sapporo, Sala Universității din Beirut, Sala Rahmaninov din Moscova, Gasteig din Monaco sau Sala Festivalului Cherry Blossom din Macon sunt doar câteva prestigioase locuri din Italia și Europa în care Luciano Lanfranchi a desfășurat o bogată activitate concertistică. A colaborat cu orchestre simfonice de renume din San Remo, Chiasso, Zurigo-Spania, dar și cu orchestre din România ca de pildă cea din Ploiești, Bacău sau Craiova, realizând numeroase înregistrări în studiouri de radio din întreaga lume. De mare popularitate se bucură înregistrările sale cu lucrări din creația compozitorilor Alfredo Casella și Ottorino Respighi realizate la Studiourile de Radio din Geneva. Activitatea sa didactică se derulează la Conservatoarele Verdi din Milano, Paganini din Genova și Accademia Europeana din Erba. În prezent conduce Gruppo Promozione Musicale – Camogli și organizează anual Concursul de interpretare instrumentală Rovere d’oro de la San Bartolomeo al Mare. „Incontri Musicali d’Estate” (Osimo), „Centri Storici in Musica” (Pescara), „Maggio Musicale” della Città di Chieri, Festival „Ultrapadum”, „Laudes Paschales” (Torino), „Festival di Musica Contemporanea” di Acqui Terme, Alba Music Festival, Festival Mozart din Murcia (Spania). În prezent este dirijor al „Orchestra Femmine Italiana” împreună cu care are numeroase reprezentații, în Italia și peste hotare.

(Cele două prezentații sunt luate din programul de sală al Filarmonicii difuzat cu ocazia desfășurării concertului)

s-p cickirdan

La casa Înalțului de la Nicula Bartolomeu Anania-95 de ani de la naștere

Zenovia ZAMFIR

Invitația de a participa la „Colocviile de la Nicula”, ediția Ia-V-a, a fost o ansă dar și o mare bucurie de a participa pe urmele marelui înaintaș Barolomeu Anania. Am ajuns la „casa de poveste” a Înalțului odată cu primii flori ai toamnei anului 2015. Privesc fascinat în stirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, unde vin oamenii cu zecile de mii să se închine icoanei făcătoare de minuni și mulțumesc în gând Bunului Dumnezeu pentru clipa binecuvântată. În acest loc, devenit cel mai mare centru de pelerinaj al ortodocșilor din Transilvania, Bartolomeu Anania, fostul mitropolit al Clujului, și-a găsit a doua casă. Pentru că evenimentul cultural – spiritual

începe a doua zi, iar comunicarea am trimis-o cu mult timp înainte, este deja tipărită în revista Colocviile de la Nicula, ediția a V-a, 2015, pornesc încet pe cărțile unde odinioară își purta pași „Leul Ardealului” cum a fost numit uneori. De pe banca de lângă clopotele minăstirii se vede tot complexul. În fața bisericii de lemn, în dreapta – biserica unde se află icoana făcătoare de minuni, iar în spatele ei se află o biserică mai mare. Alături sunt chiliile clugărilor, iar în spate se găsește casa lui Bartolomeu Anania. Locuința cu

etaj este plasată cel mai sus, și, din pridvor, priveliștea este superbă: satul Nicula și mănăstirea în toată splendoarea lor. Se află chiar lângă poartă este alcătuit din două corpuri. Unul, cel din dreapta, adăpostește biblioteca și atelierul de creație, iar al doilea corp – locuința unde stătea Anania când venea la Nicula, adică de miercuri până sâmbătă în concedii.

Locuința marelui ierarh, plecat din Glăvele Vâlții, are o arhitectură asemănătoare cu cea din Oltenia. Se spune că fostul mitropolit și-a dorit să se simtă astfel mai aproape de locurile natale.

Privesc și mă minunez de frumoasele linii ale locului, sentimentele de tristețe, pentru că nu am avut ansa de a-l cunoaște pe cel care a fost ucenic, prieten, sfătuitor patriarhului Justinian Marina, fiu al Vâlții străbune, se estompează la auzul veștii primite de la printrile Nicolae Moldovan, starețul Mănăstirii Nicula, că maica Galineea, „îngerul pizitor” al Înalțului Bartolomeu își va prezenta casa.

(continuare în pag.10)

ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI, UNA DIN ETAPELE MÂNTUIRII OMULUI

Pr. Constantin M NESCU-HUREZI

Cele dintâi cele mai mari srb tori din cursul anului bisericesc, care începe la 1 septembrie, sunt srb torile domnești sau praznicele împ r te ti, numite așa pentru că sunt închinare Fiului lui Dumnezeu, Hristos – Împ ratul și Domnul, Cel întrupat pentru mântuirea noastră. Unul din aceste praznice este Întâmpinarea Domnului, numit în popor și Stretenia (dup numele vechi slavon), adică srb toarea anuală a zilei în care Sfânta Fecioară Maria, respectând înv tura Legii Vechiului Testament, s-a suit la templul din Ierusalim, la 40 de zile după nașterea Domnului, pentru cur irea ei și pentru a înf i a pe pruncul Iisus lui Dumnezeu - Tatăl. Condițiile cur irii femeilor după naștere fuseser transmise de Dumnezeu lui Moise prin viu grai. Primul copil care se n tea era sfânt și f g duit lui Dumnezeu, iar prin ii lui erau datori să duc jertf la templu o pereche de turturele sau doi pui de porumbel. Acest praznic se serbează deci la 40 de zile după Nașterea, adică la 2 februarie.

Dar de ce se numește această srb toare Întâmpinarea Domnului? Sfântul Evanghelist Luca ne relatează că: „Era un om în Ierusalim cu numele Simeon; și omul acesta era drept și tem tor de Dumnezeu, a teptând mângâierea lui Israel, și Duhul Sfânt era asupra lui. Și lui i se vestise de către Duhul Sfânt că nu va vedea moartea până ce nu va vedea pe Hristosul Domnului” (Luca 2, 25-26). Acesta a trăit în secolul al III-lea înainte de Hristos, în vremea lui Ptolemeu Filadelful (283-246 î. de Hr.), suveran de origine macedoneană care a domnit în Egipt. Regele, fiind un om înv at, a dorit să traduc Vechiul Testament din limba ebraică elenistică, din două motive: pentru că un exemplar din Legea iudeilor se găsea în biblioteca din Alexandria Egiptului, și pentru că un exemplar al traducerii se găsea întru buia la ceremonii religioase ale iudeilor din diaspora alexandrină, care se aflau în număr mare în această metropolă a Egiptului. În acest scop, Ptolemeu Filadelful a trimis în Aristeia, prefectul grăzii regale, la templul din Ierusalim, să cear arhierului un exemplar al Legii în 72 de limbi (din fiecare seminie câte una). Pe această, regele i-a primit cu mare pompă și i-a ezat într-o clădire, pe insula Faros. Aici, cei 72 de limbi au terminat traducerea Legii Noului Testament în 72 de zile, ea fiind numită, după numărul traducerilor, Septuaginta, adică traducerea celor 72 de limbi.

Între acești înțelepți și crturari iudei, specialiști în filologie, am zice noi, se numără și dreptul și bătrânul Simeon, care avea atunci cam 77 de ani. Împ rind între ei textul Sfintei Scripturi, lui Simeon i-a fost rânduit de Dumnezeu să traducă pe profetul Isaia. Când a ajuns să traducă profeția despre întruparea Domnului, adică cuvintele acestea: „Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel, care se tâlcuiește: „Cu noi este Dumnezeu” (Isaia 7, 14), Simeon socotea că aici ar fi o greșeală în text, pentru că se întreba: „Cum poate să nască o fecioară fără de răbat și să rămână fecioară?” De aceea, el a ras cu o lamă textul original și l-a corectat astfel: „O tânără învârtită de bărbatul ei va lua în pântece...”. A doua zi, când a vrut să continue traducerea, a găsit acest verset îndreptat de o mână nevăzută, mai frumos ca la început: „Iată, Fecioara va lua în pântece...”. Deci nedumerindu-se, crede că unul dintre ceilalți crturari i-a corectat textul și atunci a ters și a schimbat textul a doua oară, dar dimineața din nou l-a găsit îndreptat ca mai înainte. A treia oară, când voia să schimbe textul după mintea lui, arhanghelul Gavriil l-a apucat de mână la porunca lui Dumnezeu și i-a spus: „Stai, Simeone, și nu te îndoi de această taină, căci la Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință. Iată, pentru că n-ai crezut acest cuvânt proorocit de Duhul Sfânt, nu vei muri, zice Dumnezeu, până nu se vor împlini cuvintele acestea și până nu vei vedea și purta în brațele tale pe Hristosul Domnului!”

Acest cuvânt al arhanghelului Gavriil s-a împlinit într-un tot, căci a trăit Simeon în Ierusalim până s-a născut Mântuitorul Hristos în Betleemul Iudeii. Și dac Ptolemeu a domnit cu 283 de ani înainte de nașterea lui Hristos, iar Simeon avea atunci 77 de ani, rezultă că el a trăit 360 de ani, încât se mirau de el toți locuitorii cetății de ce nu mai moare, căci nu ția taina că a fost legat de Dumnezeu și nu moare. Iar după nașterea lui Hristos, la 40 de zile a fost dus pruncul Iisus de către Fecioara Maria, și dreptul Iosif și Lăcășul în templul din Ierusalim, aducând cu ei ca jertfă de cur ire doi pui de porumbel și respectând astfel prescripțiile Legii Vechi.

Atunci când a intrat Fecioara Maria cu pruncul Iisus în templu, a fost în taină și Simeon de Duhul Sfânt și mergea acolo. Bătrânul gârbovit de spate, cu vederile slăbite, a ajuns și el la templu, unde se aflau multe femei cu copiii lor în brațe, a teptând la rând să li se facă rugăciunea de cur ire și de primire a pruncilor înainte de Domnului. Deodată, a văzut strălucind o rază de lumină deasupra Fecioarei cu

Pruncul și atunci a înțeles că aceea este fecioara despre care vorbise proorocul Isaia. Umplându-se de nefericită bucurie, cu lacrimi în ochi, s-a închinat Pruncului Iisus până la pământ și apoi L-a luat în brațe și a rostit aceste cuvinte: „Acum sloboze-te pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău, în pace, că văzur ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înainte de fei tuturor popoarelor. Lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău Israel” (Luca 2, 29-32). După aceste cuvinte, Simeon, inspirat de Duhul Sfânt, a profetizat despre necredința iudeilor și a ereziei ereticilor, despre durerea pe care o va avea Fecioara Maria când va vedea pe Fiul ei răstignit („prin suflul tău va trece sabie”) și apoi, spune tradiția, a căzut și s-a risipit acolo în templu, osemintele lui fiind îngropate lângă zidul templului din Ierusalim.

Această srb toare este întâlnită și la catolici. La ortodocși, accentul se pune pe persoana dumnezeiescului Prunc și de aceea este numit Întâmpinarea Domnului (de către Simeon), pe când la catolici pe primul plan stă persoana Precuratei Fecioare, care a venit la templu pentru cur irea ei, după Lege. De aceea, la ei srb toarea se numește Cur irea Sfintei Marii (Festum purificationis Beatae Mariae Virginis) și este trecut între srb torile Maicii Domnului. Ea este dedicată uneia din etapele mântuirii omului, fiind în strâns legătură cu Bunavestirea, adică vestea cea bună a mântuirii, a venirii Mântuitorului pe pământ, pe care o srb torim la 25 martie. Exact la nouă luni, după acest moment serbăm Nașterea Domnului sau Crăciunul (25 decembrie), urmat de Trăirea-împrejurarea Domnului, în a optă zi după naștere, când Iisus a pus și numele de Iisus sau Mântuitor. Ea cade totdeauna la o săptămână după Naștere, adică în ziua de 1 ianuarie. Trăirea-împrejurare sau Circumciziunea, datin pe care iudeii din Vechiul Testament se pare că au primit-o de la egipteni, era unită cu darea numelui copilului. Locul ei l-a luat botezul creștin, în a 40-a zi de la naștere, fiind astfel contopite două ritualuri într-un singur moment (botezul și îmbășierirea pruncului).

Cum se regăsesc aceste momente ale vieții pământie a Mântuitorului, care se constituie în etape ale mântuirii neamului omenesc, în viața de toate zilele a creștinilor? Mântuitorul a fost răstignit, dar a fost tăcut tot pentru a ne ridica pe noi din păcat, adică a luat firea omenească pentru a o îndumnezei. De aceea, omul este dator să respecte cu sfântă enie regulile cur irii după ce s-a născut un copil, reguli ce urmează a fi împ rite de ambii soți. Astfel, mama creștin trebuie să srb toască ceea ce a srb toat Maica Domnului, adică în a optă zi după ce a născut, să merge preotul la casa unde s-a născut pruncul și să citească slujba dezlegării și a lehzăriei, stropind casa cu aghiasm mic și însemnând pruncul la frunte, pentru minte, la gură, pentru cuvânt și suflare, iar la inimă, pentru putere, zicând: „Măinile Domnului te-au tăcut și te-au zidit”. Acest ritual se face pentru a fi păzit pruncul de rele până la Sfântul Botez. Tot în această zi (a optă după naștere) preotul citește rugăciunea însemnarea pruncului, când și se pune numele (ritual cunoscut în popor cu denumirea de „Botezul mic”), recomandând mamei să nu iasă noaptea afară din casă, pentru a fi apărât „de toată năvala duhurilor nevăzute”, după cum arată una din rugăciunile moliftăie de la uz.

La 40 de zile de la naștere, pruncul primește trei Sfinte Taine: Botezul, Mirungerea și Sfânta Împ rănire, devenind membru al trupului tainic al Domnului, care este Biserica. La încheierea slujbei Botezului, pruncul se îmbășieră, adică este adus de maica sa, fiind curățat și fiind de față în al care l-a botezat, este luat de preot în brațe și închinat la sfintele icoane (dacă este parte bărbătească, îl duce și în sfântul altar și îl închină la cele patru laturi ale Sfintei Mese). Pruncul botezat este îmbășierat și cum a fost și Pruncul Iisus la Întâmpinare, preotul roștind de trei ori rugăciunea: „Acum sloboze-te pe robul Tău, Stăpâne...”, pe care a roștit-o dreptul Simeon acum două mii de ani în templul din Ierusalim. De atunci, „dreptul Simeon” se pomenește în Biserica creștină de fiecare dată când se aduc pruncii după botez ca să fie îmbășierăți și închinăți la sfintele icoane – în rugăciunea de încheiere, roștit de preotul care-i poartă în brațe: „Cela ce a binevoit a fi învârtit în brațe de dreptul Simeon, pentru a noastră mântuire, Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu...”

A doua zi după srb toarea Întâmpinării Domnului (3 februarie), Biserica Ortodoxă cinstește amintirea dreptului Simeon și a Sfintei proorocii Ana, cele două personaje biblice principale care au luat parte la evenimentul istoric comemorat prin marele praznic al Întâmpinării. Așa cum bătrânul Simeon L-a purtat în brațele sale pe Fiul lui Dumnezeu, și noi îl purtăm în inimă în minte, prin Botez, prin rugăciune, prin dragoste și Sfânta Împ rănire. Toți creștinii botezați în numele Sfintei Treimi devenim teofori sau purtători de Dumnezeu, elul final fiind acela de a închiide ochii cu pace, mergând la Dumnezeu împ că și cu noi în inimă, cu semenii și cu Tatăl ceresc.

Ce și cât cunosc despre refugiații din Basarabia? (2)

(Urmare din Cultura vâlceană nr. 118, ianuarie 2016)

În legătură cu apartenența la numeroasa populație basarabeană refugiată în inuturile vâlcene avem o serie de incertitudini, aș încât recomandăm cititorilor să privească cu circumspecție și să ia cu titlu informativ cele ce urmează...

Familia Dubinciuc, din care unul din urmași ar fi medicul urolog Dionisie care lucrează în spitalul Judeean Vâlcea. Este un apreciat poet local.

Familia Holinai, din care tatăl și fiica sa Cristina au profesat sau continuat să profeseze medicina în Râmnicu Vâlcea.

Familia Luscalu. Anatolie, soțul și Veronica, soția, au profesat medicina în Râmnicu Vâlcea până la pensionare.

Familia Peru, al cărui fiu Teodor a absolvit Liceul Alexandru Lahovari (L.A.L.) din Râmnicu Vâlcea în anul 1951.

Familia Smeoreanu, ai căror fii, Gheorghe și Mihai, au urmat L.A.L., respectiv, liceul comercial în Râmnicu Vâlcea, după care Mihai a urmat Academia Comercială, ambii lucrând în comerț și în turismul vâlcean.

Familia Oimaru, al cărui fiu Liuba a fost medic și a lucrat mult timp la spitalul judeean Vâlcea.

Familia Tretelnischi ai căror fii, Iulian și Mihai, au urmat și absolvit cursurile Liceului Alexandru Lahovari.

Alți căiva preoți și diaconi refugiați din Basarabia, au slujit ca preoți ajutoși sau chiar ca titulari în parohiile comunale sau orașenești, ori în mânăștirile sau schiturile din județul Vâlcea.

Despre această categorie de refugiați a fost mai greu să aflăm numele și funcțiile ocupate temporar de aceștia, ei, nefiind persoane laice, apar înănd unei alte jurisdicții, cea a Bisericii Ortodoxe Române (15).

Bucovinenii refugiați în județul Vâlcea, zona cunoscută și sub denumirea de „Oltenia de sub munte”

Locuitorii „Dulcei Bucovine” nu au fost ocoliți nici ei de migrația în alte teritorii ale fostei Români Mari, sub presiunea politică a ocupantului dela Răstărit, cu ajutorul Armatei Roșii.

Refugiul, atât în prima campanie de ocupare sovietică din anul 1940, cât și din cea de a doua campanie, din anul 1944 a cuprins și o parte din populația Bucovinei de Nord și a inutului Hercei. Numerice te vorbind exodul acelei populații a fost incomparabil mai redus decât în cazul refugiuului românilor basarabeni.

Refugiații sosiți din Bucovina de Nord pe teritoriul judeului Vâlcea și în special în orașul reședină de jude, Râmnicu Vâlcea, au fost în majoritate familii de intelectuali, cu o aleasă cultură și educație, influențate favorabil sub acest aspect de îndelungata ocupație habsburgică a Bucovinei.

După cunosținerea noastră au sosit în județul Vâlcea și în special în orașul Râmnicu Vâlcea între numeroși bucovineni câteva familii de mari intelectuali și oameni de cultură bucovineni, aș cum au fost familiile Morariu, Cantemir, Iandola, Ilicu, Pavel Neculai, Ababii, etc. asupra cărora credem că merită să zăbovim mai mult în cele ce urmează.

Familia Ababii (tatăl, Gheorghe-preot, soția Maria, profesoară și fiica lor Lucia au sosit în Râmnicu Vâlcea din Bucovina în anul 1940. Despre această familie vom relata și în cele ce urmează referitor la refugiul personalului clerical basarabean și bucovinean.

Familia Alexiu (Vladimir și soția sa) ambii pensionari și care au sosit în Râmnicu Vâlcea și au locuit în aceiași casă cu familia Cantemir, despre care vom relata în cele ce urmează.

Familia Cantemir Traian. Asupra acestei familii vom stăruia mai mult, cunoscându-i mai bine pe cei trei membri ai săi-profesorii Tatiana și Traian, pe care i-am avut profesori în liceu la tânăra natură și la limba română, dar și pe fiul acestora, Lorin cu care am fost coleg în Liceul Alexandru Lahovari (absolvenți promoția 1952).

Spațiul editorial mai larg acordat acestora se datorează și faptului că în afara afinității și respectului acordat acestora de foștii lor elevi, în special profesorul Traian Cantemir i-a cătigat atât antum, cât și postum conside-

VÂLCENII FRAȚI BUNI CU ARDELENII, CU BASARABENII ȘI CU BUCOVINENII!

Dr. Octavian POPESCU

ra ia oamenilor de litere și cultură din România prin opera sa literară amplă, dar și prin cea istoriografică legată de vechea populație istro-română din Croația.

În relaterile ce urmează am recurs la bagajul propriu de amintiri ca fost elev al familiei de profesori, Cantemir, dar și la informațiile pe care le-am cumpătat citind volumul omagial intitulat „Un portret în filigran de suflet” publicat în anul 2011 în Editura Almarom din Râmnicu Vâlcea, volum scris de personalități culturale de frunte din județul Vâlcea, sub coordonarea lui Nicolae Ciurea-Genuneni, ex-egret al profesorului Traian Cantemir.

După propriile sale mersuri, viața profesorului Traian Cantemir a cunoscut patru perioade distincte: 1-perioada suceveano-cernăuțeană, 2-perioada vâlceană, 3-perioada bucureștenă și 4-perioada ierusalimitană.

Perioada suceveano-cernăuțeană

A fost poate cea mai frumoasă și rodnică, dar și cea mai grea din viața sa și a celorlalți membri ai familiei Cantemir... De fapt cine a fost profesorul universitar Traian Cantemir?

Originea îndepărtată a profesorului Traian Cantemir (T.C.) se situează, după un atestat documentar în Iași anilor 1843. Ca loc natal este menționat satul Pătrășeni din județul Suceava, iar data de naștere, 20. IX. 1907, prin însăși fiind învârtit în Eudoxiu și Natalia. La vârsta de 3 ani familia se mută în satul vecin Pătrășeni, localitate în care copilul Traian urmează școala primară. Începe apoi liceul „Aron Pumnul” din Cernăuți, iar din clasa a III-a se transferă la liceul „tefan cel Mare” din Suceava. Intră apoi în Facultatea de Filozofie și Litere din Universitatea din Cernăuți. După absolvirea facultății îl găsim profesor de limba română la Liceul Comercial din Cernăuți, apoi la școala Comercială Elementară din Hotin. Din anul 1934 intră în învățământul universitar, ca asistent la catedra de limba și literatura română din Facultatea de Filozofie și Litere a Universității din Cernăuți condusă de profesorul universitar Leca Morariu, cel care-i va deveni mentor și pînă la sfârșitul vieții, a a după cum vom relata în rândurile ce urmează.

În perioada sa cernăuțeană profesorul Cantemir a ocupat și postul de secretar al societății academice „Junimea literară” în care și-a făcut debutul literar cu schița „Trăiască Domnului!” dar și postul de secretar de redacție la „Buletinul Institutului de Literatură al Universității din Cernăuți”.

În anul 1931 obține din partea statului român o bursă de studii pentru următorii doi ani la Academia de Romani din Roma, al cărui Director era la acea dată savantul arheolog Vasile Pârvan. Acolo, tema sa de cercetare a fost „Dialectul istro-românilor, cultura tradițională și folclorul lor”, care a trebuit efectuat prin studiu la fața locului, în Peninsula Istria din Croația.

Se întoarce după doi ani la Cernăuți, unde și susține teza de doctorat la Universitate cu tema „Istro-românii” (care erau denumiți și „ciribiri” sau „rumeri”) sub îndrumarea aceluiași profesor universitar Leca Morariu.

În anii ce au urmat, în Cernăuți sau cu ocazia unor vizite ale sale în marile centre culturale din țară Traian Cantemir s-a bucurat de cunoștința și chiar de prietenia pe care i-au arătat o serie de mari personalități literare românești: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Ionel Teodoreanu, Cezar Petrescu, Zaharia Stancu, Radu Cârneli sau istorice, precum Ion Nistor și Nicolae Iorga.

În anul 1939 a participat împreună cu alți cercetători bucovineni, sub îndrumarea prof.univ. Dimitrie Gusti la o cercetare sociologică și etnofolclorică în comunele sucevene Voronești și Mănăstirea Humorului.

În perioada sa cernăuțeană Traian Cantemir a publicat o serie de valoroase volume literare, etnofolclorice

și sociologice precum: „Ciripiri cirebire” (1935), „Reflexe folclorice în poezia lui t.O. Iosif” (1943), „Folclor literar din Suceava” (1939), „Istoro-românii” (lucrare în două volume publicate în anii 1937 și 1938) „Nunta” (1938), romanul „Mensa academica” (1938), dar și o serie de numeroase articole în periodicele culturale-științifice ale vremii.

În iunie 1940 la ultimatumul dat României de Uniunea Sovietică pentru cedarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord, familia Cantemir s-a văzut nevoită să părăsească Bucovina, dar cum, și unde să meargă? Soarta le-a scos în cale un prieten, conferențiar universitar în Universitatea din Cernăuți, Herbert Mayer, de origine germană, care i-a ajutat atât pe cei trei membri ai familiei Cantemir cât și pe cei doi ai familiei Morariu să obțină spații de refugiu, nu în România, ci în Germania. Astfel că, în noiembrie 1940 pleacă din Cernăuți cu toții cu trenul într-un lagăr de refugiați din orașul german Gleiwitz, unde rămân până în mai 1941 când se repatriază în Cernăuți cu toții, reluându-și activitatea universitară și publicistică. Din păcate n-au avut o mare perioadă de tihn, deoarece soarta războiului s-a întors, astfel că în 1944 trupele sovietice au intrat odată cu marea lor contraofensivă antigermană în Bucovina. Din acel moment Universitatea din Cernăuți a fost desființată, iar cadrele didactice universitare au luat pentru a doua oară în decurs de patru ani calea pribegiei. De astăzi dat în patria mamă, România! și astfel familiile Morariu și Cantemir se îndreaptă către județul Vâlcea și mai exact către orașul Râmnicu Vâlcea, acolo unde urma să se refugieze și Institutul Cultural „Arboroasa” din Cernăuți.

Dacă nu s-ar fi găsit bit cu plecarea lor în refugiu, atât profesorul universitar Morariu cât și pe asistentul său universitar Cantemir i-ar fi așteptat, foarte probabil, o persecuție politică dură sau poate chiar deportarea în Siberia pentru concepțiile lor antisovietice exprimate în mod sistematic în publicațiile locale sau naționale ale vremii. Din nefericire pentru mulți intelectuali universitari bucovineni care nu au dorit sau nu au putut să părăsească Bucovina în timp util, cam asta le-a fost soarta, celor mai mulți.

NOTE REDACȚIA INTOL PRESS

1. Refugiul în 1940 a fost posibil doar între 28 iunie (ultimatumul dat de URSS) și 3 iulie (când sovieticii au închis punctele de frontieră de-a lungul Prutului), 200.000 de cetățeni de toate etniile părăsind Basarabia și Bucovina de Nord.

2. Trebuie exclus din vocabular termenul de refugiat pentru toți evacuații (cu Foaițe de evacuare sau carnet de evacuat) între Martie 1944 și august 1944...

3. Mijloacele de transport ale evacuaților au fost carurile și trenurile...

4. De notat că foarte mulți basarabeni evacuați în 1944 în Oltenia erau olteni (învingătorii și preoții) trimiși cu serviciul în Basarabia între 1918 și 1940.

(...)

15. Este cunoscut cazul celui mai prețios preot român basarabean, mare cărturar, venit prin evacuarea din 1944, martie, odată cu Leca Morariu, care i-a fost profesor universitar, Paul Mihail. Acesta și-a dat doctoratul la Râmnicu Vâlcea, cu Leca Morariu, sub autoritatea Universității din Cernăuți, evacuat pentru doi ani la Râmnicu Vâlcea; și, care, a avut sediul în fostul Seminar, transformat mai apoi în școala Medie Tehnică de Comerț, apoi în Liceul „Vasile Roait” și, actual, Colegiul „Mircea cel Bătrân”... În 1946 odată cu întoarcerea Universității din Cernăuți la Suceava, unde a funcționat ca Institut teologic și de Istorie-Arheologie (urmat de preotul Gh. Petre Govora, la Suceava), Paul Mihail împreună cu familia se întoarce la Iași, urmând să aibă împreună cu fiica sa, Zamfira, o strălucită carieră universitară și de cercetare (amândoi, primind statutul de membru corespondent al Academiei Române).

ALINA NEAGOE

S-a născut la 2 decembrie 1977. În anul 2000 a absolvit Facultatea de Drept și Științe Politice din cadrul Universității Lucian Blaga, din Sibiu. Din acea vreme este avocat în cadrul Baroului Vâlcea. În 2000-2001 a fost în cadrul didactic la Universitatea Bioterra. A început să scrie poezii încă din liceu. În următorii mai puțin de un an, a fost remarcat de Ilorian Păunoiu, care a și adus-o la Cenaclul Petale, al Societății Naționale Independente a Persoanelor cu Handicap din România, cu sediul la Râmnicu Vâlcea. De atunci, evoluția ei poetică a fost una remarcabilă: de la poeziile ușor naive, a căror tematică era cantonată descriptiv în zona iubirii, a dragostei acaparatoare și chiar obsesive, Alina Neagoe a ajuns repede să scrie o poezie modernă, elaborată, care, de multe ori trece pe neobservate în proză poetică, amănunțit descriptiv și subtil metaforizat, unde autoarea creează de multe ori paradoxale tablouri de... cuvinte, cu o tematică diversificată, abordând inclusiv teme filosofice, ceea ce indică faptul că ea a început să citească masiv poezie și nu numai. Desigur, la această evoluție calitativă rapidă, chiar și profesia ei cred că a avut o contribuție. Personal, am remarcat din parte-i dorința sinceră de perfecționare, și, dacă va continua în același fel ca și până acum, îi prevedem un viitor poetic de succes. Pe când un volum propriu, doamnă avocat?

Marian PĂTRAȘCU

Educație

Vecin cu Sufletu-mi
Fusesem de la început,
Print-o împrejurare la care
Nu fusesem parta;
Culmea ipocriziei:
Se mutase lângă mine,
Mă ținea strâns, se lipise de mine,
Fără să mă întrebe
Dacă îi permit să se așeze.
Sufletul tău era un tip non alant,
Un bonhomme, cu mâini albe de catifea

Și peceți discrete deasupra buzunarului stâng de la sacoul de cașmir
Care, indiferent de circumstanțe,
Îți trăsese proveniența regală.
Mă enerva cumplit!
Inițial, nu îți băgasem în seamă,
Vroiam să îl alung cu nepăsarea mea.
Cred că îmi definitivasem studiile la
Academia Domnească de la Sfântul Sava

Și cred că tot ce făcuse de-a lungul existenței sale
Se desfășurase obligatoriu în vreo
instituție care avea inserat în denumire
Cuvântul "domnesc" sau "regesc".

Da, sigur primise o educație
prostescă,
De un manierism exagerat,
Altfel ar fi plecat primul meu "sic-tir!"

Sau, măcar, ar fi înjurat cu bărbăție.
Dar nu... A stat, m-a privit cu aceeași
încredere prostescă

Și m-a iertat, deși eu nu vroiam să fiu
iertat.

Am aruncat cu noroi pe hainele lui
prețioase,
L-am trântit la pământ și am călcat cu
piciorarele pe sacoul lui din cașmir
verde

Până ce nădușea mi-a înecat ochii în
orbite.

L-am vândut te miri cui pe la toate
colțurile

Pe adorație, pe respect, pe situație, pe
dragoste, pe liniște, pe un colț mic de
cer, pe o semilună veche, pe toarta
lămpii lui Aladin, pe o primăvară cam
leaptă, pe o toamnă prea fardată și
indolentă, pe... te miri ce

Și am răsuflat te miri cine de prostescă
lui existență. Inutil!

Nu îmi-am putut smulge zâmbetul apro-
bator de pe față,
Înghetată într-o încredere prostescă!

Azi, de dimineață, mi-am luat inima
în dinți și i-am vorbit:

“- Cine ești, domnule, și ce vrei?
Ce mă tot constrângi cu încrederea ta
prostescă?”

Și de ce nu te muți? Nu vezi că nu te
plac?”

Știi ce mi-am răspuns, cu nerușinare și
același zâmbet aprobator?

“- Te iubesc, fără început și sfârșit,
fără motive și condiții!”

Mi-am întins mâna frântă, m-a ridicat
de jos și mi-a scuturat de pe haine praful
uliței ramasă de la ultima încredere.

Ce îți-e cu educația zilelor de alt dat!
Și ce păcat că m-am născut azi!

Noroc că sunt vecin cu Dragostea...

Sculptură de Paul Popescu
la Grand Hotel Sofianu

„POPASURI SCRITORIE TI PE OLT I OLTE , II” (2016)

O NOU ANTOLOGIE AL CĂRĂRUI TITLUL ÎNTR-UN DEZBĂTURĂ DE FLORENTIN SMARANDACHE

Marian PĂTRĂSCU

În vara anului trecut, prietenul „f c torul” de reviste Petre Cichirdan, m-a informat că dl. Florentin Smarandache, neobositul spirit enciclopedic oltean, profesor la New Mexico University, SUA, intenționează să scoată o antologie intitulată „Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț”. Pe atunci nu tiam că era vorba de un volum II al antologiei cu acest titlu inspirat. În câteva numere consecutive ale revistei „Cultura vâlceană”, același P. Cichirdan a inserat pe ultima pagină un „Anunț literar”, în fapt – o invitație pentru scriitorii interesați de a-i trimite d-lui Smarandache câteva date biografice și creații proprii care să fie incluse în viitorul volum antologic.

Între cei care au dat curs onorantei invitații, m-am numărat și subsemnatul. În ianuarie a.c., toți autorii în viață (veți vedea de ce spun asta) au primit de la dl. Smarandache, prin E-mail, în format pdf, volumul antologic menționat, fiind concomitent rugați să-i trimită adresele de domiciliu, pentru ca domnia sa să le/le trimite câte un exemplar tipărit gratuit. I-am răspuns imediat și i-am atras atenția că, întrucât cei mai mulți dintre autori vor dori să aibă mai multe exemplare din acest volum, să nu trimită doar un exemplar gratuit, ci contracost și câteva exemplare dorete fiecare. În același timp, m-am oferit să fac eu centralizarea cererilor și să mă ocup de distribuirea lor după ce primesc numărul total de exemplare comandate. Dl. Smarandache mi-a răspuns că este de acord să trimită câte un exemplar gratuit pentru fiecare autor și, contracost, câteva exemplare în plus dorete fiecare, dându-mi și prețul per exemplar, în jur de 5-6 lei, socotit de domnia sa ca fiind prețul de tipărire. Fiind cum arată volumul (are aproape 300 de pagini), chiar și așa, prețul transmis era ridicol de mic.

Apoi, au mai intervenit alte două situații. Prima a fost aceea că prețul transmis era pentru ca volumul să conțină pozele autorilor alb-negru iar dl. Smarandache ar fi dorit totuși și să-l scoată cu pozele respective color, ceea ce ar fi însemnat o mărire a prețului de tipărire. A doua situație a fost aceea că, la un moment dat, tot domnia sa m-a rugat să mă interesez dacă volumul nu ar putea fi tipărit în Râmnicu Vâlcea, pentru a scuti transportul până la mine. I-am răspuns că în orașul nostru sunt multe edituri, dar puține au și tipografii proprii. Am ales, totuși, două tipografii, care tiam că realizează produse de bună calitate, și le-am trimis cereri de oferte. După câteva zile, am primit răspunsul lor: prețurile oferite erau de 9 lei + TVA/exemplar în varianta doar alb-negru, la una dintre edituri, și 5 euro/exemplar în varianta alb-negru, respectiv, 9,9 euro/exemplar în varianta color, la cea de-a doua editură! Evident, afacerea a căzut!

Ca răspuns la ofertele pe care i le-am trimis, dl. Smarandache mi-a spus că la 9 lei/exemplar le scoate la Oradea și cu pozele autorilor color. În fine, domnia sa mi-a spus că, pentru cei care doresc mai multe exemplare, să încasez câte 5 lei/exemplar și să opresc eu toți banii pentru efortul de a trimite autorilor ceea ce au comandat, evident, celor din afara Râmnicului, prin colet rînduit postal. Am refuzat categoric să rețin vreun ban și, în cele din urmă, am căzut la pace astfel: din banii încasați prin ramburs, eu și-mi opresc ceea ce cheltui cu expedierea și ceea ce-mi rămâne și-i trimit celui care îmi va aduce volumele la Râmnicu Vâlcea. Și, atenție – la ramburs să trec doar numărul de exemplare în plus înmulțit cu 5 (lei/ex.), fără a mai adăuga și costul expedierii coletelor!

Stimați cititori! Am ținut să relatez aceste fapte tocmai pentru a vedea și dumneavoastră ce înseamnă să fii om generos, pe lângă firea, multe alte calități pe care le are dl. Florentin Smarandache. În fond, prin ceea ce a făcut domnia sa, a dat dovadă de patriotism sincer, pe care eu l-aș numi patriotism ziditor, în opoziție cu patriotismul fals/ipocrit al multor conaționali și în special al politicienilor, pe care eu l-aș numi patriotism perorat, sau chiar patriotism lătrăsc, dacă-mi este îngăduit acest termen dur, dar foarte exact, spun eu.

Volumul antologic „Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț, II”, conține un număr de 50 de autori antologați, 9 dintre ei fiind decedați. Criteriul de ordonare al autorilor în volum a fost data nașterii lor, după cum arată chiar dl. Smarandache în Cuvânt înainte. Țin să-mi menționez în primul rând pe cei decedați, fiindcă, cel puțin unii dintre ei sunt puțin cunoscuți, dacă nu chiar

necunoscuți, mai ales pentru cei care nu prea „le au” cu cititul cărților (din păcate, din ce în ce mai mulți, în ultimii ani): Barbu Paris Mumuleanu (1744-1836), Haralamb Lecca (1873-1920), Dumitru Caracostea (1869-1964), Ion Minulescu (1881-1944), Alexandru Busuioceanu (1896-1961), Mihail Drume (1901-1982), Pan M. Vizirescu (1903-2000), Drago Vrânceanu (1907-1972) și Ion Marin Iovescu (1912-1977).

A adar, volumul se deschide cu Barbu Paris Mumuleanu, poet elegiac care „a jucat un rol de normator al limbii române”, ridicând-o „de la stadiul de dialect al țărănilor la stadiul de limbă literară” (Hagen Schulze). Mumuleanu, „glas cu durere” (M. Eminescu, „Epigonii”), a scris poezii satirice în care înfierează defectele de caracter ale contemporanilor lui, paradoxal – fix acelea și cu ale contemporanilor noștri: „O, ce ciudă, câtă mir, / D-al celor mari caracter! / Ce schimbate la ei firii, / Ce gusturi, ce diferiri! / Precum ceriul de pământ, / A ea de cei mici sunt. / Toi trândavi, toi i lenevoși, / Nestatornici, furtunoși, / N-au ei fapte burlăci, / Toi i au minicopii, / Toi i de mititei iubesc / Lucruri care nu-i cinstesc. / Toi i, de când sunt burlăci, /

Înclinează lângă ei / Oameni care-i lingușesc, / Care-i laudă și-i slăvesc. / Totdeauna cei mari vor / Să aibă-n casele lor / Prefăcuțel și vorbe / Tot ce le voiesc. / Vor de mulți și încongiurași, / Să stea-ntră ei îngâmfăși, / Să le dea închinăciuni, / Să le spuie la minciuni. / Ei adevărat nu voiesc, / Nu le place, nici iubesc, / Socotesc că fac / și la alii oameni le plac, / și d-ar grei cât de mult, / Ei îndreptări nu ascult. / Ei în sine socotesc / Că la nimic nu greșesc. / Nu le place-a fi îndreptași, / Vor a fi tot lăudași.” (...) (poezia „Cei mari”). În afara poeziei din care am citat, B. P. Mumuleanu mai are în antologie încă două: „Leul și iepurile” și „Alt chip”.

Haralamb Lecca, poet, prozator, traducător și dramaturg (a fost „primul dramaturg român care a jucat roluri în piese de teatru scrise de el însuși”), este prezent în antologie cu poezia „Dona Clara”, binecunoscută în special datorită transpunerii sale muzicale de către Tudor Gheorghe (câștigător al textului piesei interpretate de valorosul artist aparținând lui H. Lecca?).

Urmează aromânul Dumitru Caracostea, „critic literar, istoric și teoretician al limbii române, folclorist, profesor universitar, conducător de reviste literare, fondatorul Institutului de istorie și critică literară, membru al Academiei Române”, care este prezent în antologie cu studiul de istorie literară „O frescă folclorică”. Ion Minulescu este ilustrat în aceeași antologie prin poeziile „Spre soare”, „Rugă pentru Duminică Floriilor”, „A XI-a poruncă” și „Poveste scurtă”.

Alexandru Busuioceanu a studiat estetica și istoria artei la Viena și a obținut două doctorate, la Roma și București. A fost profesor universitar la Academia de Arte Frumoase din București, iar din 1945 s-a stabilit în Spania unde a înființat Institutul Român de Cultură din Madrid. Postum (1985) îi apare un remarcabil volum de cercetare istorică intitulat „Zamolxis sau mitul dacic în legende spaniole” (reeditat în 2009). În antologie are două poezii: „Ara în gând” și „Nimb”.

Mihail Drume este scriitorul care a folosit, de-a lungul carierei sale de prozator și dramaturg, nu mai puțin de 17 pseudonime. A debutat cu proză încă de când era elev. Este prezent în antologie cu un fragment din romanul „Invitație la vals” (1936), care poartă titlul „Totul s-a sfârșit”, un adevărat eseu despre sinucidere a cărei idee centrală este aceea că omul renunță la luptă, la lupta cu greutățile vieții, gândindu-se chiar la sinucidere, „din lipsă de idealuri”. De altfel, se ține că unul dintre cele mai mari păcate omenești este disperarea, pierderea speranței. Personal, cred că sinuciderea este exemplul suprem de atingere a contrariilor, fiind în același timp cel mai mare act de curaj, dar și cea mai mare laitate, desigur, în măsura în care cel în cauză nu este bolnav psihic.

Pan M. Vizirescu a fost licențiat al Facultății de Litere și Filosofie, profesor de liceu în Cernăuți și București, șef de cabinet în Ministerul Propagandei. A debutat ca poet la 18 ani în „Universal literar” al lui N. Iorga, publicat și de T. Arghezi în „Bilete de papagal”. În 1945 a fost condamnat la muncă silnică pe viață alături de Nichifor Crainic, Pamfil Ieșanu, Stelian Popescu ș.a. A stat ascuns într-un „exil de taină”, timp de 23 de ani în casa părintească din Slatina. Primele cărți îi sunt publicate abia prin

anii '80. A fost ultimul reprezentant al curentului gândirist ortodox tradiționalist. Antologia îl ilustrează prin poeziile „Jocul de țărăni”, „Statuia” și „Vizita de seară”.

Drago Vrânceanu a început să scrie poezie încă din timpul liceului, absolvit la Bălți. A studiat timp de patru ani filosofia la Florența. În Italia a fost arestat de autoritățile fasciste, dar a reușit să evadeze refugiindu-se în Elveția. Debutul său literar se produce în 1934, când Zaharia Stancu îl include în „Antologia poezilor tineri”. Este câștigătorul unui premiu pentru sonet acordat de Societatea Scriitorilor Români. A fost ziarist, profesor universitar, traducător și înalt funcționar ministerial. A fondat Cenaclul Literar Casa de sub pământ, pus sub protecția onorifică a prietenului său Eugenio Montale. Este inclus în antologie cu poeziile „Numai plutele bătrâne”, „Ne facem drum printre nămpli”, „Au crescut secolele” și „Baladă”.

În fine, Ion Marin Iovescu, absolvent al Liceului „Radu Greceanu din Slatina” și al Facultății de Litere și Filosofie din București, a activat ca profesor, comerciant și bibliotecar. A debutat literar în 1934, când Liviu Rebreanu îi publică o schiță în România literară. A frecventat Cenaclul Literar „Sburătorul”. Acolo, în anul 1935, citește un fragment din romanul „Nuntă buclucă”. Impresionat, Eugen Lovinescu îi dedică în „Adevărul” un articol intitulat „Un nou Creangă”. Are în antologie un fragment din romanul „Lacrimi pe pâine” (1967), intitulat „Vârful Bătăliei”.

Antologia „Popasuri scriitoricești pe Olt și Olteț, II” conține 41 de autori contemporani, în ordinea descrescătoare a vârstei lor, a cămă am precizat mai sus. Mă voi limita doar la a-i menționa cu numele, fiindcă, fără îndoială, pentru mine și, sunt convins că și pentru ei, este o mare onoare de a fi puși în această antologie alături de personalitățile pe care tocmai le-am trecut în revistă: Ștefan Roman, Vasile Andronache, Ion M. Saimac, Petru Pistol, Adina Dumitrescu, Marian Malciu, Dumitru Velea, Gheorghe Stancu, Margareta Mariana Saimac, Elisabeta-Silvia Gîngu, Ion I. Pârâianu, Paulian Buicescu, Felix Sima, George Achim, Ilie Gorjan, Teofil Preda, Petre Cichirdan, Puiu Răducan, Victor Păun, Marinela Preoteasa, subsemnatul, Aurel Furtună, Constantin Dincă, Vasian Mircescu, Ion N. Iboru, Elena Agiu-Neacșu, Eugen Petrescu, Ligya Diaconescu, Nicu Cismaru, Cristina N. Iboru, Dumitru Zamfira, Zenovia Zamfir, Ilorian Păunoiu, Dan Mitrache, Mircea Băduț, Laura O’Neale, Drago Călinescu, Elena Natalia Călinescu, Mariana Ciucă, Florina Dinu și Andreea-Cristina Călinescu. Primul din această enumerare are 91 de ani iar ultima – 13 ani!

Volumul se încheie cu o „Bibliografie selectivă”, care conține 25 de indicații bibliografice.

Personal, mi se pare surprinzător, dacă nu chiar... paradoxist (nu, nu am greșit, intenționat nu am scris „paradoxal!”) modul în care a fost alcătuit acest volum antologic. Gândindu-mă însuși la cel care a purces la o astfel de corvoadă, nu mă mir absolut deloc! A adar – felicitări și, în același timp, mulțumiri, domnule Florentin Smarandache!

ION MICU

Vitrina cu politicieni

Umanism

Stăpânii noștri sunt miloși, Că nu iau de la noi cât pot, Băneșii dau, mergând la vot, Chiar o pereche de galoși.

Liga scriitorilor din puștii

La DNA, anchetatorii, Aduc foloase mari culturii, Că arestează senatorii, Să îi redea literaturii

La masterat

De-atâtea ori când am furat, Am fost trimis la închisoare; Să ajung ca un primar curat, Mă duc la el, la reciclare.

Cu bani europeni

Din ordinul primarului Avem asfalt, canalizare

și gaze pe stradă care, Ajunge la conacul lui.

Parcul cu zăbrele

Când pe izlazul comunal, Primarul și-a făcut pe plac, Un parc, pavele și un lac, Devizul e la tribunal.

Cu caciulile pe frunte

Să tenii mei îmi demonstrează, Că sunt la urne consecvenți; Că din atâtea pretendenți, Cu Iliescu, iar votează!

Un ministru la spital

Stomacul foarte rău îl doare, E balonat și are gaze, Dar doctorul vâzu la raze: Păduri, uzine și vapoare.

GEORGE NINA ELIAN: „LUMEA CA SINGUR TATE”

Întinericul risipe te
Lumina zide te
Regretul în lume vegheaz

„Lumea ca singur tate” o carte scrisă de George Nina Elian în 2013, și pe care am găsit-o, și am văzut-o, și am citit-o chiar în aceeași zi!...una din acest prim volum februarie al anului 2016. Zic „am văzut-o și citit-o” fiind coperta realizată de Maria Gheorghe este atât de sugestiv și în concordanță cu conținutul, că am trăit o frumoasă experiență intelectuală și constat acest lucru și după ce am parcurs-o, pagină de pagină, și când am constatat că lumina nu poate să însemne atâtă singur tate decât așa cum se arată între cerurile și pământurile, negre, de pe copertă, și între naționale și moarte, cum este vizibil în conținut...

Citim și observăm, adnotăm. Un însingurat în fața naturii, observând-o, trăind-o! În comparație prin oprirea timpului, „timp suspendat”, în care cerurile devin pământuri, în care nimicul își aparține, este alter ego, nici măcar gândurile nu-s ale tale, iată, cât adevăr este strecurat încă din titlu... „Lumina ca singur tate” („Timp suspendat”)

Din start, de pe învelitoarea cărții, ni se pare lumina ca o declarație de singur tate, mai evident în imagine decât în mulimea de cuvinte. O realizare plină de sugestie... Atâta lumină încât trâmim un timp fără putere, fără urmă, „Când totul se reîntoarce”, când totul este somn! Când vrem nu vrem somnul devine amenințător! („Când totul se reîntoarce”)

Titluri pline de sugestivitate care completează eficient starea poetică a conținutului, și nu numai, definesc întâmplarea sordidă, definesc lipsa de oameni, care acoperă lipsa de omenie, care duce la impredictibilitate, iar și, întâmplare în care „via a e un simplu puseu/ de falsă memorie”...ce revelație! „Întâmplări, nu oameni”, dar chiar și ce „Revelație” în care cuvântul e rupt de trup și viaa este ruptă de îneles! („destinul e o falie/ ce desparte cuvântul de trup/ viaa/ de îneles”)

Transfigurare poetică totală, realism și suprarealism, o „lebedă m-pu cat în somn” care nu moare niciodată...Vis, vis, zbor între iad și paradis! („Fragment”)

Când am văzut cartea, dintr-un ochi am ghicit poetul și poezia sa, și când am deschis-o și am citit-o pe îndelete, așa că s-a neplăcut, cum ne place o iubire, mai mult simțindu-i suflarea, mai mult simțindu-i zărea, nimicul, depărtarea „egal doar cu sine/ timpul te trece/ puntea nimicului” („Stare”)

Dacă lumina ca singur tate, ni se pare aproape sordidă, chiar absurdă și nerealistă, poemul de trei rânduri, „Strada”, ni se pare atât de realist într-o lume, care, pe timp ce trece, din ea ne alungă iar pe cei mai mulți îi transformă în virtuali sfârșiți... „pustie și umed-n vespéralul noiembrie/ strada mirosea/ a galbene fețe de sfârșiți!” o populație ascultătoare, ortodoxă, care își așteaptă viaa de apoi.

Parcurgem volumul și poezia lui George Nina Elian ne atrage mai puternic decât la început, fapt și născut pentru poezie, care ne arată că ideile nu au fost prezentate degeaba. Admirabilă definiție a acestui timp nepermis și nepromis! „...cu toate astea, fără știință și fără se întrebe vreodată / de ce, / oamenii suie, zilnic, / de câteva bune milenii, / vămile unor scrieri de beton tocite/ spre a se închina la praful / și pierjenii ungherelor, / a teptând...” („Scrisori tocite”)

O adaptare a cuvântului la imagine, mai iustră, în puține cuvinte trăiește marea sugestie...ca o memorie a zăpezii în care zărești „crengi frânte rzele”, precum „linii ale destinului în palme” ale mâinilor de mamă, „crengi frânte/ rscruci fără număr/ pe drumul spre tot mai puținul/ acas...” („Peisaj”). Până și timpul are imagine atunci când a teptarea se află la capătul răsărit; un timp atât de acut, consumant... „cum paștii tăie/ la capătul a teptării...” nicidecum mai vizibil și mai surprinzător („Timpul, cum paștii tăie...”). „... și lumea începe din nou...” („Ceva”) și iar, și totul e în zădar!...regretul în lume veghează... Din noapte vine omul și din implozie! și totul mai apoi se scurge spre albul miilor de dimineți, spre alb total, alb infantil, unde nimic nu iese cu tine! nici măcar suflatul acolo nu vrea să vină, când se termină lumina și începe noaptea... Nu vine decât vântul și ce-i-a mai rămas din cuvinte. Nici măcar visul nu mai vine... („Ascultând”)... „faptul că sunt” există, la George Nina

Elian este ca un dangăt de clopot, sau, mai scurt, ca ultimul acord din simfonia destinului... („Pledoarie Pro Domo”); o „fără delege” pe care numai Dumnezeu o poate înlege.

Citim, citim, și ne simțim obligați să scriem, să scriem chiar despre noi! o retorică la poemul „Frig și curat”...Nimic nu este mai pur și curat decât în albul rece al abisului dalb. Cald și murdar sau pătât, ce este de preferat? punct în împărțirea albă? sau cerc la Ecuator, colorat?...Natura ne-a dat doi poli îngheț și moartea și derea, fără cald...în rest totul e apă și pământ colorat, cu porumbei și arce și site pe vărfuri și coaste de munte, și cum ri de nisip...iar omul tot fuge, tot fuge și caută pământul care s-a iștea sub tălpile sale aspre... „la marginea realității/ totul e perfect...” iată, perfect iunea este o chestiune care înțelege de curat și rece!

Am citit această carte într-o dimineață, plecat copil, din întineric, și ajuns femeie deplină la amiază. Din când în când ochii îmi zburau prin fereastră și alergau pe coama zidului de piatră al Arhiepiscopiei Râmnicului, grădina ei marea, albă, ca în palmă și cu urme de vânt și înghețate, fără ciucuri de gheață, a teptând soarele primăverii. Mai era puțin!...sunt încă cei care coboară dinspre pământurile dure din zărea apropiată, de pe Capela miasă...dând senzația că mai durează puțin în această „Lumina ca singur tate” Mă simțeam cum nici n-a fost... „să fii atât de singur/ încât să nu mai poți atinge nimic/ neștiind niciodată de unde vine/ și unde se termină timpul/ cel ce înalță cerurile/ micul desen al sufletului tău de copil...” („Neștiind niciodată...”)...„gâlgăie-n viscere iarna/ ca un nor/ de mercur// ...pe sine însuși/ se devoră / timpul...” („Până și ceasurile”) luminându-i de acum zborul nu din arcuri și rotiri, ca la ceasuri, ci chiar din cartea de chimie, capitolul transformări alcaline... Ce i-e și cu energia asta care-i vine dintr-un plus și-un minus, invizibili. La poemul „Iarnă” inițiem retorică: ce s-a te mai întrebă în acest anotimp rece? iarna se scot murturile! din acru și rece și sară și durile... Frica, iată marea taină a căutării punctului, care nu există („Mai singur”). „Ia aminte, omule”, nici în pământ nu poți să ajungi, uor, așa cum o datorie este, și o muncă, și mori („Avertisment”)!... „Femeie, / cât plecare e/ în mersul tău” („Secvență”), uluitoare! și cât de adevărat este mersul femeii, care, nu poate să fie decât...dinspre noi! Iată poemul „Rugăciune III”: „mai întâi și mai întâi, cu umilință / Te conjur: / ai milă și izbăve-te-mă / de toate greșelile și singurătatea/ de-a-mă fi nescut, Doamne!...” o stare poetică asemănătoare celei din poezia Camillei Paul-Stengel, „Iisuse mă auzi?” și în care ea, poeta, îl chema pe Iisus la...masă! În poemul „În genunchi” citim: „în / moartea pe litere”, tot așa cum copilul învață cititul, silabisând! Privirea iubitei care se dăruie nu poate fi decât rece, tânjind spre căldura nebună a întinericului...mascul („Trecere”)

O carte care-și atinge înțelesul, trezind în fiecare o clipă de revelație a parcursului dintre naționale și moarte. Iată, în „Neîndurare” Elian își încheie poemul cu „nu te speria și nu plânge/ nu ești singurul/ care nu se va mai întoarce!...”; totul moare, timpul nu se întoarce și el curge înspre infinit; el nu este ciclic, el este ca oimul rii care strigă tot înainte, inconștient!

Și uite așa, ca într-un ciclu se ajunge la final, ca un fir al vieții, unei vieți de om, specificând că acest om vede lumina ca o singur tate; normal, nimeni nu caută pe nimeni, niciodată. Totul e-n noi și numai pentru noi în rigolele timpului, familiei și strzii...așa că, mai citim poemul „Pseudoeseu” și ne dăm seama că în lume trăim, noi cei de acum, între naționale care s-a evaporat și moartea care ne așteaptă... „la coală se predau cursuri intensive despre/ agilitatea de a merge de-a-bu-ile, / simultan, în direcția mai multor cureni și sau/ curente, indiferent de domeniu/ (se precizează că ochii și creierul i, la/ rigoare, nici membrele nu sunt cu totul indispensabile)/ e la modă femeia-monedă liber convertibil...”...incredibil, dar adevărat! și desigur, poemul care a dat titlul volumului: „Lumina ca singur tate”. Poezia, ca și cea dinainte, trebuie citită, este formidabilă, și toată am tăia ceva, și ne-am întors acasă, care am avut casă, la trei dimineți, de la întâlnirea cu promisiuni!... „lumina creștea, eram tot mai singur/ puternic și singur/ o forță și în străină”. Se întorcea de la o întâlnire de iubire, de natură deplină. O poezie, poem, care îl scoate pe Elian din obișnuit și îl îndreaptă către genialitate, mereu, în singur tate...

P. CICHIRDAN

R ZBOIUL DIN 1330 DINTRE CAROL ROBERT DE ANJOU ȘI BASARAB VOD

Felix SIMA

Sub egida Institutului de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor” al Academiei Române, a Asociației Naționale Cultur Eroilor „Regina Maria” și a Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălăa”, cu sprijinul Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul” Vâlcea, la Editura „Universitaria” din Craiova, la sfârșitul anului 2015, a apărut, cu ocazia aniversării a 685 de ani de la evenimentele istorice petrecute la Posada anulului 1330, un cuprinsitor tom de studii prefăcut de acad. Dinu C. Giurescu și postfațat de acad. Nicolae Edroiu, coordonatori fiind profesorii Dinic Ciobotea, Eugen Petrescu și Radu Ștefan Vergatti. Volumul înmănchează studiile a șase istorici. Iată, cu câteva dintre titlurile cuprinse în volum: Dinic Ciobotea („Împărțirea lui Constantin cel Mare, începutul preponderenței geopolitice a Romanității Orientale în Imperiul Roman”, „Izvoare istorice privind Istoria Românilor”, „Încadrarea tipologică a genezei feudalismului pe teritoriul românesc”, „De la sat la stat”, „Descoperirea întemeierii”, „Contextul politico-militar internațional din 1330”, „Desfășurarea bătăliei de la Posada”), Constantin Dinulescu („Consecințele biruinței românilor din 1330 în contextul regelui maghiar”), Peter Mario Kreuter-Regensburg („Bătălia de la Posada din 1330 și Cronica pictată de la Viena”), Mite Mănean („Banatul de Severin înainte de Posada”), Eugen Petrescu („Tradițiile locale și conștiința civică despre bătălia de la Posada din Pripoarele Perișanilor”, cu subcapitolele: „Vâlcea, vâlceii și asumarea bătăliei de la Posada”, „Programul Național de Cercetare Istoric „Posada 1330”, „Posada, simbol istoric devenit marcă”, „Bătălia de la Posada-simbol al tuturor bătăliilor și războaielor din istoria românilor”), Radu Ștefan Vergatti („Ecul campaniei regelui Ungariei Carol Robert de Anjou împotriva domnului rii Române și Basarab I-septembrie/noiembrie 1330”).

Acad. Dinu C. Giurescu concluzionează, în Prefața sa: „Revenirea la o temă fundamentală din istoria națională modelează că tigrurile reale ale științei istorice și nuanțează esențialul în privința începuturilor statului românesc și asupra întregului război dintre regele maghiar Carol Robert de Anjou și Basarab Vod în 1330, cu deosebire asupra bătăliei din 9-12 noiembrie care este localizată pe vatra actuală a satului Pripoare din comuna Perișani, locul Posadei Lovițene”.

Volumul este structurat în capitole: I. Entitățile politice române și anterioare anului 1291. De la romanitatea orientală constantiniană la statele românești feudale. Cap. II: Organisme cu caracter statal în spațiul locuit de români în secolele VIII-XIII. Cap. III: Războiul dintre Carol Robert de Anjou, regele Ungariei, și Basarab Vod, domnul rii Românești, volumul continuă prin prezentarea studiilor: „Eșecul campaniei regelui Carol Robert de Anjou împotriva domnului rii Românești Basarab I”, de Radu Ștefan Vergatti, „Lupta de la Cetatea Argeș și direcția de retragere a armatei lui Carol Robert”, „Posada de la Perișani - Pripoare”, „Sfârșitul campaniei ungare în ara românească (9-12 noiembrie 1330)”, „Desfășurarea bătăliei de la Posada”, de Dinic Ciobotea și „Consecințele biruinței românilor din 1330 în contextul regelui maghiar din 1330”, de Constantin Dinulescu.

Volumul cuprinde și un bogat rezumat în limba engleză, alcătuit și tradus de Gabriela Buican și un „Album geografic și istoric” alcătuit de Eugen Petrescu și Gheorghe Spori, pornind de la „Cronica pictată de la Viena”, adugând ilustrații contemporane ale vetrelor Lovițene, ilustrațiile: „Colecție de obiecte arheologice descoperite pe teritoriul comunei Perișani”, „Defileul Pripoarelor văzute de pe vârful „Piatra anțului”, imagini de la dezvelirea și sfințirea „Statuii voievodului Basarab I” (nov. 2012), sculptor Sergiu Șelibe, monument de for public situat în satul Pripoare, comuna Perișani, precum și imagini color de la cea de-a XII-a ediție a evenimentelor științifice, militare, religioase și cultural-sportive dedicate bătăliei de la Posada.

În Postfața sa, academicianul Nicolae Edroiu consemnează, pe drept, că primul stat independent „din istoria poporului român, constituit în teritoriile sud-carpătice, în primele decenii ale secolului al XIV-lea, a reușit, printr-un efort militar, să-și mențină independența amenințată în toamna anului 1330, când o tenie română, sub conducerea domnitorului lor, Basarab, au reușit să-lucă victorie de la Posada. Rezultatul confruntării politico-militare de la Posada din 1330 a însemnat o victorie de prestigiu a Statului român dintre Carpați și Dunăre, prin care el și-a consolidat independența și s-a afirmat ca un factor important în spațiul general românesc. Ca și construcție politico-statală, Statul românesc și-a facilitat evoluția politică a românilor din teritoriile est-carpătice-care și-au putut întemeia un stat feudal trei decenii mai târziu, viitoarea Moldova -precum și autonomia Voievodatului Transilvaniei în cadrul Regatului Ungariei, voievodat întemeiat pe structuri instituționale românești, autohtone, peste care fuseseră așezate cele aduse odată cu cucerirea teritoriilor românești intracarpătice de către regalitatea maghiară”.

De la localizarea acestei bătăliei continuă să stârneasă controverse în rândul istoricilor care își susțin propriile ipoteze, tradiția și rbitorii acestui moment important pentru istoria românilor se pstrează la Perișani din 2001, fără întrerupere, în anul 2015 fiind organizată cea de-a XV-a ediție a manifestării „Posada 1330. Pagini de istorie” prilej cu care a fost lansată și acest volum despre care ne exprimăm aici.

Bătălia de la Posada, ca temă istoriografică a fost și este, începând cu anul 2009, o prioritate a Filialei Județene „Matei Basarab” Vâlcea a Asociației Naționale Cultur Eroilor „Regina Maria”. Un program distinct și-a derulat, în acest sens, în colaborare cu instituțiile de cultură și administrative ale județului Vâlcea.

Cele 224 de pagini ale volumului copertat și bogat ilustrat se constituie într-un eveniment cultural deosebit și bogat ilustrat și înscris în istoria timpurilor vechi și a timpurilor pe care le trăim, totodată, adesea pierzându-le.

INVENTICA

INVENTICA

INVENTICA

INVENTICA

COMUNICAT DE PRESA

15 februarie 2016

5 echipe ale Centrului Alexandru Proca pentru Inițierea Tinerilor în Cercetarea Științifică din cadrul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Inginerie Electrică ICPE-CA s-au calificat să participe în cadrul unor concursuri internaționale de

proiecte de cercetare.

Astfel, echipele „Bacteria magnetică și aplicații”, „Aplicații ale elastomerilor în domeniul microgeneratorilor și mușchi artificiali”, „Monitorizarea progresului în recuperarea medicală” vor participa la olimpiada INTEL-ISEF 2016, SUA.

Echipele „Reabilitare medicală” va participa la olimpiada INESPO 2016, Olanda, iar echipa „Efectele energetice aparute la circulația unui nanofluid printr-o structură nanoporoasă” va par-

ticipa la olimpiada MILSET 2016, Franța.

Prin toate demersurile făcute, INCIDIE ICPE-CA, prin Centrul Alexandru Proca, susține pregătirea tinerilor talentați din licee în domeniul științific, astfel încât, ulterior, aceștia să fie atrași în cadrul institutelor naționale de cercetare-dezvoltare.

BIROUL DE PRESA ICPE-CA

INCREDIBIL DAR ADEVĂRAT

SHOW MUST GO ONE! SCOATE ÎN ROMÂNIA CE AVEM ÎN PRIN SERTARE ÎN ÎNĂLȚĂȚA CUM ROMÂNIA, ÎN 1990, A FOST DESTABILIZAT PRIN „POEZIE”... POLITEHNICILE S-AU DĂRĂMAT/ TCM-ul S-A DESFIINȚAT/ CONTABILITATEA S-A AMPLIFICAT/ CRITICA DE ARTĂ A PROLIFERAT/ ÎNĂLȚĂȚA A DEVENIT CIUPERC DE STAT/ UNIUNILE DE CREAȚIE AU TRECUT LA PRODUCȚIA DE SERIE, / PREEPOCALIPTIC ! ... CEL MAI PROST STAT DIN LUME A FOST CREAT ÎN DECEMBRIE 1989...CU PLURALISM POLITIC ÎN DOUĂ CLASE: UNA CAPITALISTĂ ÎN ALTA POPULISTĂ. CEA CAPITALISTĂ CREATĂ DE URMAȘII LUI STALIN ÎN CEA POPULISTĂ -TEHNOCRAT - CREATĂ DIN MUNCITORI ÎN SPECIALIȘTI TRECUTĂ LA „TARAB”... SHOW MUST GO ONE! (Csaky E POE)

MOTORUL CU APĂ

(Mesaj pe Internet de la tefan Sticulescu)

Miercuri, 27 Ianuarie 2016 20:07:05, Letitia Poparca <letitia_anisia@yahoo.com> a scris:

Uimitoarea invenție a unui bărbat: Motorul cu apă. Cu TREI litri de apă merge cu mânăna... 5.000 de km!

Un inginer bărbat, inventator al motorului care funcționează pe bază de hidrogen, a început să înceapă producția de serie a acestuia. Inventatorul conduce deja un automobil care consumă 3 litri de apă în două luni.

Gheorghe Bordeianu (50 ani) este inginer TCM și a lucrat 20 de ani în fabrica de avioane din Bacău. A pierdut deja numărul invențiilor brevetate pentru că nu are bani să plătească taxele de întreținere la OSIM pentru fiecare dintre ele. Crede că sunt peste 100, majoritatea în domeniul mașinilor unelte și a motoarelor.

Cea mai dragă dintre descoperiri îi este generatorul de ioni care separă hidrogenul de oxigen, un dispozitiv care, atașat la motoarele clasice, înlocuiește alimentarea cu benzină sau motorină. Ambiția inginerului bărbat este acum să își construiască propria fabrică de producere a dispozitivului revoluționar.

„Brevetul l-am obținut în 1985, iar invenția este acum în curs de omologare la Institutul de Motoare termice din Graz-Austria. Omologarea are trei etape, iar eu mă aflu acum la ultima dintre ele. Imediat cum o obțin vreau să înființez în Bacău o fabrică de producție în serie a dispozitivului”, ne-a explicat Gheorghe Bordeianu.

Inginerul bărbat este convins de faptul că nu va găsi o persoană dispusă să investească în construcția acestei fabrici, dar că o va face pe cont propriu.

MĂNĂNA ECOLOGICĂ

Invenția lui Gheorghe Bordeianu nu ar mai fi doar pe hârtie. Bărbatul i-a pus în practică invenția și merge de ani de zile numai cu mânăna pe care le alimentează doar cu apă sau, la nevoie, chiar cu suc de urină.

„Orice lichid care conține hidrogen poate fi folosit drept combustibil pentru motor. Dispozitivul funcționează cu oțet și cola, chiar și cu urină. Este ecologic pentru că arde hidrogenul și eliberează în aer oxigenul”, ne-a mai spus inventatorul. Gheorghe Bordeianu i-a testat mânăna la RAR, iar rezultatele la emisia de noxe sunt zero.

CU TREI LITRI DE LICHID MERGE DOUĂ LUNI

Mânăna lui Gheorghe Bordeianu, un Cielor împărțit la mânăna adouă din Spania, nu rămâne în panoul de combustibil decât o dată la 60 de zile. „Orice lichid s-ar pune în motor, cu trei litri se poate merge și 5.000 de kilometri. Mânăna pe care am montat dispozitivul consumă înainte de 10 litri de benzină la sută de kilometri”, a mai explicat Bordeianu.

Nota bene: Ne întrebăm, cu siguranță, cum e posibil ca o astfel de invenție să rămână neexploată de statul român? Ar fi mai multe explicații:

1. Mulți reprezentanți ai statului român sunt imbecili lipsiți de orice viziune.
2. Alții sunt puși doar pe propria căpătui și sunt interesați doar de proiecte din care își pot lua rapid comisionul.
3. O a treia categorie o reprezintă trandafirul și agenții marilor corporații, care nu au niciun interes să susțină a ceva. Gândiți-vă că o astfel de invenție pune pe butuci toată industria petrolieră și nu numai... Interesele sunt uriașe, iar apa ca combustibil născut da nouă, oamenilor de rând, independență energetică. Cu alte cuvinte, am scăpa de sub controlul lor!!!
4. Cei care ar vrea să facă ceva sunt puțini și nu sunt lăsați de indivizii din primele trei categorii...

Asa cum spuneam într-o emisiune făcută împreună cu profesorul Florin Colceag, invențiile românești aflate astăzi în sertarele inventatorilor români ar putea genera o revoluție tehnologică de aploare, în câțiva ani, dacă ar fi valorificate. Eu cred că se va petrece ceva important, în curând!

ÎN ROMÂNIA SE VINDE VIA CA SĂ EXISTE CLASA DE MIJLOC

Mai adugăm acestui excepțional material care dovedește genialitatea în scutul celor coborâți de pe Columna lui Traian, ridicat de Apolodor din Damasc în centrul Lumii, că „Sculptura cibernetică” și „Microprocesoarele-Postprocesoare” informatice s-au născut în anii 1977, 1978, 1979 la I.M.G. București, la Institutul Politehnic București și la I. Avioane Craiova!...uzin derivat din Uzina de Avioane Bacău de unde se trage, iată ce înseamnă TCM-ul, Motorul lui Bordeianu, energia, apă! ...În invenția secolului XXI va trebui să teargă această rușine care s-a aternut peste poporul român (care, printre altele, va trebui să -

încumpere alt stat), care, după 1989, i-a vândut propriului cetățean, cu profit uriaș!...lumina, apă și căldură; altfel spus, via! În orice ar civilizată, în toate timpurile, această viață a costat și costă foarte puțin, pe casă-locuință, nedepășind cinsprezece procente din venituri...nu depășea nici alt dat, de mult, câteva zile de muncă pe an. Ce se întâmplă acum? ...De ce să mai vorbim de buget, de corectitudine fiscală, dacă pentru ea ne trebuie poliție, care să apere vânzarea ilegală către proprietarul propriului aer, a apei, a vieții-energiei care ne vine de la soare și din pământ, din apă, pe degeaba! Nevoia de viață nu se plătește și se cheamă necesitate! ...Da, și pentru plata ei sunt așteptați și cei care se nasc și se botează în legea lui Dumnezeu: „celui care îi este setea să vină; cine vrea să ia apă vie îi fructul!” (Apocalipsa, 22.17) ...Păi cum, căva prin care ne vine viața, nu tot de cetățean este construit? Ne-a construit-o altcineva până în 1989? Cum adică, nu este bun, dacă de cincizeci de ani tot așa este?! Iată, robinetele de la baie și bucătăriele schimbăm tot la un an și sunt...străine! Concluzia? Nu producem (aproape) nimic și suntem executați la alții, și am inventat să ne vindem viața ca să avem profit și PIB...Mai rău, pentru ineficiența acestei vânzări ne dăm amănzi ca pe Wall Street, batjocorindu-ne bunicii, părinții și frații când comparăm timpurile și nerubinate!

LEGEA OSIM

Legea OSIM trebuie schimbată. Cererea de invenție, inovație, unicat, nu trebuie să coste nimic, de aia avem săplătim Stat. După publicare și cercetare, și stabilirea autenticității și acordarea titlului de autor, dar și pentru celelalte invenții și inovații care derivă din cererea principală (numite de legea actuală, nouă), statul (OSIM) stabilește contra cost, titularul!!! care o va produce în serie, în beneficiul personal și al OSIM-statului...cu alte cuvinte o vinde titularului!

În cazul României, în mod expres, trebuie dată o lege prin care Statul să despăgubească, după caz, cererile nesodate cu titlul de brevet pentru că nu au existat fonduri de plată, dar și pentru cele anulate din analize greșite (ale OSIM-ului), cum a fost cazul cererilor de brevet din 1994 ale subsemnatului, și SC INTOL SRL, care cereau brevete pentru semaforizarea mobilă -Cablajul mobil interschimbabil-în linie pentru fiecare semnal luminos, iluminatul multiplu, suspendarea galbenului la semaforul auto și introducerea roții de scurgere pentru schema de programare a ciclurilor din semaforizarea rutieră, pentru „iluminatul rece” la semafor și la iluminatul auto, realizat cu becuri cu leduri, fiindcă iată, abia acum, după 2007-2009 piața românească este invadată sub alte licențe(?) cu astfel de produse; pe care noi le propunem legal și plătit impozite în 1994...proiectate și realizate în ateliere proprii cu tehnologie și dispozitive proprii! ...Că și programele soft elaborate și refuzate proste prin textul legii, înainte de 1989...Păi și refuzi ca invenție softul, creat după nici o carte, de realizare a matrițelor OLTCIT după desen Cronaflex, și, care, a presupus „n” invenții (noutăți) de modele tehnologice-informatică de abordare a matrițelor de injecție a produselor tridimensionale, în 3D, pe utilaje MUCN în 2 ½ D? ...România dragostea mea, de ce dai atâtea și atâtea pensii și salarii, artificiale, și nu îți tragi seva existențială din chiar seva ta?!

Petre CICHIRDAN

CHIOREAN

Decriptarea inscripției T r t r i a

Gheorghe VASILE

Tablita de la T r t r i a a fost descoperită în anul 1961 în localitatea cu același nume din județul Alba. Descoperirea a fost făcută într-un mormânt alături de alte două tablite de alte obiecte. Vechimea descoperirilor este de 7.000 – 7.500 de ani și a fost determinată prin metode demne de încredere. Tablita T r t r i a a fost confectionată din argilă și are forma de disc cu un diametru de cca 6 cm cu o perforație periferică, ceea ce demonstrează că a fost o amuletă, un obiect personal. Se presupune că proprietarul amuletei a fost un aman iar inscripția este o formulă magică.

Au existat numeroase încercări de descifrare a acestei inscripții, dar niciuna nu a fost agreată de comunitatea științifică. Iată că T r t r i a vorbește. Subsemnatul am dezlegat misterul, am deznodat nodul gordian, dar nu în modul în care a făcut-o Alexandru Macedon, cu sabia. Nodul gordian numit T r t r i a a fost desfcut fir cu fir aducându-se la lumină informații ascunse timp de 7.500 de ani. Pentru descifrarea unui text necunoscut sunt necesare două condiții. Să se cunoască valorile fonetice ale semnelor grafice, hieroglifice, silabe ori litere și să se cunoască limba folosită în inscripție. Am găsit limba folosită de către autorul inscripției: limba vedică, limba arienilor vedici, un popor care a

existat în trecut în Podiul Transilvaniei și în spațiul carpato-dunărean și care a migrat spre est stabilindu-se pe valea fluviului Indus, în jurul anului 1.500 î. Hr. Aici, arienii vedici au dezvoltat o civilizație strălucită, lăsând umanității o moștenire culturală uriașă de o valoare inestimabilă. Toate creațiile literare vedice, peste 100.000 de versuri, au fost transmise pe cale orală, din generație în generație de preoți, timp de mai bine de 1.000 de ani, până în secolul 3 î. H. când au fost consemnate în scris. În acest fel oamenii de atunci au putut cunoaște foarte bine limba vedică. Pentru deciptarea textului hieroglific autorul a pornit de la un text cunoscut, considerându-l soluția de descifrare, apoi a parcurs procesul de descifrare în sens invers, de la soluția la textul hieroglific. Soluția este următoarea:

Devadhinam jagat sarvam,
Mantradhnam ta deveta,
Tan mantram brahmanadhinam.
Brahmana mama devata.

Traducerea este următoarea:

Puterea zeilor stă până te tot ceea ce există (universul)
Puterea mantrelor stă până te pe zei,
Puterea preoților stă până te mantrele.
Brahma este zeul meu.

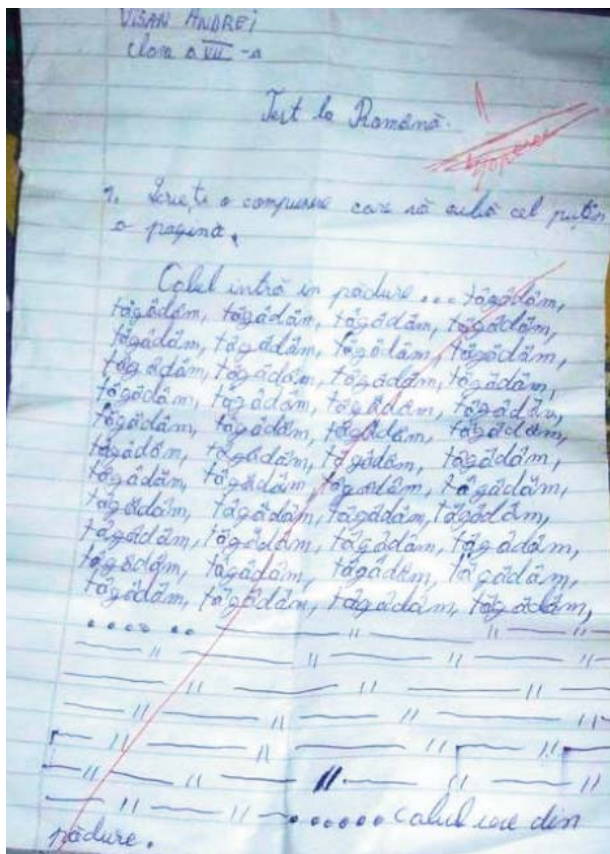
„Brahma”, „Brahman” sau „Brahmana” este zeul vedic suprem, „brahman” sau „brahmana” este preotul vedic, iar „mantrele” sunt exprimeri sacre, o silabă, un cuvânt sau grup de cuvinte care se presupune că au o putere spirituală. Strofa de mai sus este o mantră și era folosită cu ocazia recunoașterii unui preot vedic în poziția de preot de gradul trei. Reluând textul în sens invers, începând cu versul trei, găsim următoarea interpretare: dacă preoții stă până te mantrele, și dacă mantrele stă până te zeii, și dacă zeii stă până te tot ceea ce există, atunci, preoții stă până te universul. Concluzia este subînțeleasă. Acesta era un principiu al religiei vedice: „brahmanii sunt stă până te universului”. Prin urmare, amanul de la T r t r i a a fost preot vedic de gradul trei, iar formula magică este incantația vedică în discuție. Pentru deciptarea autorului a folosit informații din astronomia vedică, astrologia vedică, mitologia vedică, limba vedică și religia vedică. Modul în care a fost realizată deciptarea va fi prezentat în fasciculul viitor.

TIRI, GLUME PE INTERNET ...BUMERANGURI!

Feb. 19 at 3:50 PM, autor serios, cunoscut.

Vă pun o mostră ilustrativă a stării în vîntul nostru de astăzi, în vîntul din programa curriculară actuală a ministrului de resort, Adrian Curaj, a avut curajul unei inițiative deplorabile, condamnable, antiromânești, de a reduce numărul de ore de limba română și istorie de la gimnaziu.

Fără să exagerăm și fără să generalizăm, dar trebuie să dramatizăm, vă prezint o lucrare de control la limba română, a unui elev de clasă a VII-a, din această perioadă în care încep să se mai studieze, cât de cât, limba română în

coală.

Situația ar putea fi de răs, amuzantă, dacă nu ar fi de tot plânsul.

R SPUNSUL MEU, ANTIEDUCAȚIONAL!

Râdeți, râdeți, dar lucrarea elevului de clasă a VII-a este de mare curaj și...imaginație!

Simion PETRE

REVOLTA ISTORIEI

Ilie GORJAN

Aprig și zbuciumat a fost istoria neamului românesc! Vitregiile oamenilor, dar și ale naturii, ne-au fost tot timpul „aproape”. A ezitat la răspântii geopolitice și geostrategice, țara noastră a fost, de-a lungul întregii sale istorii, ținta altor popoare, hrăpărețe prin naștere, acaparatoare de teritorii și bogății nesurdate, cu „împărății pe care lumea nu putea să-și mai încapă” dornici de putere, glorie și mrire. Cu toate aceste vicisitudini ale istoriei, poporul român a rezistat și și-a urmat drumul său, un drum al credinței în Dumnezeu, al dragostei față de glia străbună, un drum al creativității, al furtunii și cultivării unor valori trainice, perene, care și-au dus faima dincolo de fruntarii.

Alfred Hofmann scria în 1870 în lucrarea „Istoria Pământului”: „Într-adevăr, nicăieri nu vei putea găsi o putere de înțelegere mai rapidă, o minte mai deschisă, un spirit mai ager, însoțit de mlădierile purtării, așa cum o află la cel din urmă român. Acest popor, ridicat prin instrucție, ar fi apt să se găsească în fruntea culturii spirituale a umanității. Dacă o completare, limba sa este atât de bogată și armonioasă și-ar potrivea celui mai cult popor de pe pământ. România nu este buricul pământului, ci Axa Universului”.

Smulgerea din trupul țării a teritoriului dintre Prut și Nistru de către Rusia țarist, în anul 1812, fapt abominabil repetat de către Uniunea Sovietică în 1940, au emoționat și revoltat întreaga suflare românească și au constituit un veritabil izvor de inspirație pentru numeroși creatori de cultură din țară și de peste hotare.

Pe această linie se înscrie și cartea scriitorului Ioan Barbu, Răpirea sângerândă (Editura Inspirescu, Satu-Mare, 2016), cuprinzând nouă texte literare scurte, cu tematică diferită, din care se remarcă povestirea de început (aceasta dă titlul cărții) a carei esență constă în readucerea în prim plan a figurilor proeminente care au realizat unirea Basarabiei cu țara mamă la 27 martie 1918. În Răpirea sângerândă Ioan Barbu evidențiază personalitatea lui Ion Inuceleț, cel care a avut un rol fundamental, ca președinte al Sfatului Țării din Basarabia (întrunit la 21 noiembrie 1917) și al Republicii Moldova (devenit independent în raporturile cu Rusia la 24 ianuarie 1918) în împlinirea aceluși mare act istoric.

Ion Inuceleț, alături de Onisifor Ghibu, Ion Petrovici și alte personaje importante, deplânge, într-o întâlnire de taină, soarta României după răsturnarea teritorială din fatidicul an 1940, dialogul strunit cu mistică literară de către autor curgând pe firul unui tragicism demn de marele Sofocle: „Domnilor, catapeteasma țării a fost lovită de cel mai ucigaș truznet din istorie. Asiatică ciumă roșie spintecă prin pumnul lui Stalin-trupul țării românești. Prin perfidie și viclenie, precum fiarele, au adulmecat prada. Primează dreptul forței, al arbitrarului. Este momentul când România, total izolată, înconjurată de inamici din cele patru puncte cardinale, nu mai are nicio garanție din occident, de la vechii ei aliați”.

Pe bună dreptate convivia de la această întâlnire de taină se revoltă în legătură cu atitudinea regelui Carol al II-lea și a clasei politice față de sfărtecarea trupului țării: „Niciodată nicăieri pe planeta noastră nicio altă țară n-a cedat, fără luptă, întinse teritorii populate. Catastrofa este cauzată de trdarea în bloc a puterilor europene, dar și a lașității și neputinței conducătorilor de la București, care au adus României pierderi și prejudicii ireparabile... Ce contează, pentru lumea planetei, timpul Basarabiei se scurge în singură tate? și Gheorghe, și Ion, și Vasile, și Victor, și Pavel, și Matei, și tefani milioane de români au pe buze întrebarea: Dumnezeu, stă până te nostru, până când? Prea lungă și prea istovitoare este a teptarea noastră!”

Dialogul acesta de o evidentă factură dramatică este presărat cu frumoase versuri patriotice ale unor poeți iluștri care accentuează tonul tragic, emoționant al întregii povestiri: „Nu plânge! De-au atârnat de brațul nostru lanțul./ El va cădea, când sufletul va nvinge! Nu vezi? Se face ziu, Zorii încep să se reverse de pe culmi/N-auzi? Din munți și văi se înfiripă / Cântarea războiului nostru.”

Această povestire, „Răpirea sângerândă”, cu tot tragicismul ei, nu poate să nu te ducă cu gândul la situația de azi a Basarabiei prinsă între neoțarismul lui Putin cu tendințe autocrate și de expansiune evidente, și opțiunea euroatlantică, la fel de evidentă, a poporului frate basarabean.

Interesant și la fel de emoționant este ideea povestirii „Rugul”, autorul aducând în atenția cititorului „atmosfera încrețită de frică și moarte din anii stalinismului”, când romanul „Ademenirea”, nefiind în consens cu ideologia epocii, este adunat de prin librării și biblioteci, și ars. Imaginea creată de către Ioan Barbu este memorabilă: „Am ieșit din librărie tremurând. Leoarcă de sudoare. În fața ochilor vedeam cum se aprinde un rug puternic, neiertor. Filele cărților se zvârcoleau în flăcări. Clipe de groază! Parcă vedeam sufletul scriitorului arzând.”

Alte povestiri cum ar fi „Buchetul de trandafiri albi” și „Flori de dolomite” scot în relief vocația de reporter a autorului, care l-a consacrat în anii tinereții și care și-a adus, pe bună dreptate, denumirea de „Geo Bogza al Vâlcii”.

Cartea „Răpirea sângerândă”, cu o copertă mai mult decât sugestivă și cu o superbă poezie pe ultima copertă, aparținând poeziei basarabene Valeriu Matei (unul dintre prietenii autorului), te îmbie la lectură, te transpune într-o lume a adevărului, valoarea la care Ioan Barbu ține foarte mult (dovadă frontispiciul ziarului Curierul de Vâlcea pe care l-a întemeiat într-un ianuarie de foc al anului re-olușionar 1990). Citind această carte, simți cum istoria plânge și se revoltă sub pana gazetarului și scriitorului de excepție Ioan Barbu, al cărui rodnic scris și are izvorul în iubirea față de nașă română și glia strămoască și în credința nestrămutată în Dumnezeu.

LEGENDELE V II OLTULUI. AURUL DE PE LOTRU (I)

Gabriel GIB

Poveștile despre aurul de pe Valea Lotrului sunt mai puține cunoscute datorită relativei izolații a acestei zone, însă, și din cauza marelui secret în care s-a făcut exploatarea, atât în perioada interbelică, până în 1939-40 fiind apanajul domeniilor regale, apoi, până în 1944 exploatarea fiind făcută de către germani, cât și până în 1967 de către comunisti; însă, nu pentru rezervele statului român, ci pentru a avea numitele despăgubiri de război către sovietici.

Trecând peste legende cu haiduci, care circulă prin zonă este cert faptul că, în secolul XVI, în timpul domniei lui Petru Cercel este atestată exploatarea aurului aluvionar în zona Brezoi-Malaia, apanajul acestei exploatare fiind acordat mănăstirii Cozia care a și menținut la Valea lui Stan mai multe familii de țigani care se ocupau cu aceasta.

De o importanță deosebită nu este însă aurul aluvionar, ci aurul nativ, sau în filon, așa cum numitește pepite. Se spune că nemții, au avut o mină auriferă, la Cataracte, iar, în retragerea din 1944 au dinamitat totul. Se spune, de asemenea, tot neoficial, că, după 1945, până în 1967 s-au deschis alte mine în aceeași zonă, care livrau aur pentru ruși.

Este bine cunoscută povestea Trenului Negru, de la Brezoi. Un tren, negru, care circula numai noaptea, bine plătit, cu o destinație necunoscută. Acest tren fantomă a circulat până în anul 1967, transportând, se pare, mii de tone de aur spre teritoriul sovietic, aur în schimbul căruia nu primeam nimic fiind considerat despăgubire de război. Legenda spune că Ceaușescu îndemnat de mulți români patrioți (dintre colaboratorii săi, pentru că, cel puțin în acea perioadă existau mulți români adevărați în apropierea fostului dictator) a hotărât ca aceste despăgubiri să înceteze! Așa că a pretextat o prăbușire care a afectat masiv, atât galeriile, cât și linia ferată...

Cert este faptul că în 1967, fie are loc într-adevăr un accident cumplit soldat cu prăbușirea unor galerii și mulți morți, fie este înscenat un astfel de accident, în urma căruia calea ferată dintre Ciunget și Brezoi este dezafectată iar galeriile sunt închise... Eu cred că, nu în totalitate acest accident a avut loc, pentru că a ezarea de la Cataracte, Colonia, cum își se zicea, mai funcționează încă mult vreme. E drept, se zice că se exploatează mic, dar, anumite întâmplări de prin anii 70-80 ne fac să credem că mica era doar un paravan!

În anul 1980, urmând indicațiile unor localnici, Șchun Hans Paul din Dobârca, jud. Sibiu, descoperă o pepită de peste 7 kg dintr-un aur extrem de pur.

În timpul amenajărilor hidroenergetice, până în anul 1983-84, sunt raportate numeroase descoperiri de buci de aur masiv cu o puritate aparte.

O marte parte din lucrările la aceste amenajări hidro-energe-

tice s-au făcut cu militari, unii, concentrați sub o strictă monitorizare a securității, militari care erau încartiruiți la marginea Brezoiului, lângă Lotru, în niște barăci de mult dispărute. Acești militari erau atent îndrumați să raporteze imediat orice descoperire, fie de aur nativ, fie de artefacte istorice. Apoi este bine cunoscută indicația expres dată de Nicolae Ceaușescu, aceea de a se închide orice mină sau exploatare, de orice natură, în mod special cele de aur, argint sau uraniu în momentul în care se ajungea la filon sau la un zăcămintă foarte bogat; și de a se construi deasupra, fie un obiectiv economic cu pază militarizată, fie, chiar, o unitate militară. Se pare că, sistemul hidroenergetic de pe Valea Lotrului a avut drept scop principal închiderea și pstrarea pentru rezervele de stat, atât a unui filon imens de aur nativ, extrem de pur, cât și a unicului zăcămintă cunoscut de lotrit.

Despre respectiva zonă mai putem spune câteva lucruri interesante. Aproape de Cataracte, în anul 1900, Gheorghe Munteanu Murgoci descoperă un element ciudat, o rocă necunoscută și, probabil, nemaivăzută în alte locuri. După cercetări riguroase constat că este un silicat natural hidratat de calciu, magneziu, aluminiu și fier, cristalizat în sistemul monociclic. Culoarea acestuia era verde. Este numit LOTRIT. Lotritul, mica și aurul extrem de pur, se pare că erau folosite de daci, dacii, nu, chiar de către pelasgi, deci, cu mult timp înainte, pentru producerea aurului monoatomic.

Un alt lucru interesant îl declară fostul profesor de geografie din Voineasa, Dulcea Gheorghe, care susține că, într-o vreme copiii aduceau la coală vechi monede dacice de aur, care, după descriere s-ar putea să fi fost celebrii „kosonii”. Fiindcă, în zonă, nu există nici o fostă ezară dacică, putem deduce, mai ales, cunoscând faptul că aceste monede, kosonii, nu au fost bătute pentru schimburi comerciale, mai mult chiar, nu au fost nici o dată folosite pentru a cădea, în apropiere, s-ar fi aflat unul din atelierelor care le produceau. Existența în zonă a unui atelier, pentru producerea aurului monoatomic, precum și a unei moneterii, a unui loc în care erau fabricate kosonii sau, cel puțin în, o parte din ei, ne duce cu gândul la existența unei colonii iatice sau filozofice, ori, cel puțin, a unor sacerdoți inițiați în tainele neamului.

*

Este cert faptul că, în anul 1543 sau puțin timp după această dată, în urma confiscării de la pescarii români ce descoperiseră o comoară, în apele Streiului, a unui număr de 40.000 de monede de aur din categoria celor numite kosoni, oamenii cardinalului Martinuzzi, observând faptul că acestea nu sunt identice au reușit să descifreze un mesaj. Normal ar fi ca, cei care au vrut să transmită mesajul să se ocupe personal de producerea monedelor care urmau să-l poarte, iar, dacii, o parte din kosoni, dacii nu toți au fost fabricați aici, normal este că și acești inițiați, să fi trăit în apropiere. Faptul că nu departe, pe malul Oltului, lângă actuala mânăstire Turnu se găsesc mai multe grote, în care, cert, au existat

cel puțin de pe vremea dacilor un fel de schimmnici, faptul că pe cel puțin unul din aceștia îl viziteză Traian în drumul său spre Sarmisegetusa; faptul că actualul munte Cozia se pare să fi fost unul dintre Kogaioanele dacice (KOZAIOL-LOCUL UNDE SE FACE LEGĂTURĂ CU DIVINITATEA) (KOGHEAIOL-LOCUL UNDE PĂMÂNTUL SE ÎNTÂLNĂTE CU DIVINITATEA) faptul că zona se află foarte aproape de locul numit Templul lui Zamolxes, acolo, unde, la o anumită dată se produce o mare descărcare de energie (anuală) ne face să credem că aici, pe Valea Lotrului, a existat un puternic centru religios dacic. Această convingere este întărită de unele studii ale regretatului Tudor Diaconu („Moșul din Pitești”) cel care pentru prima oară menționează existența unui templu dacic în zona cascadei Lotrii.

Tot într-una din scrierile domnului profesor doctor Tudor Diaconu, găsim o referință la cele șase cetăți ale străjerilor, cetăți care aparțin unui bun al neamului, aflat pe o vale îngustă, un defileu. Acestea, cetățile, erau amplasate, trei la o intrare, trei la cealaltă intrare a defileului. Se menționează, în aceeași lucrare, faptul că aceluia străjerilor era dublat de cea a unor veghetori. Nu vreau să intru aici în amănunte, însă, chiliile ale veghetorilor sunt cunoscute, atât la intrarea în defileul Oltului dinspre Vâlcea (chilia de la Turnu sau cea acoperită de apele lacului de acumulare Turnu de la „Masa lui Traian”), cât și la cealaltă intrare, dinspre Sibiu, chilia veghetorului din Talmaci, precum și cea din Turnu-Roșu, numită „Gaura lui Moscoviți”, astăzi, distrusă ea în urma construirii unui drum forestier.

Chiar, dacii, la ora actuală, nu sunt identificate cu certitudine toate cele șase cetăți ale străjerilor în nordul defileului, în județul Sibiu, fiind cunoscute doar două: a ezarea dacică de la Boia, cea numită Caput Stenarum sau Cetatea de la capătul strămtorilor și cetatea dacică de pe Dealul Găvania, lângă fosta ezară Plopi, iar în sud, în județul Vâlcea doar una, cea de pe Dealul Viilor de lângă localitatea Călimnești, au mai fost găsite urme de a ezări dacice în Sibiu, în apropierea localității Talmaci, iar în Vâlcea, în punctul Dealul Mare-Călimnești și Pleș, apar înănd de localitatea Muereasca.

Am putea deci identifica zona plătită de cetățile străjerilor cu Valea Lotrului-Căineni, aflată aproximativ la mijlocul defileului. Zona este caracterizată prin existența unor bogate zăcăminte de uraniu la Valea lui Stan, Păcoia sau pe Valea Boii prin existența unor filoane aurifere, a unor minerale extrem de rare și din punct de vedere etno-istoric prin legende despre anumite tuneluri sau puncte de intrare în celebrele tuneluri pelasge, care brăzdează munții în lung și-n lat.

Sunt în viață încă localnici ca Ionuț Lazăr din Ciunget, spre exemplu, care cunosc încă drumul spre o grotă extrem de greu accesibilă numită „Mâna lui Zamolxes”, grotă, se spune, care face legătura cu celebrele tuneluri subterane construite, poate, de pelasgi.

(urmăre din pag.3)

La casa Înaltului...

Evenimentul pentru care am ajuns la Nicula a debutat în dimineața zilei de 26 septembrie 2015, prin săvârșirea slujbei parastasului de către Înaltpreasfințitul Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Cuvântul de deschidere al Colocviilor i-a aparținut Înaltpreasfințitului Andrei, care s-a referit la cei comemorați, la Ioan Alexandru, din poezia căruia a recitat. În continuare, preotul Ioan Pinteș a prezentat cartea reeditată, a lui Ioan Alexandru, intitulată „Imnele Transilvaniei”; cartea a beneficiat de un „Cuvânt înainte” al Mitropolitului Andrei. Tot despre această carte au mai vorbit prof. Alexandru Ruja și prof. Ioan Buzaș. Printre cei care au prezentat comunicări, îi amintim: Lazăr Lădaru, președintele Despărțământului Central Județean Mureș, al Astrei, personalitate reprezentativă a culturii române; Nicolae Băciuț, directorul Direcției pentru Cultură Mureș; Valentin Marica, vocea de aur a radioului românesc; Florin Benghean, teolog și istoric; Pamfil Bilișiu de la Baia Mare; prof.univ.dr. Virgil Nistrușigănu; prof.dr. Valentin Marica; cetrurarul Lazăr Lădaru; prof. Luminița Cornea; Gabriel Hasmațuchi; pr. Ioan Berbecar; Felicia Avram; prof. Dorina Tuduș; actorul Paul Antoniu; lect.univ.dr. Jan Nicolae; stareul Mănăstirii Nicula, Nicolae Moldovan. În aceeași ploioasă, eu am prezentat filmul "Misiunea cultural-socială a Bisericii în vremea Patriarhului Justinian Marina și a Mitropolitului Bartolomeu Anania", realizat împreună cu doamna Cristina Olteanu, după care am plecat la casa părintelui unde mă aștepta maica Galineea. Am fost întâmpinat cu un zâmbet larg și mult bun voință de

"îngerul păzitor"; pașesc timid în holul de la intrare. Primul lucru care îmi sare în ochi este peretele din fațadă: mare, parcă aurit, plin de cruci. Zidul leagă parterul de etaj, când te aștepți să mai poți în, partea din centru se deschide spre o mică încăpere transformată în altar.

În acea capelă pitită în perete au rămas, așa cum le-a lăsat Anania, cruci de rugăciuni bine frunzite, potire care nici n-au fost folosite, haie de slujbă, dar și macheta unei biserici făcute doar din chibrituri de fratele său, Dumitru Anania. Este macheta

Manastirea Nicula, septembrie 2015

bisericii din satul lor natal, Găvănele, din județul Vâlcea. Un portret al fratelui său, înănd în mâini biserica de la Găvănele, se află în dormitorul fostului mitropolit, alături de chipul mamei și al bunicului – persoane foarte importante în viața lui. Pe masa de altar se găsește o crucă veche de rugăciuni care i-a fost alături în cele mai grele momente ale vieții sale.

Toate acestea sunt vegheate de o icoană a Sfântului Bartolomeu. La intrarea în sufrageria unde își primea musafirii se află un portret al ierarhului, o crucă și un tablou reprezentând un înger.

La etaj este dormitorul, unde obișnuia să mă fac exerciții pe bicicletă, și biblioteca unde părintele petrecea foarte mult timp și unde se află arhiva sa literară cu textele memoriilor, cu Biblia tradusă de el în trei forme: pe casete, pe manuscris și în forma finală – cartea.

Ne-am așezat cu oarecare sfială pe canapeaua neagră, de unde odinioară părintele Mitropolit privea gânditor la operele marilor scriitori pe care el însuși le așezase cu mare grijă pe rafturile bibliotecii, și începem să depunem amintiri.

Maica Galineea, venită la Cluj în 1993, de la Vâlcea, când Anania a fost ales arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului, povestește că părintele era o fire matinală, care iubea muzica și liniștea. Îmi amintesc prima dată când l-am întâlnit, nu i-am plăcut. În timp, a văzut că, deși părea aspru din fire, era bun la suflet. „Înaltu” o aprecia pentru discreția sa, dar și pentru veselia molipsitoare în prezența oaspeților.

Îmi povestește că părintele se trezea câteodată la 4 dimineața și lucra până la micul dejun pe care îl lua pe la vreo 8, iar apoi „se repezea la birou”. Când făcea pauze fie se plimba pe cerdac sau în împrejurimi cu Bărsan, căinele său, fie asculta muzică; Bach îi plăcea, deși avea și integrala Mozart.

Multe și frumoase sunt amintirile mele, pe numele său laic Georgeta Strugaru iar râsul său cristalin răsună în locul din casă cel mai iubit de Mitropolitul Bartolomeu Anania. Rupem cu greu vraja ce ne înconjoară și plecăm cu promisiunea că voi reveni curând. Mulțumesc Bunului Dumnezeu că mi-a purtat pașii pe acele locuri minunate, vegheate cu grijă părintească de Maica Domnului nostru Iisus Hristos.

ISTORIA TIPARULUI

Arhim. Veniamin MICLE
Petre CICHIRDAN

Petre CICHIRDAN: - Desigur este perioada, secolul XV, monopolului caligrafilor din m n stirii. Aceste monopoluri erau foarte active în m n stirile din lumea cu influen slav , ortodox . Ce interes aveau c lug rii, care le tiau pe toate-înv au i pe împ ra i-ca toat lumea s tie s citeasc , s fie informat ... În v tura era numai pentru princiar i pentru cler i trebuia s transmit oral dogma religioas i elemente de justi ie aplicat , popular , existente în c r ile sfinte... unice i foarte scumpe. A a s-a n scut i arlatania intelectual , apostolii i proorocii fal i. Vedem, înc în scrierile Apostolului Pavel, exemplific ri despre denaturarea adev rului... Dacă scrisul era considerat divin, multiplicarea sa era un lucru care, dup cum spunea i, apar inea diavolului. Cum putea cineva, la început, s în eleag o normalitate tehnic care manipula cu litera i cuvântul tip rit, care nu se vedea, tehnologia! o no iune tehnic nou , cutum pân azi de a fi inut la secret!... Este foarte greu s distingă, când este real i adev rat un autor, când s ai încredere în ceea ce scrie, în ceea ce declar , dac îi apar ine. Era ca i azi, i nu era, cutuma declar rii sau referen ierii, declar rii surselor. Studen ii c lug ri i „lumina ii” treceau cei mai de tep i i nu aveau interesul r spândirii în mas a c r ii. Dar cititul de carte, nu cartea neap rat, devine cea mai aleas îndeletnicire, i laud , între membrii comunit ii, cutum valabil i ast zi...gradul de inteligen i valoare personal constând în num rul de c r i citite! Cât va mai ine oare?...num rul de c r i scrise! La noi, la Politehnic , se vindeau i cump rau, iat , în anii 50, 70...bibliografiile pentru proiecte. Pentru studiile tehnice...Desigur nu este obligatoriu s dovede ti c ai o bibliografie bogat , dar... i uite a a, ca i atunci, s-au înmul it escrocii, mai mult, acum se cump r i diploma. Cred c asta, atunci, nu prea avea valoare fiindc nu era democra ie i nu conta decât averea. În v tul era pagub pentru bogat... Înc nu ap ruse industria, arta tehnologiei (defalcarea ac iunii productive pe opera ii, faze i mânuiri, de i ele existau de când lumea, de altfel ca orice adev r nou, descoperit... Micronii existau de când este via , i ideea zborului tot de atunci (Enoh s-a în l at primul la ceruri i Prometeu, mai laic, la fel (modelul lui Leonardo Da Vinci a fost Prometeu, nu Enoh!). În textele burane care alc tuiesc „Carmina Burana” c lug rii cânt i batjocoresc prostimea i clasa mijlocie, dar vor s o i trezeasc !... „Bea i popa, bea i marinarul, bea i primarul, bea împ ratul, beau înv a ii...” dar, iat , printre cei care beau, nu exist i tipografii. Ace tia apar mai târziu, în acest secol XV ...Ce mai, amesteca i sunt to i a a cum este i în via , Satan, este activ i vegheaz împreun cu Dumnezeu asupra noastră ; noi le spunem R ul i Binele... Ne place c Ludovic al XII-lea a dat ordonan a aceea de care vorbi dumneavoast i care a eaz tiparul pe calea cea dreapt i frumoas , i îl nume te inven ie, desigur, a omului inspirat de divinitate, c ci a a se spunea, desigur, ca i acum. Dumnezeu ac ioneaz prin prooroci i sfin i, iar arti tii, inginerii, sunt „aluatul” prin care ace tia se desf oar ...Asta-i biserica prin care, vorbe te Apostolul Pavel, se manifest cre tinul: apostolii mai întâi, apoi proorocii, apoi sfin ii i minunile! Miracolul!...p i, nu sunt sfin i cei care au inventat tiparul, i dup tipar au inventat, curentul electric-lumina, apoi telefonul ca aparat de transmitere a vocii umane la dep rtare? Internetul? i, nu, desigur, televizorul care aduce cuvântul vorbit i v zut, tonul, cu care acum se destabilizeaz omenirea, cum spune i evanghelistul Ioan: El, Cuvântul, fiind la începutul i sfâr itul lumii... Ierta i-m ! vreau s repet acea fraz a Regelui Ludovic al XII-lea: „Arta i tiin a tip ririi sunt o inven ie mai mult divin decât omeneasc ”! da, fiindc ea, a a cum este tradus , cred, este o paradigm pentru milenii: arta i tiin a tehnologiei va fi preocuparea esen ial a omului în milenii! iat , o frumoas referin pentru cartea la care lucrez, „Art i Tehnologie”, o referin cu o vechime egal cu cea a tiparului!...

Noi am vorbit pân acum de apari ia tiparului i r spândirea lui în lumea marelui imperiu romano german, i adjacent lui, în care limbile germanice, derivatele sale anglo-saxonice sunt esen iale; iar pentru cartea religioas , latina, fiind preponderent i ast zi. În cursul meu de limb german pentru francezi, 1985, achizi ionat în Germania de R s rit, unde ne specializam f când comer cu tehnologia de comenzi numerice, am aflat c limba latin , în coal , se predă al turi de limba german ! ...Normal ar fi, ca acum, s ne referim la tiparul în limba slavon , s ne apropiem de Macarie al nostru, Macarie de la Bistri a... Ard de ner bdare s ne vorbi i despre coala lui Neagoe Basarab de la Bistri a! Mi se pare interesant, cum, la dou sute de ani de la momentul „Basarab I”, când biserica catolic încerca s se autointroduc în ara

Româneasc pe calea armelor, iat , acum, încearc i între pe calea c r ii! dar se izbe te de rezisten a Bisericii sârbe!... înc , sultanul cel mare al turcilor, nu-l arse în centrul Belgradului pe Sfântul Sava...

Arhim. Veniamin MICLE: - Ajungem i la momentul pe care îl a tepta i; acum o s vorbim de apari ia tiparului slavon, c mi se pare foarte interesant acest moment al apari iei primei c r i în limba slavon , a a c v propun s discut m despre el...

APARI IA TIPARULUI SLAVON

Arhim. Veniamin MICLE: - Prima carte tip rit în limba slavon este un Liturghier catolic, numit Missale. Apari ia are loc în anul 1483, probabil la Vene ia, cu litere glagolitice, pentru croa ii catolici din Slovenia i Dalma ia. Se tie c limba paleoslav a folosit dou alfabet: unul glagolitic, altul chirilic; primul reprezint o adaptare a scrierii minuscule cursive bizantine, iar al doilea este o reproducere a scrierii uncial sau majuscule bizantine. Aceast scriere i-a însu it-o Biserica apusean i a folosit-o în ac iunile ei de convertire la catolicism, fiind deosebit de chirilic i numit „caracteri illyrici”. Unii cercet tori atribuie apari ia acestui Liturghier slavon ieromonahului Macarie din Muntenegru, care l-ar fi tip rit la Vene ia, unde înso ea pe principele George Cernoievi , cel care va înfiin a mai târziu tipografia de la Cetinje.

Petre CICHIRDAN: Cerem iertate pentru o mic interven ie, de aducere aminte, i de respira ie a unui aer mai familiar, mediteranean. Iat , la jum tatea secolului XV, la Mainz, Gutenberg reu e te s produc prima sa inven ie, ma ina de tip rit, tiparul, capabil s produc scrisul în serie, mecanic, de aceast dat , chiar automat. Aten ie, o prim automatizare a materializ rii informa iei. O prim organizare tiin ific a trei tehnologii (o s vedem, dac nu am i v zut, calculatorul, mai târziu, nef când altceva decât s automatizeze i în magazine, incredibil prin mijloacele palpabile ale cunoa terii omene ti, întreg fluxul informa ional de func ionare al acestei ma ini apar înând secolului XV), inven ii: turnarea literelor din materiale metalice, neferoase (aliaje pe baz de plumb); utilizarea unei cerneli capabil a fi re inut de suprafa a activ a literii metalice; realizarea preseii tipografice (am v zut, alinierea literelor, c p tând baz tiin ific abia în secolul XX i care a inspirat în irirea informatic a codific rii numerice: 0110011...pe rânduri i coloane). Rena terea era în toi, jum tatea secolului XV, era la un maxim în Europa central i de vest, mai ales în Italia, ara care ad poste te prima biseric construit în era cre tin la a c rei temelie piatra de baz a pus-o chiar Apostolul Petru, lâng Columna lui Traian. S ne mai amintim c Gutenberg, înainte de a tip ri prima carte, la Mainz, în Germania, înva mese ria de turn tor în metale, la Strasbourg, în perioada exilului s u. Cu aceast tiin a turn rii metalelor care presupune formula modular , modelul de turnat construit din nisip sau lemn, el a intuit litera turnat , la rândul ei model! element multiplicabil i interschimbabil constituent în materializarea tehnologiei de scriere a cuvintelor. A rezultat tiparul i, dup acest model, mai târziu, a rezultat chiar ma ina de scris...de socotit... în cea mai dinamic perioad constructiv a milenului II! când tiin a i tehnologia au pus st pânire total pe modul de via a omului faber i sapiens!...pe comunitatea uman modern ! De acum i înc ase secole cartea va fi cea mai important avu ie a comunit ii umane, în numele ei, n scându-se Umanismul! Era normal, Biserica catolic exprimându-se, în principal, în limba latin , ca prima carte tip rit s fie în aceast limb . Era normal ca tiparul s apar în ara în care tehnologia proceselor de produc ie s fie cea mai avansat , a a cum era Germania i gruparea rilor de Jos! Dar Rena terea era un fenomen în expansiune i, cum motorul ei era în Italia, era normal ca din zona civiliza iei oceanului, tiparul s coboare rapid la Vene ia, locul celor mai pricepu i me teri din lumea aceea (înc mic), puntea de leg tur dintre Vest i Est. Sud estul Europei, vestul asiatic, aceast Mediteran de est, fiind dintodeauna leag nul unei civiliza ii eterne, a unui t răm promis! Dar limba acestor str vechi p mânturi era dominat de grafia greac i slav ; deci i tiparul trebuia s se exprime într-o alt limb decât cea latin i, astfel, prin reprezentan ii gândirii c lug rilor athoni i, aproape de Vene ia, el se va exprima în slavon prin „alfabetul glagolitic”, la Cetinje (citez din scrierile dumneavoast ! apoi este semnalat în aceea i limb , în Polonia, prin „alfabetul chirilic”...

Arhim. Veniamin MICLE: - Dup Missalul catolic din 1483, tiparul slavon apare în Polonia, ar care a cunoscut arta imprim rii tipografice înc din anul 1474. La început, aici se tip reau opere în

limba latin , iar din anul 1491 se editeaz c r i în slavona bisericeasc , pentru ortodoc ii de r s rit, datorit întreprinderii comerciale a librarului Johann Haller din Augsburg, cu scopul de a le r spândi printre ruteni i români.

Petre CICHIRDAN: - În alt plan, geografic, dac prin Vene ia se p trunde foarte u or spre fostul teritoriu al dacilor prin Slovenia i Serbia, dar având totu i un zid uneori de netrecut prin existen a aratelor bulgare i Dun re, precum i Ungaria. Prin Polonia, care se învecina direct cu Moldova, informa ia, deci i cartea, i-au g sit un adev rat vad prin Gali ia înspre principatele române ti...De altfel ca întreaga mi care de formare a noilor state române ti venit pe filiera Maramure , Moldova, ara Româneasc , filier ca o potcoav , ocolind puternicul stat transilv nean-catolic, i care s-a oprit pe vetrele vechilor voievozi...

Arhim. Veniamin MICLE: - Cele dintâi c r i tip rite în slavon , cu litere chirilice, apar la Cracovia, în anul 1491; prima a fost un Octoih, urmat de o Psaltire i un Triod, datorate germanului Schweipoldt Fiol din Frankfurt pe Mein, ajutat de Rudolf Borsdorf din Braunschweig. De origine german , Schweipoldt Fiol s-a stabilit de tân r la Cracovia; ini ial lucreaz ca giuvaergiu, apoi înfiin eaz o tiparni pentru editarea de c r i slavo-biserice ti. În acest scop, formeaz o asocia ie, din care mai f ceau parte artistul Rudolf Borsdorf, gravor de litere, i magnatul Thurzo, sponsor i patron al c r ilor ap rute în tipografie. Cu Rudolf Borsdorf, Fiol încheie un contract care prevedea, printre altele, s se „p streze secretul i s nu împ rt easc altora folosul inven iei”.

Petre CICHIRDAN: - Iat , acum, mai mult ca alt dat întâlnim no iunea de secret tehnologic, similar, cu înfiin area i mai ales p strarea unui loc de munc , sarcin a me terilor de atunci p strat pân ast zi, de unde i sintagma c „meseria se fur i nu se înva ”. Chiar dac m repet vreau s subliniez, c atât de puternic a fost aceast team de a nu fi copiat o tehnologie, încât ea s-a p strat pân ast zi, i a devenit cutum extrem de sever a produc iei industriale în secolul XX, motiv pentru care manualul din coal , în economia de pia capitalist , nu a dat niciodat informa ii exacte, practice! Mai adaug, din proprie experien , c , nicio dat , de când a ap rut ca tehnic de proiectare i aplicare, în Comanda Numeric nu a existat un manual de înv at, serios!... Dar, cât de serios i important a fost rolul miniaturiilor, atunci, la început, pe care, personal, i-am numit mari arti ti plastici ai timpului!?

Arhim. Veniamin MICLE: - În perioada anilor 1488-1490, când s-a început s pare a matri elor, înc nu se tip rise cu „buchii chirilice” care s le serveasc de model. Pentru rezolvarea situa iei, i-au procurat manuscrise slave aflate în circula ie cu semne specifice chirilice, provenind din colile de copi ti-caligrafii i miniaturi ti din Moldova, a a cum a observat paleograful rus A. I. Sobolevski în urma studiilor efectuate asupra grafiei literelor slave semiunciale din c r ile tip rite la Cracovia; el afirm c „au la temelia lor texte de origine româneasc ”, manuscrise slave cu ortografia folosit în rile române, în secolul al XV-lea, conchizând c „au fost publicate”, foarte probabil, la comenzile primite din ara Româneasc i Transilvania, observa ie produs i de tefan Ciobanu. De asemenea, limba c r ilor lui Fiol este de redac ie rus apusean , caracteristic unor manuscrise ortodoxe copiate în Moldova unde se folosea i slava bisericeasc de redac ie rus apusean .

Schweipoldt Fiol, primul tipograf din lume care imprim c r i în limba slavon cu caractere chirilice, editase pân la 21 noiembrie 1491 un num r de cinc titluri, anume: Octoihul, Ceaslovul, Triodul, Triodul înflorat i Psaltirea, unii cercet tori considerând c au fost „toate tip rite în anul 1491”, de i afirma ia pare exagerat ; nici tipografia Thorresano-Manuzio, cea mai mare din Vene ia, despre care se sus ine c avea în func iune 10 prese de tipar, nu ar fi reu it s realizeze aceast performan tipografic . La finalul a dou c r i, Octoihul i Ceaslovul, Fiol precizeaz c : „S-a des vâr ite acest carte în marele ora Cracovia, în timpul domniei regelui Cazimir al Poloniei, i, anume, s-a terminat de c tre cet eanul cracovian Schweipoldt Fiol din Germania, de vi german, nu francon. Terminat dup Na terea Domnului, în anul 14 sute nou zeci i l an”. De remarcat c , din opera sa, numai aceste dou îi poart semn tura; urm toarele, evit se le semneze.

La 21 noiembrie 1491, Fiol este somat în fa a cardinalului Friderich Jagello, fiul regelui Cazimir, i acuzat de „propagand eretic ”, întrucât tip rea c r i ortodoxe, fiind ameninat cu temni a. Dup o anchet îndelungat , în cursul c reia s-a lep dat de orice „erezie i a jurat credin Bisericii catolice”, este eliberat la 8 iunie 1492. C r ile au fost confiscate de Inchizi ie, încât nici interven ia influentului magnat Thurzo nu a reu it salvarea lor. Totu i, bibli-

ogرافul Kuziela sus în ce, în bisericile din Ucraina de vest – Lvov, Podlachia, Wolhinia – s-au găsit unele exemplare, îndeosebi din cele două Trioduri, fapt ce presupune că, înainte de arestarea lui Fiol, unele cri fuseser difuzate.

Dup ce inchizitorul închide tiparnia, Schweipoldt Fiol semnează „jurământul de credință” și nu mai tipărește; printr-o scrisoare se stabilește la Levocea, proprietățile lui Thurzo, unde găsește azil și se asigură, de protectorul său, o rentă viager de 62 zlo i. Aici, după scrierea testamentului – cunoscut în original – moare și este îngropat. Totuși, există istorici care opinează că și-ar fi desfășurat activitatea în altă parte. Horia Matei ajunge la concluzia că „meșterul Schweipoldt Fiol a lucrat o vreme în Transilvania, unde a tipărit în slava bisericească, pe baza unor comenzi primite de la domniile rilor române, continuându-și activitatea până la 1525 când a murit”. Virgil Molin nu împărtășește această opinie, afirmând că „aceste cri, „nu se găseseră pentru simplul motiv că nu s-au tipărit niciodată”.

Petre CICHIRDAN: - O întreagă aventură tipărească de cri în alt limbaj decât cea aprobată de biserica catolică... ca orice lucru atunci, când, pentru cuvinte nepermise de legiuitori, savanții, cenzurarii erau arși pe rug!

Arhim. Veniamin MICLE: - De asemenea, după închiderea tipografiei, la începutul anului 1492, de autoritățile catolice ale Poloniei, dacă nu a mai tipărit Fiol se pune întrebarea: Care a fost soarta tiparniei ei? Documentele nu mai arată nimic, dar presupunerile sunt multe: unii înclină să creadă că tipografia a fost transmisă slavilor de sud, care ar fi tipărit la Cetinje, prin intermediul Veneției, edițiile chirilice ale ieromonahului Macarie; alții presupun că a fost mutat în Ucraina subcarpatică, la rușii ortodocși, sau la Vilna și chiar la Kiev; s-a mai crezut că diaconul Coresi († 1583) s-ar fi servit la Târgoviște sau Brașov de instalarea lui Fiol. Despre toate aceste versiuni, cercetătorul Zeno Kuziela conchide că „sunt complet lipsite de temelie”.

Referindu-se la opera tipografică a lui Schweipoldt Fiol, istoricul german G. A. Bogeng scrie: „Apreciind felul cum a fost practicat la Cracovia pentru întâia dată tiparul cu chirilice, se justifică presupunerea că maestrul acestui tipar s-a bucurat de o foarte bună instruire în ale tipografiei”, iar despre prima carte, Octoihul, afirmă că „este un foliant somptuos cu chipuri și note gravate în lemn”.

Petre CICHIRDAN: - Ce se mai păstrează din opera tipografică a acestui meșter de renume, Schweipoldt Fiol, și unde?

Arhim. Veniamin Micle: - Dintre cele cinci cri de la Cracovia, se mai păstrează azi Octoihul, Ceaslovul, Triodul și Triodul-Penticostar; a cincia, Psaltirea – menționată într-o publicație din anul 1721 – nu a fost încă identificată, motiv pentru care, specialiștii pun la îndoială existența ei. Potrivit istoricilor N. V. Varbenetz și V. I. Lukianenko, din aceste tipărituri, se păstrează în Biblioteca „Saltikov-cedrin” din Petersburg următoarele: Octoihul (două exemplare incomplete); Ceaslovul (cinci exemplare); Triodul (ase exemplare, dintre care două incomplete) și Triodul-Penticostar (două exemplare).

Până relativ recent, dintre criile tipărite la Cracovia nu s-a cunoscut nici un exemplar în țara noastră. Istoricul Virgil Molin chiar scria în anul 1970 că „nici unul din incunabilele de la Cracovia nu se află în bibliotecile noastre, nici măcar ca fragmente”. Peste puțin timp, însă, s-a produs o „adevărată revoluție” în istoria tiparului, prin descoperirea, în fondul de carte veche al Bisericii din Cheii Brașovului, a unui Triod-Penticostar, apărut la Cracovia, eveniment ce s-a bucurat de o mare publicitate, fiind semnalat în literatura de specialitate românească la începutul deceniului al optulea din secolul al XX-lea, când obiectul studiilor mai multor cercetători.

Exemplarul descoperit în biserică din Cheii apare sub titlul de Penticostar, deși este un Triod-Penticostar, prin conținut. Cartea, formată 30,4 x 20,5 cm., cuprinde 361 de foi, având 30 de rânduri pe fiecare pagină; este legată în copertă de lemn, îmbrăcată cu piele neagră, iar hârtia are mai multe tipuri de filigran. Titlurile, vinițele și inițialele, frumos stilizate, sunt redată cu roșu. Pe fila ce urmează coperta se găsește o xilografură, reprezentând pe Iisus Hristos răstignit, iar la picioarele Crucii se află Apostolii și femeile mironosi. Xilografura se găsește și la celelalte tipărituri ale lui Fiol, dar fără semnătura editorului, care pe exemplarul de la Brașov se găsește într-un chenar aparte, sub Răstignire. Potrivit unei însemnări, cartea a fost cumpărată „în anul 1541 de popa Smadul din Aldea din Rânov”; ea ajunge curând la Biserica „Sfântul Nicolae”, probabil în timpul preotului Toma (1540–1566), unul dintre martorii prezenți la cumpărarea ei.

O analiză amănunțită a Triod-Penticostarului de la Brașov face Ludovic Demény. Compară ia între scrierile literelor gravate în tipografia din Cracovia și chirilica specifică manuscriselor

moldovenești dovedește identitatea unor buchii, ceea ce duce la concluzia că litera chirilică moldovenească a servit ca „original” lui Fiol și Borsdorf. Însă dovada cea mai evidentă este celebrul „Măcușă”, numit astfel, întrucât ductus-ul din mijlocul literei „M” depășește linia de bază; ea se întâlnește, începând cu secolul al IX-lea, în manuscrisele grecești și slave, fiind mult practicat în scrisul moldovenesc din epoca lui Ștefan cel Mare. Astfel, folosirea manuscriselor din Moldova, ca izvod pentru tipăriturile lui Fiol, poate fi demonstrat documentar, prin expertiză grafică. Potrivit afirmației marelui istoric G. A. Bogeng, tipăriturile lui Schweipoldt Fiol sunt adevărate opere tipografice cu ilustrații și note xilografice, „un fel de bravură grafică pentru acea perioadă”.

Petre CICHIRDAN: - Iată, vedeți, G. A. Bogeng numește arta lui Fiol, legată de miniatură, „bravură grafică”... Același lucru în arta grafică, miniatură din mănăstirile românești, normal, ca și cei din mănăstirile neromânești, pot fi considerați mari artiști (graficieni) ai timpului... Același lucru și dumneavoastră gândiți la fel, considerați arta plastică românească, modernă, ca începând de la mijlocul mileniului II. Musai să fie așa, altfel am arunca anatema pe noi, dacă aruncăm la gunoia perioadă lui Neagoe Basarab... Auzi, domnule, începem această perioadă în timpul lui Brâncoveanu! sau mai târziu, de pe la jumătatea secolului XIX... și când te gândiți că mai aveau și de suferit! Oricum acea perioadă a înfloririi tiparului, tot în Italia înșorit se află... chiar și pentru alfabetul chirilic.

Arhim. Veniamin MICLE: - Există unele indicații că meșterul tipograf Bartholomäus Ghotan a încercat în anul 1493 să înființeze o tipografie de cri religioase la Novgorod, în Rusia, dar nu a reușit să facă față unei asemenea sarcini. Mai mult, fanaticii religioși l-au acuzat de vrăjitorie și l-au ucis, aruncându-l în apele lacului Ilmen. De asemenea, unele documente relatează că, în anul 1493 s-a înființat o tiparnică cu litere chirilice la Cernigon.

Dacă în scrierile slave din răsăritul Europei – Polonia și Rusia – datorită dificultăților materiale, ale autorităților catolice și ale mentalității unor fanatici, tiparul chirilic ortodox nu a reușit să se dezvoltă, el a găsit loc prielnic la Veneția, centru care a îndeplinit un rol hotărâtor în dezvoltarea tiparului chirilic din secolul al XVI-lea, pentru popoarele sud-slave. Prima carte slavonă, tipărită aici și cunoscută până în prezent, este un Breviarium sau Carte de rugăciuni. Numit Breviarium croaticum sau Breviarium illyricum, apare în anul 1493, din teascurile tipografice conduse de Andreas Thorresano de Asula, cum adevărate însemnarea: „Hunc Breviarium impressit magister Andreas de Thorresanis de Asula, die 13 martij 1493”. În privința formatului, Breviarul este un octav mic, aproape de buzunar, practic obișnuit la criile de rugăciuni foarte des folosite. Formatul paginii de hârtie este de 13,50 x 17,50 cm., culegerea literei de 7/10 cm., iar zaoul, pe două coloane cu texte în negru și roșu; numărul rândurilor, între 31+33 pe coloană, având caractere glagolitice. Ornamentația lipsește, cu o singură excepție ce reprezintă litera „B”, cu figură ornamentică gotică; ea face parte dintr-un material tipografic mai vechi, manifestând urme de uzură. Deci, maestrul Thorresano nu a proiectat o ediție deosebit de luxoasă, deși caracterul conceput, desenat, gravat și turnat în mod cu totul special pentru aceasta valoroasă lucrare glagolică, îi aparține.

Despre această carte, se credea că nu s-a păstrat nici un exemplar, însă Virgil Molin a avut ocazia să analizeze unul dintre ele, afirmând că: „Grafismul caracterelor venețiene, luat pe fiecare semn (literă) în parte, precum și ca aspect general, culegând literă cu literă, până la formarea unei pagini, apare în mod evident, ca fiind rezultatul unui talent grafic deosebit, capabil de a desena și grava matrițe într-o omogenitate de stil, ce impresionează și azi și la începutul secolului nostru s-a putut ridica nici peste 227 ani, gravorul german de la Nürnberg”. De asemenea, legătura cu criile este originală, fiind realizată odată cu data tipăririi; ea prezintă toate caracteristicile epocii: scoarță din lemn de esență tare, îmbrăcată în piele de tipul marochinului, și culoarea pielii, neagră. Scoarța presată cu fier rece, fără nici o poleială de aur. Bindurile sunt patru la număr și prezintă urme de ornamentație, de asemenea în presaj sec, repetând elementul decorativ al rezelei în romburi; cusut cu sfoară pe triplă față de piele, după metoda „înșelării împletite”, având sus și jos o bentiță din piele pentru întărirea cotorului și fixarea înșelării. Ornamentația presajului de pe scoarță și-a făcut cu ajutorul unor ponoșoare, reprezentând o împletitură de desen caracteristic epocii Renașterii, iar schema de repartizare a ornamentației pe suprafața scoarței este aceeași interpunerii de trei dreptunghiuri, tipic artei thoresane. Imprimat în negru și roșu, tiparele au „cărere” exactă, ceea ce dovedește că tipăreștii în presă s-au făcut pe baza tehnicilor de „punctură”.

Petre CICHIRDAN: - În acest caz, mulți meșteri populari ai încreștării în lemn, basoreliefurile, folosesc această tehnică a „puncturii” când vor să simbolizeze peisajul natural, iarba... Totuși

și vrea să remarcă faptul că estul și sud-estul de atunci, datorită habotniciei nu au îmbrăcat tiparul așa cum a făcut-o Veneția sau orașele de pe coasta Dalmației. Iată, spațiul spiritual al estului, interzicând modernitatea, libertatea... Divagând puțin, dar rămânând în spațiul transmiterii informației, exploatarea ei, informaticii, România, deși o are a ortodoxismului rămâne o oază de spiritualitate a spiritului venețian, atât de des întâlnit în cele trei principate. Situația s-a păstrat până în secolul XX, până în 1990, deoarece încă de prin 1965–1970, românii din întreprinderile speciale, în care secretul se păstra atât de bine, erau primii în Europa de Est, și Sud-Est! Primii în aplicarea beneficiilor Informaticii. În România acelor ani se sculpta cibernetic și se fabricau piese, în construcțiile de mașini, cu ajutorul Comenzilor Numerice!... Delegații întregi din Rusia, China și alte țări estice, încercând să ne spioneze până în ultima zi din 1989! și, am mai spus, și spun în continuare că venețienii, slovenii, croații și sârbii, au considerat Timișoara a anilor 1960, prin prisma civilizației, un oraș al lor!!!

Arhim. Veniamin MICLE: - După Veneția, unde apare Breviarium în anul 1493, întâlnim în 1494 o tipografie cu litere chirilice la Cetinje din Muntenegru. Aici s-au tipărit trei cri: Octoihul, partea I-a (1494), Psaltirea (1495) și Molitvelnicul (fără an). Dintre ele, numai Psaltirea are indicat locul de tipar: „La Cetinje” (). Întrucât în Epilog se repetă aceleași nume proprii, s-a dedus că și Octoihul s-a tipărit tot la Cetinje, și probabil Molitvelnicul, din care s-au păstrat numai câteva fragmente. Toate tipăriturile se datorează ieromonahului Macarie, care și-a desfășurat activitatea în acest centru, între anii 1493–1496. Cei mai mulți bibliografi admit că tipografia a fost adusă de la Veneția, cumpărată de la Andreas Thorresano, unde Macarie învășăse meșteșugul tiparului. Trecerea tipografiei lui Thorresano la Cetinje este foarte probabil, pentru motivul că tipografia slavă a lui Thorresano, după unica tipăritură din 1493, și încetează activitatea tocmai în anul când începea cea din Muntenegru, iar pe de altă parte, aspectul literelor și al ornamentelor tipografice de la Cetinje este evident de origine italiană. Este adevărat că unii specialiști contestă faptul aducerii tipografiei de către George Cernoievi la Cetinje, întrucât nu se poate „invoca măcar un început de documentație”. Indiferent de unde și de la cine și-a procurat garnitura de litere chirilice cu specificul ei, Macarie ieromonahul avea chirilica necesară realizării criilor cunoscute ca fiind din perioada Cetinje.

În privința literei, P. P. Panaitescu scrie: „Criile tipărite la Cetinje au aceeași literă latină din tipografia lui Janson-Thorresano”; inițialele slave „”, „”, „”, „”, „”, „” sunt de fapt literele latine introduse în tipografia slavă cu valoarea lor din alfabetul chirilic. Deci, „un fapt rămas încontestabil: litera sau buchilele au fost venețiene, și anume ale lui Thorresano, de la care gospodarul George Cernoievi le-ar fi cumpărat și le-ar fi adus la Cetinje”. Gravorii venețieni au realizat o garnitură de chirilice mai mult sau mai puțin asemănătoare cu modelul manuscrisului primit de la Macarie. După părerea autorilor sud-slavi, au realizat o literă „mai fină și mai mică”, cunoscută sub denumirea de „chirilica de la Cetinje”, pe care Virgil Molin o caracterizează „simplă, redusă la trăsăturile comune ale scrierii curente, cu ductul fără personalitatea realizatorului, luat fără îndoială după o carte-manuscris, tahigrafică, apoi aplatizat de către gravor, care a evitat orice tendință decorativă, sau particularitate ce s-ar fi putut împrumuta după manuscris. Este evident că la gravura acestei chirilice n-a stat de veghe preocuparea de specialist rafinat și legat de datoria sau dorința de a imita la maximum posibil un manuscris frumos... De altcând, aceste cri, zise de Cetinje, mai erau dovada unei lipse de preocupare de îngrijire estetică, începând cu intercalarea literelor inițiale improvizate și necorespunzătoare unei lucrări cu pretenții de înalt artistic în stil unitar”. În ce privește aspectul poligrafic al literelor minuscule, „se găsește litera M aliniată”, spre deosebire de „Măcușă” din tipăriturile lui Schweipoldt Fiol de la Cracovia.

Referitor la inițialele criilor tipărite la Cetinje, ele sunt foarte apropiate de cele ale criilor latine apărute la Veneția, în secolul al XV-lea. Într-un studiu, cercetătorii N. V. Varbenetz și V. I. Lukianenko demonstrează că inițială „”, din Octoihul de la Cetinje este foarte aproape de aceeași inițială din Historia Romana de Appian, operă tipărită la Veneția în 1477, de celebrul tipograf Erhard Ratdold. De asemenea, lucrarea fundamentală a profesorului Dejan Medaković, intitulată Caractere grafice a crii sârbe tipărită în secolele XV – XVII, confirmă că, pentru tipografia din Cetinje, ca și pentru tipografia chirilică din Veneția, o trăsătură caracteristică este folosirea inițialelor – uneori elemente zoomorfe – așezate în „cadre”. Trebuie subliniat că, până spre sfârșitul celui de al doilea deceniu al secolului al XVI-lea, acest tip de inițiale ornamentate este singurul pe care îl descoperim atât în sudul Dunării cât și în criile chirilice tipărite la Veneția. Totuși, cercetătorii consideră lucrările ieromonahului Macarie din Muntenegru de o excepțională valoare grafică, realizate într-o oficină bine utilată, având meșteri specialiști, cu tradiție în acuratețea tipografică.

DAN CIACHIR: „DRUMUL CEL MAI SCURT SPRE TINE ÎNSUȘI”

Felix SIMA

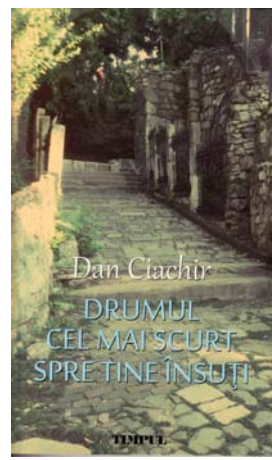
Între lecturile mele de la mijlocul anilor 80, alături de scriitori patristici și teologi ruși din exil, de cărți scrise de Iorga, Pârvan, Gheorghe I. Brătianu, și-a numărat un scriitor și gânditor fascinant, Hermann von Keyserling, un nobil baltic cu ascendențe ruso-germane, care a scris în german; se stabilise la Darmstadt, unde întemeiasă o coală de înțelepciune. Ne-a vizitat, de altfel, țara, în 1927, pe străduț de frumoașă amintire României, a căm reiese din cartea sa *Analiza spectral a Europei*. Lui Keyserling îi aparține unul dintre cele mai frumoase aforisme pe care le cunosc: *Cel mai scurt drum spre tine însuși* este o călătorie în jurul lumii. El face o asemenea călătorie la bordul iahtului său. Poate din cauza faptului că nu puteam ieși din țară, poate pentru că eram tânăr, aforismul lui Keyserling mi se pare fecund, provocator, de îndată ce călătoriești pentru a cunoaște și pentru a te cunoaște. Principiul acesta a rămas în mine, chiar dacă după prbuirea fostului regim nu am călătorit mult în străinătate, iar unele dintre aceste călătorii au fost mai mult efectul întâmplării, decât al alegerii.

Mi-au rămas într-un caiet câteva note din spațiul petrecut la Mânăstirea Dintr-un Lemn, la începutul toamnei anului 1982: 9 septembrie. *Dimineața, lângă biserică mică, printre brazi, slujba pentru cititori. 15 cîntecuri, preotul și câteva femei în genunchete în cimitir. Ultima rugăciune și apoi se cântă Veșnica Pomenire. Slujba se va încheia în natură, în cântec de psalm, într-o zi luminoasă și nespulă de frumoașă. // Am sosit aici ieri, de hram – Nașterea Maicii Domnului – cu preotul Sfințitul Gherasim și cu un diacon. La 9,30 când am coborât din mașină, era destul de luminos în biserică de zid, ridicată de Matei Basarab, în pridvor și afară. În cea mai mare parte, țărâni cu basmale și broboade, femei în vârstă, înșiși tinere, bărbăți ale căror chipuri și port-mi-aminteau*

pe cei văzuți în urmă cu douăzeci de ani în vacanțele de vară petrecute la Verbicioara, tot în Oltenia. Stăteam în strana din stînga, între așezările de seminar care cântau și se închinau cu evlavie, pe trunchi, serioși. La sfârșitul Liturghiei, preotul Sfințitul Gherasim a vorbit câteva minute, simplu, scurt, făcându-se ușor înțeleș. Când a terminat, din piepturile celor prezenți au izbucnit cântecuri: *Săru-măna! (femeile) și câte-un Săru-măna! (bărbății)*.

Era pentru a doua oară când preotul Sfințitul Gherasim, pe atunci arhiepiscop-vicar cu titlul de piteștean al Eparhiei Râmnicului și Argeșului, conduse de episcopul Iosif Gafton, mă invitase la Vâlcea, unde mai fusesem și în iulie 1982. Am locuit, tot o săptămână, în clădirea centrului eparhial, într-o odaie largă, răcoroasă, curată, unde nu prea trundeau zgomotele oraului.

Pe 8 septembrie 1882, după slujbă, am luat masa cu episcopul și cu stăreța într-o încăpere din casa domnească, micul palat voievodal început de Brâncoveanu și terminat de Ștefan Cantacuzino, care servea și de stăreție. Era o clădire care se prăvălea și chiar se ruina, necesitând o restaurare, aceasta însemnând aprobarea statului – nu se obțineau oricând bani alocați de episcopie. La sfârșitul mesei ne-am ezat pentru cafea și dulceață în foaia orului brâncovenesc pictat ca un paraclis, apoi preotul Sfințitul a luat rămas-bun și a plecat la Râmnic. Aveam să locuiesc într-o odaie dintr-un corp de clădire din stînga scării de piatră care lega biserică de zid de mânăstirea de biserică de lemn reconstruită la începutul secolului al XIX-lea pe locul celei ridicate cu vreo trei sute de ani înainte dintr-un singur stajiar în scorbura căruia fusesse găsită icoana Maicii Domnului. În apropierea bisericii, înconjurată de micul cimitir al mânăstirii și

de brazi, existau doi stejari străvârstnici. (...) De trei ori pe zi, mi se aducea masa în odaie de către maica Emanuela, care avea și ascultarea de ghid; peste câțiva ani am regăsit-o stareșă. Nu mai văzusem de mult ochiuri de ou atât de galbene și de proaspete, prăjite în untura unor bucăți de carne macră de porc, pe strate foarte fragede. Înaltă cât un cozonac, cu coajă groasă deasupra, pâinea era coaptă în vechiul cuptor cu lemne al mânăstirii. (...) Dincolo de poarta mânăstirii, spre dreapta, se sfârșea o potecă dură, iar în partea opusă începea satul Dezrobiți, unde erau mulți țigani cu copii mici. Locuitorii, ca în toate localitățile neatinsse de industrie, dădeau bună ziua necunoscuților. Am trecut prin Dezrobiți, urcând pe o uliță prăfuită pentru a ajunge la Mânăstirea Surpatele, aflată la trei kilometri, distanță care mi s-a părut lungă din cauza zăpezii și a vremii secetoasă. A ezat dincolo de capătul opus al satului, biserică mânăstirii, reconstruită de doamna Marica Brâncoveanu la începutul secolului al XVIII-lea, avea o frumusețe zveltă de chivot. Împrejur, nici țipenie de om, liniște absolută și vegetație bogată în jurul clopotniței și al câtorva chilii legate printr-un pridvor de piatră. Am intrat în biserică și m-am închinat și caută frescă înfățișând Sfânta Treime la Mamvri”.

În continuare, autorul ne conduce la Mânăstirea Hurezu și la Mânăstirea Frâncuș, unde fusesem prima oară în 1981, toamna, însoțit de un poet din Vâlcea – Felix Sima – care îl cunoștea pe fratele Gheorghiu, fost sanitar, un tânăr smerit și binevoitor ce avea să devină pînă la urmă Ghelasiu”.

După cum vedem, autorul, Dan Ciachir, nu expediază rapid subiectele, ci, din contră, zăbovește asupra lor, luându-ne printr-o serie de detalii, în zonele cele mai îndepărtate, în descrierea situațiilor. Nu descrie ziaristic, reportericesc – întâmplările și, scriitor fiind, ne ia de mână și ne duce cu sine pe rândurile paginilor scrise, făcându-ne să înțelegem bine despre ce are de spus. Proza sa este caldă, proaspătă, însuflețită de nostalgia locurilor vizitate. Cuvintele sunt bine rostuite în fraze, a ezat ca niște cărămizi care construiesc zidul de incintă, sufletul fiind biserică unde inima palpă. Trăim în această inimă și îi ascultăm bătăile vieții.

MORMÂNTUL LUI MIRCEA CEL MARE DE LA COZIA

Dr. Gh. M. MULARU

Mormântul lui Mircea cel Mare, domnitorul român (1386-1418) se află în pronaosul bisericii, în partea de sud a încăperii, lângă cel al Teofanei, mama lui Mihai Viteazul (1593-1601). Mircea cel Mare a avut o domnie de 31 de ani, 4 luni și 7 zile (23 septembrie 1386 - 31 ianuarie 1418). Împlinise vârsta de 60 de ani. Tristul eveniment a fost consemnat într-o cronică seacă: "Anul 6926 (1418) s-a prăvălit Mircea Voievod al Ungro-Vlahiei Io Mircea ianuarie 31" și în Letopiseșul cantacuzinesc: "a murit în domnie și s-a îngropat în mânăstirea lui la Cozia". Sfârșitul vieții a avut loc la Curtea de Argeș, apoi în miez de iarnă cu zăpadă și ger, peste dealuri, trupul neînsușit a fost dus cu sania la Mânăstirea Cozia. Aici, la Cozia, cortegiul funerar a ajuns în ziua de 4 februarie 1418. Sofronie, stareșul mânăstirii (1406-18 martie 1419) a pregătit cele necesare pentru îngroparea răposatului. Domnitorul român, la slujba de îngropare au participat cei doi mitropoliți de la Argeș și Severin. Au fost perezii răposatului în frunte cu Mihai Voievod, egumeni de la toate mânăstirile, credincioșii și curtenii, dregătorii, oastea lui Mircea și mulți locuitori ai plaiurilor din Oltenia și Muntenia. Doamna Mara, soția răposatului, n-a participat, ea era plecată în Ungaria la moartea sa de la Balaton.

Încă din timpul vieții și în pregătirea mormântului și locul la Cozia. Își făcuse un sacrofaș de piatră, tăiat în forma corpului omenesc. Un asemenea model de aspect egiptean unic între mormintele boierilor și domnitorilor de la noi.

De-a lungul secolelor Mânăstirea Cozia și mormântul lui Mircea cel Mare au avut parte de multe neajunsuri, de multe suferințe și care au fost urmate de stricăciuni și chiar de incendii.

În 6 iunie 1737 Austria a avut război cu Turcia. În anul următor, aprilie 1738, ofițerul austriac Lobkowitz raporta superiorilor săi că "turcii au respins unitățile naționale și trupele austriece de pe soseaua Carolina (actuala osea Râmnicu Vâlcea - Sibiu), s-au retras și au ars Mânăstirea Cozia.

Peste o jumătate de secol, la 9 februarie 1788 s-a ivit un nou conflict între cele două țări. Trupele austriece au ocupat câtva timp mânăstirile Cozia și Tismana. Atunci, turcii ajută și de oastea

română condusă de Vodă Nicolae Movrogheni (26 martie 1786 - 8 iunie 1790) bătălii aici, la Cozia, pe prințul austriac Coburg și la sat se retrag în Ardeal. În timpul acestei bătălii s-au produs multe stricăciuni bisericii și mormântelor lui Mircea cel Mare și al Teofanei.

La 29 iunie 1821, după uciderea lui Tudor Vladimirescu și înfrângerea ăterilor turci la Zăvoeni și Drăgănești, Alexandru Ipsilanti, conducătorul ăterilor, s-a retras la Mânăstirea Cozia. A stat aici patru zile, după care a fugit în Ardeal. După fuga lui Alexandru Ipsilanti, la Cozia au avut loc lupte între pandurii ăteriți care mai rămăseseră. Au profanat mormintele lui Mircea cel Mare și Teofanei și au dat foc mânăstirii.

Peste două decenii, în 1842 a vizitat Mânăstirea Cozia poetul Grigorie Alexandrescu. În urma acestei vizite a scris poezia "Umbră lui Mircea la Cozia" și "Memorial de călătorie". Când a intrat pentru prima dată în pronaosul bisericii și a zărit mormântul lui Mircea cel Mare, a exclamat: "Iată o descoperire neprevăzută și plăcută!" De ce era neprevăzută? Răspunsul ni-l dă criticul literar Augustin Pop într-una din lucrările sale: "pînă la relatarea de drumeție a Memorialului de călătorie scris de Grigorie Alexandrescu în 1842, nimeni alcineva nu menționase existența mormântului." De la 1418, anul morții lui Mircea cel Mare și 1842, atunci când l-a văzut Grigorie Alexandrescu, s-au scurs 424 de ani, timp în care ctitoria lui Mircea cel Mare a fost vizitată de personalități din țară și de peste hotare. Menționăm doar câteva: Gavriil Protul de la Muntele Athos, care a vizitat Mânăstirea Cozia în 1517 și a scris "Viața lui Nifon" în 1520. În 1657 Paul de Alep a vizitat-o și el și ne-a lăsat lucrarea "Însemnări de călătorie", iar mai târziu Dionisie Eclesiarhul care a scris "Hronicul românesc de la 1764 pînă la 1815". În toate aceste lucrări găsim descrieri relative la Mânăstirea Cozia și împrejurimile sale, dar nici un cuvânt despre existența mormântului lui Mircea cel Mare. Trebuia să așteptăm patru veacuri pe Grigorie Alexandrescu să vie și să descopere mormântul?

În anul 1879 o mare nenorocire se abate asupra acestei mânăstiri. În acel an, 1879, ctitoria lui Mircea cel Mare a fost transformată în penitenciar și a funcționat în această "calitate" 15 ani, pînă

în 1899! Au fost "găzduiri" la acest penitenciar peste 200 de factori de război, printre care Pantazescu-Popescu de 21 de ani care a furat "cloacă cu puși de aur" din Muzeul Național din București. Transformarea mânăstirii Cozia în pușcărie l-a determinat pe Mihai Eminescu să protesteze vehement față de acest act de « barbarie politică » cum o numea el. Poetul a scris patru articole de protest în ziarul Timpul: 12 septembrie 1882, 4 decembrie 1882, 30 martie 1883 și 18 iunie 1883.

Peste două decenii s-a ivit o nouă nenorocire. În timpul ocupației germane (noiembrie 1916 - noiembrie 1918) la Mânăstirea Cozia s-au comis numeroase stricăciuni care au fost consemnate în documentele vremii: biserică mare a fost transformată în grajd de cai, toate icoanele, strănelile și ușile au fost luate. De asemenea mai lipseau obiectele de cult și cele două policandre, masa de altar era deteriorată, lovită cu ciocanul și mutată de la locul ei. Mormântul lui Mircea cel Mare și al fiului său, profanate, și cel al Teofanei a fost profanat. Placa care acoperea mormântul lui Mircea cel Mare a fost spartă.

La 31 ianuarie 1918 cu prilejul comemorării a 500 de ani de la stingerea din viață a lui Mircea cel Mare a fost organizat de Comisia Monumentelor istorice o comemorare, mai întâi la Catedrala Mitropolitană, iar în 2 februarie 1918 și la Academia Română.

Peste ase ani, în 1924, a avut loc la București primul congres internațional de studii bizantine, în zilele de 14-19 aprilie 1924. Au luat parte mulți specialiști printre care și marele bizantinolog Charles Diehl. După congres, în ziua de vineri 25 aprilie 1924, Charles Diehl a vizitat Mânăstirea Cozia. A fost primit de stareșul mânăstirii Efreim Enicescu, care i-a dat și explicațiile despre mânăstire și despre mormântul lui Mircea cel Mare.

La 15 mai 1938 s-a comemorat 520 de ani de la moartea lui Mircea cel Mare, la Mânăstirea Cozia. Despre semnificația evenimentului a vorbit Al. Iorga, Dumitru Onciul și Nicolae T. Popescu.

În ultimii 65 de ani stareșii Gamaliil Vaida și Vartolomeu Androni de la Mânăstirea Cozia, în fiecare an, la 31 ianuarie au făcut slujba de pomenire a lui Mircea cel Mare la care au participat personalități din orașul Călimeni și din județul Vâlcea.

SLUJBA DE POMENIRE A DOMNITORULUI MIRCEA CEL MARE LA COZIA, 2016

SLUJB DE POMENIRE A DOMNITORULUI MIRCEA CEL B TRÂN LA COZIA, 2016

La Mân stirea Cozia în duminica din 31 ianuarie 2016, cu Locazia îmlinirii a 598 de ani de la trecerea la Domnul a voievodului, ÎPS Varsanufie-Archiepiscopul Râmnicului și PS Vartolomeu Androni-stare ul mân stirii-au oficiat o slujb de pomenire...Au fost prezenți și au cântat de trei ori „Ve nica Pomenire”, oficialități ale jude ului Vâlcea, oameni de cultur , cet eni din C lim ne ti...red m mai jos relatarea din publica ia „Lumina” ap rut pe 5 februarie sub semn tura Diac. Efre m Stanciu... „Înaltpreasfin itul P rinte Varsanufie a s vâr it, la finele s pt mâni trecute, o slujb de Parastas pentru voievodul Mircea cel Mare, la Sfânta M n stire Cozia, cu ocazia a 598 de ani de la trecerea sa la cele ve nice. În cuvântul rostit cu această ocazie, IPS P rinte a amintit rolul semnificativ pe care voievodul Mircea cel Mare l-a avut în istoria neamului românesc i, totodată , activitatea desf urat în sprijinul Bisericii. Este un mare ctitor de loca uri sfinte. M n stirea Cozia, ctitoria sa, este una dintre cele mai importante ctitorii ale voievodului Mircea cel Mare, una dintre cele mai reu ite realiz ri arhitecturale din ara Româneasc , din a doua jum tate a secolului al XIV-lea. În biserica acestei sfinte m n stiri, Mircea cel Mare i-a ales locul de odihn ve nic , precum i loc pentru portretul votiv de «mare voievod i domn» pictat în partea dreapt a naosului. La final, Archiepiscopul Râmnicului a mulțumit clerului, autorită ților locale prezente la eveniment i credincioș ilor care au ales s se roage împreun pentru ve nica pomenire a voievodului cre tin înmormântat la Cozia”.

Ni se pare firesc s facem un scurt comentariu în urma desf urării acestui eveniment la care cei mai mul i dintre noi am luat parte, dar i pentru faptul c , de mai mul i ani, particip m la Cozia la comemorarea uneia dintre cele mai importante personalități istorice care i-a legat numele de a ez rile noastre. Iată , s rb torim în fiecare an, după hrisoavele sale, ziua ora elor C lim ne ti i Râmnic...Până la acest dat , după slujba de pomenire, câteva dintre cele mai de văz personalități ale Vâlcii spuneau câteva cuvinte despre Mircea cel B trân...Întodeauna am urmă rit cu interes ceea ce spuneau primarul C lim ne tiului i Mihai Spori (i doar atât)!...care, trebuie s recunoa tem, i-au legat, parc , existen ele proprii de prezen a în memoria vâlcenilor a numelui marelui conduc tor, ef de stat peste cel mai întins teritoriu al rii Române ti din epoca medieval ; dar, i, insistând permanent pentru sanctificarea voievodului! ...De acest dat în sfântul l ca de la Cozia, cum este i normal, nu s-a auzit decât cuvântul înaltului prelat. A vorbit foarte frumos, am vă zut mai sus, i a dat de în eles, tuturor, c în fa a altarului nu mai are ce s caute nici istoria, de cele mai multe ori...politic , i, nici politica, care caut aceste prilejuri ca s fac ...politic . Am vă zut ce s-a întâmplat la Râmnicu Vâlcea în cei cinsprezece ani de la anul 2000 (sfâr itul lumii după babe) încoace, în care actul cultural, real, a fost camuflat de p tura politic : ...vernisaie patronate de politicieni! c r i scrise în t mâierea unor persoane active, stipendiate în cultur , i care aveau ca patroni spiritali...politicienii! o adev rat concuren de cine pe cine în politic prin intermediul... culturii! cu alte cuvinte, i ceea ce a fost

mai grav, cultul mor ilor a luat locul cultului viilor, al celor cu care tr im, muncim i cu care, împreun , murim! i pe care trebuie s i l ud m când me-rit , după fapte! Uita i-v i dumnevoastr în ce cultur ne b l c rim, în acest „Ora de carton”, de vreo patru cinc ani încoace...cultur peste tot, cu microfonul la gur ! cu cântece de voie bun i dansuri, cu fluerici i... m sc rici!

V reamintim domnilor ai culturii, ai Forumului Cultural al Râmnicului, nou, c cel vechi nu mai e de vreo patru sau cinc ani!...c , în urm cu zece ani, i apte ani, FCR a acordat medalia de aur (privat , cet eneasc , adev rat , b tut la Monet ria Statului) lui Constantin Aurel Zorlescu atunci când tr ia, în 2005, i nu după ce a murit; iar, mai apoi, preotului Gheorghe Petre Govora, mare istoric i arheolog, în 2009, când a împlinit 100 de ani... Mai spunem, ca s se tie, c după 2007, în ara noastr s-au acordat pensii, nu pentru înalt art , înalt pricepere, ci, pentru cei care au „lins” activ, înainte i după 1989, la cultul unor institu ii de crea ie ale statului comunist înfiin ate pe drept, după 1947; i continuate, dezvoltate f r rost! i pe nedrept, după 1989...Adic când produc ia a fost exterminat , baba s-a piept nat i fata mare i-a pus poalele în cap!

Anul aceasta Forumul Cultural al Râmnicului! împline te cinsprezece ani de la înfiin are... i v-am ruga domnule primar s le da i ceva bani s - i fac i ei, dac , nu o carte! m car o bro uric ...c pentru lucruri serioase nu a i avut bani, a a cum a fost cazul revistei Forum 11, care, dac ar fi fost continuat , nu le mai trebuia lor ast zi bro uric ; revistele Forum 11, 12, 13, 14, 15 (supimate), chiar, ar fi ar tat lumii întregi cu ce s-a ocupat Forumul Râmnicului din 2001 i până în 2016!

Simona Maria KISS

UMBRIRI LA COZIA, DE ZIUA CEA MARE A VOIEVODULUI MIRCEA

Numer toarea lui Cronos, cel cu hotarul dintre a fi aici și a fi dincolo, ajunsese la 598 de ani de când marele voievod Mircea cel Mare - cel B trân- (1386-1418) se așternuse cu trupul la ctitoria sa de la Cozia și când se n scuse pentru netimp, în cerurile Oltului, dreptul pilduitor. Era 31 ianuarie, 2016. Noaptea - și a fost noapte și a fost zi, în ziua pomenirii trecerii lui Mircea dincolo - a fost una care nu s-a putut desprinde de zi. Chiar în amiaza cea mare, în toil tâlcuirilor cu... sicomorul lui Zahau, câteva umbriri funcțion rești, sub pomul de lumin al arborelui catapetesmei bisericii de la M n stirea Cozia, subliniau pornirile unui elan al forței, egoismul tineresc, poate vanitatea unui urcuș abrupt, necuminecat, specific instituțiilor oamenilor. În noaptea aceea somnul nu a putut l sa gândul s nu privegheze. De ani mulți mergeam la Cozia în ziua aceasta mare și m tânguiam dreptului Mircea despre starea poporului s u și al nostru, și tot de ceva timp, la reuniuni publice se spuneau hule, greu de acceptat, pentru un popor care trebuie iubit necondiționat, pentru c toate popoarele sunt bune -aici, împ rt și nd deplin afirmația lui Constantin Noica. În noaptea de veghe mi-au sosit din eter, prin radioul public, argumente noi la toate fr mânt rile. Un crainic nev zut spunea în noapte despre ziua cea mare a lui Mircea. S-au mai potrivit niște interviuri cu primarul C lim neștiului și ale unor oameni de afaceri locali din care provocarea : s fie c utat Mircea cel Mare, la Cozia!, nu a lipsit. Fiind cu trecerea recent dincolo, tot într-o zi de 31 ianuarie, un mare ierarh: Barolomeu Anania, va fi fost și el pomenit ca un ierarh model, în noaptea mea de veghe, pe când m aflam sub cerul Oltului de lâng picuiul de piatr al Robeștiului. La priveghi se spun multe și în dimineața respectiv , după redeschiderea programului cu rug ci-unea domneasc , radiofonic , ne-a venit cu tâlcuirea evangheliei zilei de duminic - cea despre convertirea vameșului Zahau !-pr.Ion Buga. În vama acelei dimineți s-au limpezit și gândurile. Poporul român nu este lovit de imbecilitate! Dar hula aceasta, pus în urechea ascult toare și amplificat de gura mai multora poate alimenta lesne contaminarea și r ul unor oameni prea ascult tori și prea închin tori la profeți mincinoși, la propagande interesate, la proceduri funcțion rești care nu au înțelesul cuminecat întru lucrarea binelui de acum, ori a celui ca medicamentul, ce va s vie.

Am pornit spre Cozia s fiu la liturghia premerg toare pomenirii lui Mircea, cu acest gând. S spun lumii, - biserica m n - stirii de ziua lui Mircea se umple!- c poporul trebuie iubit întotdeauna, necondiționat și s -l iau p rtaș pe Mircea, prin modelul s u de iubire și prin minunile f cute de el s nu ne pierdem temeiurile. Voiam s -l ar t chezaș felului nostru de-a fi, așa cum suntem și azi, și prin aceasta s g sim remediul unor virus ri moderne. Voiam s vorbesc acolo despre ecumenismul s u tolerant (hulit de biserica-

instituție, în vremea unei pozițion ri impuse, prea partizan , într-o lume cu limesuri între fiii aceluiași Dumnezeu!), azi o soluție împ c rii oamenilor într-o lume prea larg și în mare fr mântare. S -l ar t mare diplomat într-o științ a tranzacționalului pentru pacea lumii și interesul ființ rii poporului s u, ca prim condiție a misiunii sale de p stor al oamenilor. Voiam s -l ar t, dincolo de posibilele vasalit și politice (aici vorbind doar de cele materiale, ca și ast zi!), ap r tor al firii neamului s u (azi se vorbește despre identitate!) pentru care a construit adev ratele cet și de ap rare și azi cu zidurile și obștiile monastice vii, tr itoare ale firii începutului. S vorbesc despre Mircea cel Mare ca despre cel care a f cut marea minune a Continuit și în cuget (credința creștin-ortodox) și în simțire (acel râu-ram dus în metafor de poet). Continuitatea în stătalitate, garant al celor dou ! Minunile nu se pot vedea cu privirea încețoșat , ori de prea jos, ele se v d, mai ales, cu ochii minții, limpezit prin decant ri seculare și urcați cu r bdare în sicomori înalți s fie v zuți, față c tre față , de cei ce confirm minunile. Voiam s spun toate acestea, acolo, în fața altarului și în preajma lui Mircea cel Mare. Acolo, - după cum sublinia în cunoștiinț de cauz și funcționarul cel mai mare, nu doar al Eparhiei Râmnicului, ci și al Județului (!)- în fața lui Dumnezeu glasul se amplific , iar în timpul oprit în loc înțelesul cuvintelor se limpezește în adev ruri lucr toare. Au r mas îns cuvintele z vorâte în colivia ferecat de o atmosfer cazon , ca o procedur a sistemului calit și, ca o foaie de manevr s funcționeze roboții, ca o standardizare s nu permit ceva ieșit din tipicul canoanelor, cu îngr diri și cenzuri premeditate.

De ce nu am ieșit în față și s -mi strig cu toat fermitatea gândul muncit în noaptea zilei? Pentru c într-o elementar regul de comportament, asumând o scar a valorii, nu îți poți permite gestul decât dac și se permite. Nu a existat nici cea mai mic intenție (aici invoc m tradiția!) de-a fi f cuți p rtași la eveniment, mai mult decât martori. Eram acolo, urcați în sicomor, împreun cu Prefectul județului, cu șeful celor de la cultur , cu cel de la Cultur Eroilor și într-o tradiție a evenimentului - abolit prin autoritatea noului Ierarh, cel mai înalt, al Eparhiei Râmnicului! - și nu Zahau, adic noi cei veniți acolo întru spiritul celui pomenit, trebuia s facem pasul spre dialogul necesar, ci cel înduhovnicit arhieru, cu misiunea aceasta. El, spunând acolo, în reluare (predica fusese ținut deja!) despre lucruri pe care le aflam a treia oar , nu aplica ceea ce Mântuitorul d duse pild nu spre simpla minunare, ci chiar spre conformarea ierarhiilor bisericii, (întemeiat cu acest scop!), adic a tr irii întru prezentul perpetuu, și nu a istorisirii sterpe. Apoi nu credem c acolo el trebuia s fac expunerea întregului eveniment. Despre chipul cavalerului medieval, și localizarea lui în fres-

cele existente, prezentarea celor ale esteticii, le putea face directorul de la cultur !; despre cultul eroului putea vorbi responsabilul, foarte implicat, în cinstirea tuturor eroilor. Despre problemele stătalit și?, primul om al statului în județ, prefectul, era în dreptul s u legitim, pentru c Mircea a intrat în istorie ca șef de stat. De ani de zile, dinspre cercul de la Râmnic: România: Gr dina Maicii Domnului, lansam un mesaj acolo, spre deplina cinstire a domnitorului. Acum doream s reactualiz m mesajul și acolo ar fi c p tat amplificarea, după cum s-a spus. Pentru acest lucru m fr mântasem multe zile și nopți -chiar noaptea din urm fusese de veghe pentru limpezirea final , știind c tradiția evenimentului, instituit în câțiva ani permite acest lucru. Mesajul nostru, pe care îl reamintim aici, viza canonizarea lui Mircea cel Mare și f ceam apelul ca la împlinirea celor șase veacuri, doar peste doi ani, s -i d m cinstirea suprem : s -l ducem pe Mircea cel Mare în ceata sfinților! Voiam s relevam acolo marea minune a poporului român de-a fi neab tut în continuitatea crezului și firii sale într-o stătalitate temeinicit de eroismul și înțelepciunea sa, ca argument suprem al minunilor sale. (neobservate înc de procedurile canoniz rilor!). Nu a fost s fie! Ne-am putea lamenta, dar aceasta nu poate s fie atitudinea cea mai bun . Ideea de simfonie, de comuniune între puteri, acolo fusese tr dat . Înc de dimineață plutea în aerul din preajma m n stirii o stare vecin cu teama. În așteptarea cuiva parte din oameni ascultau slujba de-afar , iar câțiva monahi așteptau parc o coloan oficial a unui nefericit ministru de interne... abuziv. B trânul stareț al Coziei sprijinit în toiaș, gazd bun , a tepta i el pe aleea de afar , ierarhul întârziat, deși avea biserica plin cu oaspeți între care și prefectul județului, venit f r suit i aproape pe neobservate. Nu judec m pe nimeni, nu zicem c e bine, sau nu lucrul acesta, dar relat m evenimentul s -și cunoasc lumea... p s-torul cel nou, arhierul uns s -i mijloceasc mântuirea. Personal, aici vorbind în nume propriu, nu mi-a pl cut cum s-a frânt o tradiție întru pomenirea lui Mircea cel Mare și aici încerc o comparație cu cele întâmplate în urm cu ani, sub arhip storirea IPS Gherasim, pentru c implicarea obștei monastice a Coziei a fost întotdeauna la în lțime.

De secole multe st voievodul Mircea cel Mare la M n stirea Cozia și va fi cunoscut multe lumini și umbre. Vor fi fost și dramaticele încerc ri cu m n stirea transformat în pușc rie, cu folosirea ei pe post de fort reaș , cu profanarea chiar a mormântului s u, cu p ci vremelnice în r t cirile celor din neam. Dincolo de acestea au fost și alte nepriceperi-umbriri, c firea omeneasc iubește diferit dincolo de sine. Dincolo de toate limitele noastre s vedem bunele intenții și s fim încredințați c M n stirea Cozia este o cetate de ap rare vie a cugetului și simțirii românești, c are o obște tr itoare și lupt toare pentru aceste valori și este în rug o permanent la Dumnezeu. În cetatea aceasta m rturisirea gândului, f r f ț rnicie, este o condiție a mântuirii și îndrept rii lucrurilor în folosul comunită ii. Sub acest imbold, am zis.

AMPLE MANIFESTĂRI CULTURALE, LA 140 DE ANI DE LA NAȘTEREA MARELUI SCULPTOR CONSTANTIN BRÂNCU

Sorin Lory BULIGA

Srb toarea național „Constantin Brâncuși” a fost marcat pentru prima dată la 19 februarie a.c., atât în țară, cât și peste granițe, cu ocazia împlinirii a 140 de ani de la nașterea marelui artist, printr-o serie de manifestări culturale-artistice tematice, constituite din colocvii, expoziții (grafic, pictură, sculptură, fotografie, documente), prezentări de cărți și albume, workshop-uri, spectacole (de poezie, muzică, dans, balet, pantomim) și proiecte de filme și imagini holografice.

Cu acest prilej, Institutul Cultural Român, prin reprezentanțele sale din străinătate, a organizat numeroase evenimente ce pun în valoare opera marelui sculptor, în mari capitale culturale ale lumii (conform <http://icr.ro/>): Roma (*Omagiu lui Constantin Brâncuși — 140 de ani de la naștere*), Veneția (Opera, viața și activitatea lui Constantin Brâncuși), Beijing (*Cinstirea lui Brâncuși, geniul român*), Berlin (*Centenarul Constantin Brâncuși*), Chișinău (*Suit de evenimente prilejuate de inaugurarea anului Brâncuși în Republica Moldova*), Istanbul (*Zilele Brâncuși*), Lisabona (*Ziua Brâncuși*), Londra (*Brâncuși — o perspectivă britanică*), Madrid (*140 de ani de la nașterea marelui sculptor Constantin Brâncuși*), New York (*Brâncuși 140*), Paris (*Anul Brâncuși*), Praga (*Eveniment aniversar Constantin Brâncuși*), Stockholm (*Mari români: aniversare Constantin Brâncuși*), Tel Aviv (*Srb torirea a 140 ani de la nașterea sculptorului Constantin Brâncuși*) și Varșovia (*Omagiu lui Constantin Brâncuși — 140 de ani de la naștere*).

Având în vedere importanța acestei zile, orașul Târgu-Jiu a găzduit în perioada 18 – 20 februarie o serie de manifestări de amploare dedicate creatorului sculpturii moderne. Organizatorii principali ai acestora au fost Consiliul Local și Primăria Municipiului Târgu-Jiu, Centrul de Cercetare, Documentare și Promovare „Constantin Brâncuși”, Institutul Cultural Român, Consiliul Judeean Gorj, Universitatea „Constantin Brâncuși”, Filiala Târgu-Jiu a UAP din România, în parteneriat cu Muzeul Judeean Gorj „Alexandru Tefulescu”, Primăria Peștișani, Liceul de Arte „Constantin Brâncuși”, Serviciul Judeean Gorj al Arhivelor Naționale, Colegiul Național Tudor Vladimirescu, Școala Populară de Artă Târgu-Jiu, Radio România Internațional, Radio România Actualități, Radio Oltenia Craiova, TVR Craiova, TV Sud și ziarul Gorjeanul.

Evenimentele au debutat joi, 18 februarie, odată cu vernisajul expoziției naționale „Desenul post-Brâncuși”, de la Galeriile de Artă ale Municipiului Târgu-Jiu. Au fost expuse lucrări aparținând unui număr de 98 de artiști (Sava Stoianov, Florin Codre, Vlad Ciobanu, George Apostu, Gheorghe Dican, Aurel Vlad, Aurel Bulacu, Valentin Boboc, Aurel Vlad, Dinu Câmpeanu, Mihai Păcurar, Cătălin Geană, Dariuș După, Dragoș Bădiu, Maxim Dumitra, Cătălin Codre, Angela Tomaselli, Vasile Fuiorea, Florin Gheorghiu, Mihai Popescu, Gheorghe Plăveș, Daniel Șerban, Iliana Gheorghiu, Ștefan Strâmtu, Georgiana Brandt, Valer Neag, Florin Isuf, Romana Popescu, Daniel Semencescu, Cristian Sida, Cristina Ploscariu, Petru Birușă).

Vineri dimineașă, începând cu ora zece, în sala de conferințe a Universității „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu (în Campusul studențesc), s-a desfășurat prima parte a simpozionului științific cu participare națională și internațională „Colocviile Brâncuși”, având ca moderatori pe Doru Strâmbulescu, directorul Centrului de Cercetare, Documentare și Promovare „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu și pe criticul de artă Pavel Ușar. În deschidere au vorbit mai multe personalități din conducerea universității, administrației locale și a Institutului Cultural Român: prof.univ.dr. Lumina Popescu (rectorul universității), dr.ing. Florin Cărciumaru (primarul Municipiului Târgu-Jiu), Ciprian Florescu (vicepreședintele Consiliului Judeean Gorj), Radu Boroianu (președintele I.C.R.), iar doamna consilier Simona Tănăsescu a transmis un cuvânt din partea viceprim-ministrului Vasile Dâncu.

Doamna Roxana Răducan (șef de departament al Centrului de

Excelență în Restaurare prin Tehnică Optoelectronică din București) a prezentat raportul privind stadiul cercetărilor efectuate în cadrul programului de monitorizare a Ansamblului Brâncușian, de către Institutul Național de Cercetări în Optoelectronică București în parteneriat cu Centrul Brâncuși.

Au înțeles apoi comunicări privind diverse aspecte din opera în viața lui Constantin Brâncuși, doamna Sorana Georgescu-Gorjan (*Brâncuși în luna lui Februarie — lumini și umbre*), prof.univ.dr. Andrei Marga (*Eliberarea la Brâncuși*), ing. Stephan Benedict din New York (*Portretul Marelui Brâncuși*; domnia sa a donat Centrului Brâncuși și un set de documente aparținând sculptorilor Eugen Ciuc și Constantin Antonovici), prof.univ.dr. Mircea Dumitrescu, conf.univ.dr. Gabriela Rusu Pășărin (*Măștră — sintcretism bidimensional. Metamorfoze în receptarea modelului simbolic*) și istoricul de artă Magda Buce-Rădu (*Stâlpii totemici ai generațiilor — semnificații și mesaje în creația celor doi artiști români: Constantin Brâncuși și Ion Uculescu*).

A urmat lansarea revistelor „Brâncuși” (nr. 1/2016) și „Confesiuni” (nr. 33), ambele reviste de cultură ale Centrului de Cercetare, Documentare și Promovare „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu. Revista „Brâncuși”, într-o prezentare grafică de excepție, a reunit un număr impresionant de articole (70), fiind structurată pe trei capitole: I. Geneza Ansamblului Brâncușian de la Târgu-Jiu; II. De la Hobiștea la universalitate — Brâncuși la Craiova și III. Brâncuși în literatură.

În holul instituției a fost amenajat un stand de carte de către colectivul redacțional al Editurii Scrisul Românesc, condus de scriitorul, editorul și publicistul Florea Firan, personalitate marcantă în viața culturală a Craiovei. În expoziție s-au remarcat mai multe cărți despre Brâncuși (*Tinerețea lui Brâncuși* de V.G.Paleolog, *Aforismele lui Brâncuși* de Constantin Zărnescu etc.) și ultimul număr al prestigioasei reviste de cultură Scrisul Românesc.

În paralel cu simpozionul de la Târgu-Jiu, s-a desfășurat la Peștișani manifestarea „Acasă la Brâncuși”. La pelerinajul de la casa-muzeu din Hobiștea a sculptorului, urmat de spectacolul folcloric desfășurat în sediul casei de cultură, au fost prezenți Mitropolitul Olteniei, ÎPS Părinte acad. dr. Irineu, președintele Consiliului Judeean Gorj, Ion Călinoiu, primarul Florin Pavel și mai mulți invitați de la Cernăuți. Spectacolul a fost susținut de către Școala Populară de Artă Târgu-Jiu, orchestra fiind dirijată de reputatul muzician și instrumentist, prof.dr. Ștefan Popescu.

După-amiază, la Teatrul „Elvira Godeanu”, a avut loc o edină solemnă comună a Consiliului Judeean Gorj și a Consiliului Local Târgu-Jiu, închinată Srb toririi a 140 ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși. În deschidere, actorul Emil Boroghin, fost director al Teatrului Național „Marin Sorescu” din Craiova, a recitat o poezie a lui Geo Bogza dedicată marelui artist. În continuare, au luat cuvântul oficialitățile orașului și invitații de prestigiu: Sergiu Nistor — consilier al președintelui României, Corina Uteu — secretar de stat în Ministerul Culturii, Petre Guran — secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe, Radu Boroianu — președintele Institutului Cultural Român și ÎPS Irineu — Mitropolitul Olteniei.

Domnul Radu Boroianu a înțeles menționeze că „Brâncuși este acest element cu totul special de creator, care reușește să aducă, prin asimilarea transcendenței din care își trage seva, o revoluție care continuă și în ziua de astăzi în sculptura lumii (...) E de datoria noastră, a românilor, să aducem acest plus de cunoaștere a operei lui Brâncuși și de înțelegere profundă a acesteia. Iată că reușim să punem la cale nu numai această națională, dar și restaurarea Căminului Eroilor, de care era atât de nevoie pentru a fi înțeleasă această parte esențială a operei lui Brâncuși și care se află la Târgu-Jiu, în grija noastră (...) Este o datorie de onoare a Gorjului să-l înțeleagă până la capăt pe Brâncuși pentru a-i adăuga numele lor și al înțelegerii lor acestei personalități colosale”. Domnia sa și-a manifestat speranța că „fiecare zi a anului să fie închinată unei mari personalități creative românești”.

Participanții au vorbit, de asemenea, despre realizarea unui

muzeu național „Constantin Brâncuși” la Târgu-Jiu (care „reprezintă pentru România una dintre cărțile de vizită internaționale de importanță cu totul deosebită”) și despre includerea Ansamblului Monumental „Căminul Eroilor” în patrimoniul UNESCO. Acest ultim demers „va fi făcut cu o seriozitate deosebită și va permite, probabil în anul 2018, ca dosarul să fie depus într-o formă în care Ansamblul lui Brâncuși va intra pe lista patrimoniului mondial, așa cum și se cuvine”, a spus secretarul de stat Corina Uteu.

Domnul Florin Cărciumaru, primarul municipiului Târgu-Jiu, a declarat: „Vom face tot ce va depinde de noi, pentru a reuși să introducem Ansamblul de la Târgu-Jiu pe lista UNESCO și să demarăm și finalizăm un proiect, care, până acum, putem spune că a fost un vis pentru toți gorjenii, dar începând de astăzi va deveni realitate. Este vorba de proiectul prin care ne-am propus să modernizăm Căminul Eroilor, calea care face legătura între Poarta Sărutului și Coloana Infinită. Sperăm să găsim fondurile necesare pentru Căminul Brâncuși și meritul orașului Târgu-Jiu meritul”.

Domnul Ion Călinoiu, președintele Consiliului Judeean Gorj, și-a declarat adevărată fermă pentru mai multe proiecte Brâncușiene: „Susținem reabilitarea Căminului Eroilor după proiectul arhitectului Dorin Ștefan, facem demersuri pentru punerea în lucru a proiectului «Drumul lui Brâncuși», propunem Ion Cepoi, arhitect Mihai Maicovschi, care să transforme traseul Hobiștea — Târgu-Jiu într-o magistrală culturală și turistică de mare anvergură. Un alt proiect este finalizarea Casei de Cultură din Peștișani și transformarea acesteia în Centrul expozițional și de conferințe «Constantin Brâncuși» în care va funcționa și Biblioteca Brâncuși (...). Susținem înființarea Colii de Arte și Meserii «Constantin Brâncuși» la Hobiștea”.

Atmosfera din sala teatrului a fost animată de recitalurile susținute de către actorul Ilie Gheorghe (care a moderat edină pe tot parcursul ei) de la Teatrul Național Craiova și de pianistul Florin Berculescu. A fost prezentat apoi proiectul de amenajare a ansamblului Căminul Eroilor, realizat de arhitectul Dorin Ștefan, prin care se pune în valoare, într-o nouă viziune, capodopera lui Brâncuși de la Târgu-Jiu. În final a fost expus și proiectul de realizare a „Drumului lui Brâncuși”, aparținând arhitectului Mihai Maicovschi, care va încerca să transforme itinerariul Hobiștea — Târgu-Jiu într-un traseu turistic și cultural de anvergură europeană.

Vineri seara a avut loc la Muzeul Judeean „Alexandru Tefulescu” vernisajul expoziției „Absențe încercuite” a sculptorului Maxim Dumitra, cu o prezentare aparținând criticului de artă Pavel Ușar.

Ziua s-a încheiat cu concertul extraordinar „Brâncuși și bucuria muzicii”, susținut de Gheorghe Zamfir, Dumitru Fărcaș și Ansamblul Artistic Profesionist „Doina Gorjului”, desfășurat la Complexul Anna Events.

Sâmbătă dimineașă a avut loc cea de-a doua parte a Colocviilor Brâncuși, în sala de conferințe a Universității „Constantin Brâncuși”. Comunicările au fost susținute de dr. Matei Stărcă-Crăciun (*Simbolismul hyletic*), dr. Sorin Lory Buliga (*„Spirit” și „materie” în opera lui Constantin Brâncuși*), prof.univ.dr. Paul Rezeanu (*Date noi și rectificări în biografia lui Brâncuși*), prof.univ.dr. Florea Firan (care a lansat cartea *Aforismele și textele lui Brâncuși, ed. nouă*) și prof. Pavel Florescu (*Cifra Coloanei Infinită*).

Manifestarea culturală „Brâncuși — 140 de ani de la naștere” s-a înscris ca un succes major în seria manifestărilor omagiale dedicate marelui sculptor, prin anvergură și calitatea evenimentelor care au constituit-o. Și, poate cel mai important lucru, ea a devenit platforma de pe care s-au lansat proiecte majore privind respectarea, restaurarea, cunoașterea și popularizarea operei lui Constantin Brâncuși, așa cum sunt: programul de monitorizare a ansamblului Brâncușian, restaurarea ansamblului sculptural, modernizarea Căminului Eroilor din Târgu-Jiu, realizarea Muzeului Național „Constantin Brâncuși” la Târgu-Jiu, includerea Ansamblului Monumental în patrimoniul UNESCO, înființarea „Drumului lui Brâncuși” de la Târgu-Jiu la Hobiștea și înființarea Colii de Arte și Meserii „Constantin Brâncuși” la Hobiștea.

EXPOZIȚIE PAUL POPESCU LA GALERIILE „SOFIANU”

De ce galerii?, fiindcă fa de Sala central unde a avut loc expoziția, sculptorul din Tg Jiu mai expune și prin holurile complexului Sofianu...adev rate galerii, și prin sala de la Troianu când, acum doi ani, a expus în expoziția celor cinci sute de artiști, una dintre cele mai importante din România; acum, același Paul Popescu, semnând alături de autor, Nicolae Sofianu, admirabila lucrare album „Egrogor: experiment prin art”, Editura Softurism, 2015. Albumul este realizat cu ajutorul fotografului Ion Dumitra cu, din Bujoreni, care a reprodus fotografiile de art... și are cuvinte de început semnate de Gh Dican, Alexandra Titu, Constantin Prut, Luiza Barcan, Vasile Vasilescu...

Să știm aceste date care nu prea înseamnă mare lucru, poate, doar reproducerea excepțională ale lui Ion Dumitra cu, și revenim în Grand Hotel Sofianu în care, după p rerea noastră s-a desfășurat poate cel mai important eveniment artistic al anului, expoziția de sculptură a lui Paul Popescu, curios, care nu a fost deschisă în Tg Jiu, data 18-20 februarie, când se srbătoreau 140 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși, Paul Popescu fiind după p rerea noastră, împreună cu Valer Neag, cei mai importanți exponenți în urmașii marelui Brâncuși. Mai mult, și binecunoscutul sculptor nu-și dau cu p rerea în astfel de simpozioane fiind extrem de partizani, de anul acesta, ivindu-se filosofii, noi felicitându-ne că am început acest an iune, „Brâncuși-mai mult filosof decât sculptor”, încă din 2003... Este colosal că ambii sculptori din Tg Jiu, Paul Popescu și Valer Neag, în arta lor, dar mai ales P. Popescu, pun accentul pe latura tehnologică în lucrările lor, am mai spus-o, Paul Popescu, depinde pe oricine în tehnologia de prelucrare a marmurei, lucrând așa cum nu a mai reușit nimănui. În primul rând am admirat excepționala realizare de punere în relief al acestui bust, al *Domni oarei cu p lrie*, marmur, soclu din lemn patinat, unde mestrăria sculptorului îl apropie de Benvenuto Cellini, turnător în materiale prețioase de giuvaericeale, sculptorul târgjian, reușind și a ceva în marmur, prin tineret direct! Paul Popescu reușește în această lucrare, ca și în cealaltă, un fel de „Victoria de la Samothrace”, tot marmur, și atingând arta perfectă în prelucrarea marmurei! A fi fericit și pot câmpăra această lucrare, tocmai pentru faptul că am descoperit-o! ca fiind o capodoperă... În aceeași familie de lucrări, de mare grozav operă tehnologică, includem cele câteva spirale, aripi, p s riri, zboruri, r suciri în aer, din marmur și care, una superb deja ornează serviciul de recepție de la deja celebrul Hotel

Sofianu! Doamne! acolo am văzut un portret în bronz al lui Mihai Eminescu, real capodoperă! Este greu să te întreci cu tine însuși, aceasta este emblema artistică a sculptorului Paul Popescu: lupta cu tine însuși; autodepășirea! Este colosal saltul pe care acest sculptor l-a produs în timp...Salt, da! și cum să nu fie salt dacă Paul Popescu se joacă în stiluri, în maniere, se întrece pe sine însuși, se depășește, nu-i este teamă de nimic! și de nimănui... și iată că în sala de expoziție Sofianu întâlnim ceea ce nu ne așteptăm nici dacă cineva ne-ar fi provocat cu timp înainte, am fi pariat că nu-i adevărat. Paul Popescu de la o lecție celor care vor să facă sculptură în domeniul *trotorului*, realului, aducerea sculpturii în bronz la nivelul naturalului...*Simplii trecători*, demonstrând că arta nicicum nu a murit, arta realistă, că marele succes al post-modernismului tocmai în asta constă, și coboare până acolo și să facă în 3D omul surprins în mișcare. Am avut o reacție considerabilă, surprinzătoare, neucitoare, trebuindu-mi câteva minute să-mi revin...Un ocazional. Citisem despre statuia lui Eminescu pusă pe trotorele Torontului canadian, pe care unii au asemănat-o cu Elena Ceaușescu!... și totuși, cele două domnișoare cu umbrelă rup gura târgului...Nu vă grăbiți să criticați...Critica și revoluționarii montași, ca niște râme-viermi intestinale, pe trotorul de la Cluj Napoca, de care din întâmplare ne-am lovit cu capul, ca să ni se spun că sunt opere de artă...precum pietrele zgâriate din municipiul Râmnicu Vâlcea! Apariția acestor domnișoare cu umbrelă pe covorul roșu de la Hotel Sofianu, este un apel al tânărului sculptor de la Tg Jiu către conciliere, una între timpurile artei, invers anului 1907, când Picasso și Schöenberg declarau moartea artelor. Vedeți și dumneavoastră ce impact au cu timpul cotidian, de astăzi, cele două domnișoare prelucrate în bronz, de pe covorul roșu de la Grand Hotel! P și cum să comparăm acel timp, moda și femeile lui, cu timpul de astăzi, depravat, când silicoanele umflă buzele și chiloșii, când pielea tatuată ca la pușcăria și a luat locul dantelei și rochilor străvezii...Bravo Paul Popescu! Mulțumim! Trebuie să demonstrăm că artele plastice nu au murit, că simbolismul este banal și trecător, desigur și cel mai rezistent, că suprarealismul este deja clasic, și totuși, potențialul plastic rezidă în marea tehnologie și manoperă...Că arta devine tiin și tiina devine artă, și tu ai ajuns aici nu pentru că ai fost președintele uniunii artiștilor plastici. Că între marea artă și politică, și sindicat, nu există nici o legătură...Că marele artist este totuna, artist sau savant!

ANUN LITERAR

La rugămintă mai multor scriitori neincluși în primele volume Popasuri 1-2, am decis să scoț un volum Popasuri 3, cu scrierile de pe Olt și Olte neincluși în volumele anterioare. Vă rog dacă puteți să plasați un mic anunț în revistele vâlceane și din Olt ca să primesc un CV, o poză (color), și 1-2 pagini literare de la fiecare. Email-urile mele: smarandache@gmail.com și smarand@unm.edu. Mulțumesc.

NOT

Ziarul apare cu 16 pagini, când poate, ca să respecte Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sărăci și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate apar în editurii. Autorii poartă răspunderea conținutului.

Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu, 29 februarie 2016

Ziar de cultură realizat de SC INTOL SRL
Editura INTOL - PRESS.

Director: Petre CICHIRDAN
Consilier editorial: Constantin POENARU
Senior editor: Arhim. Veniamin MICLE
Colaboratori: Felix SIMA,
Mihai SPORI,
Vasile GREVU U,
Simona Maria KISS
Gheorghe PANTELIMON
Adina DUMITRESCU
Gabriel GIB
Corector: Tina CICHIRDAN

Tehnoredactare computerizat : Bogdan CICHIRDAN.
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824,
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.globalartfusion.com, Revista Interferența Artelor, www.publiconline.ro, www.publictv.ro, www.pcichirdan.go.ro

Pre : 3 lei